

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

Nr. 7 (994) VASARIO - FEBRUARY 13 • 1969 LIETUVIŲ SVIETIMO IR SEIMOS METAI • LIETUVIŲ SAVAITRASTIS — LITHUANIAN WEEKLY • 941 DUNDAS ST. WEST, TORONTO 3, ONT. CANADA • Tel. 368-6813

Ko nesunaikina tankai?

Rašytinė lietuvių literatūra yra keturių šimtmečių senumo. Lietuvių sukurta valstybė, kad ir pergyvenusi visokius negandus, matuoja savo praeitį septyniais šimtmečiais. Vis dėlto tautinė lietuvių sąmonė plačiau prasiveržė tik devynioliktoje ir dvidešimtojo šimtmečio pradžioje. Žinoma, nebuvo ji mirusi ir anksčiau, bet glūdė lyg neišspręstas pumpuras. Dvidešimtojo šimtmečio pradžioje kolektyvinės tautinės sąmonės sušvitimo šimtmetis. Ypač ryškiai ji prasiveržė 1918–1940 metais. Tada ji pasiekė pilną dienos šviesą, kuri po ilgo priespaudos bei tamsos laikotarpio buvo juo ryškesnė. Deja, pilnatis liko užtemdyta svetimų jėgų ir dirbtinai prislopinta. Vis dėlto tasai saulėtasis Lietuvos pražydimo laikotarpis, nors palyginti trumpas, paliko lietuvių tautos kelyje neišdildomus pėdsakus. Per du dešimtmečius tautinė sąmonė prasiveržė taip ryškiai, kad ji ir šiandieną yra aiškiai gyva. Rusiškasis imperializmas siekia ją užšlopinti ir net numarinti, bet kartu yra priverstas ir skaitytis su ja. Rusų ekspansijos vadai, pridengę savo siekimus idealistine komunizmo skraiste, aiškiai mato, kad tautinių apraiškų negalima sunaikinti nei tankais, nei raketomis. Tai labai ryškiai matyti dabartinėje Čekoslovakijoje. Panašiai yra ir Lietuvoje, nežiūrint beveik trisdešimt metų siaučiančio rusų priverstinio komunizmo. Tai pripažįsta ir patys rusai, pastaruoju metu savo spaudoje ėmę pulti ir lietuvių už "nacionalizmą". O Lietuvos komunistai nuolat bara savo krašto žmones už "nacionalistines, buržuazines atgyvenas."

Lietuvių tautos kelias yra tragiškas ir kartu viltingas. Tai skamba paradoksiškai, bet taip yra. Lietuviškoji tragika prasidėjo, kiek istorija siekia, nuo Mindaugo. Juk tasai valdovas, apjungęs trylikto šimtmečio Lietuvą, žuvo nuo savųjų rankos kaip tik tuo metu, kai tauta įžengė savo didybės kelian. Viduriniai amžiai iškilusi Lietuva ir pasiekusi savo didybės savinera tamsoje ir išdraskyme. Atgavusi laisvę bei nepriklausomybę, Lietuva staigiai pakyla, pražysta sodriu pumpuru ir lieka vėl sutrempta. Tai tikras Golgotos kelias, nutęsęs per ilgus šimtmečius. Vienos kartos ėjo lengvesnes varnas, kitos sunkesnes, o trečioms teko pati sunkiausia dalis — kopimas į sunkios kančios kalną — Golgotą. Bet kaip Golgotoje slėpė Priskelimo viltis, taip ji glūdi ir lietuvių tautos kelyje. Nežiūrint sutemų, kančių, pralaimėjimų, vergijų, priespaudų, persekiojimų, okupacijų, lietuvių tauta atsilaukia. Ir tai nuostabus dalykas. Tokie kryžkelėje gyvenanti tauta, nepasizyminti gausumu, atrodo, senai turėjo išnykti, kaip išnyko kitos gimininių aščių šakos. Bet lietuvių neišnyko. Tai ju nepaprasto gajumo faktas, kuriuo šiandieną džiaugiamės, nors nesakome, kad praeities tragika lietuvių tautos nepalietė. Tu norime priminti, kad išlikome gyvi, tačiau esame negausūs. Palankesnės sąlygos mūsų tauta būtų išaugusi į gausią bendruomenę, kurios vieta Europos tautų mozaikoje būtų buvusi nepalyginamai iškilnesnė.

Zengdami į paskutinį dvidešimtojo šimtmečio trečdali, meta-me žvilgsnį priekini ir klausiamo, kokia Lietuva bus dvidešimtojo šimtmečio pabaigoje. Su tikrumu to pasakyti negalėtų ne išmintingiausi žyniai. Remdamiesi tragišką Lietuvos praeitimi, vis dėlto galime tarti, kad prisikėlimo viltis nėra tuščia deklamacija. Lietuva išgyveno jau daug tragiškų momentų, bet kartu ir laimėjimų. Nėra pagrindo manyti, kad dabartinė Lietuvos vergija yra galutinis pralaimėjimas. Istorijos kelias yra grįstas ir laimėjimais, ir pralaimėjimais. Stipriji nyksta ir žūsta, silpnieji stiprėja ir keliasi. Žuvo jau daugybė imperijų, nors ruošėsi gyvuoti tūkstantčius metų. Antai, Hitlerio Reichas skelbė savo galybės tūkstantmetį, ruošėsi ilgai tautų priespaudai, o žuvo vos viena dešimtmėti ištvėręs. Neamžina ir Maskvos imperija. Išgyvenusi vos pusę šimt metų, ji pradeda braskėti. Užgrobdama svetimus kraštus, ji manė sustiprinsianti savo jėgą — karinę ir ūkinę, bet nepastebėjo, kad tuo būdu atsivedė savo imperijon ir pavojų. Laisvės trokštančios tautos yra ta silpnoji vieta, kuri šiandieną rusams teikia daugiausia rūpesčių. Jie nebesijaučia nenugalimi. Ir milijnas Siegfridas, išsimaudęs drakono kraujuje manė esąs nenugalimas, bet užkritęs lapas paliko vieną pažeidžiamą vietą, kuri buvo fatališka — dėl jos žuvo. Tai milijnų likimas, kuris laukia ir raudonosios rusų imperijos. Mūsų gi pagrindinis uždavinys — gyventi Lietuvos prisikėlimo dvasia. Toji nenugalima viltis tepalaiko mūsų tautos kovą ir teiprasmina visą mūsų veiklą.

Isrųskinti prieš suokalbi

Vyriausio Lietuvos Išlaisvinimo Komiteto žodis pasaulio lietuviams, kovojantiems už Lietuvos nepriklausomybę

Lietuvos Taryba prieš penkisdešimt vienerius metus Lietuvos sostinėje Vilniuje pasirašė Vasario 16 Akta, išreiškiantį lietuvių tautos lūkesčius ir politinę valią, atkuriantį ilgai užtęstą nepriklausomos Lietuvos valstybę ir sudarantį būtiną sąlygą lietuvių tautos kūrybinei galiai skleistis. Lietuvių tautos žodis, tartas Lietuvos Tarybos lūpomis ir įvykdytas kraujo auka, virsto kūnu — atsikūrė laisva nepriklausoma demokratinė Lietuva.

Jau ilgas laikas, kai lietuvių tauta mini Vasario Sešioliktosios Akta be džiaugsmo, nes beveik prieš trisdešimt metų hitlerinės Vokietijos ir bolševikinės Rusijos samokslas (Ribbentropo—Molotovo 1939 metų susitarimai ir slapti protokolai) sužludė Lietuvos valstybę ir istūmė lietuvių tautą į istorijoje dar negirdėtą nuožmumo priespaudą.

Vyriausias Lietuvos Išlaisvinimo Komitetas, būdamas už lietuvių tautą, netekusią balse, Vasario Sešioliktosios sukakties proga kreipiasi į lietuvių Sibiro tremtyje, pavergtus Lietuvos žemė ir laisvame pasaulyje.

Laisvuosius lietuvių ir jų organizacijas kviečiame spieštis apie Vyriausiąjį Lietuvos Išlaisvinimo Komitetą Lietuvos vadovimo darbe ir visokeriopai jį remti. Mums, laisviems lietuviams, nepakanka išlaikyti praėjusių Lietuvos Laisvės Kovos metų veiklos apimtį ir lygį, išvien visiems siekiant didžioji lietuvių tautos tikslo — nepriklausomos Lietuvos valstybės atkūrimo. Mums reikia dar labiau išplėtoti ir patobulinti veiklą, įjungiant daugiau intelektualiu pajėgų į Lietuvos laisvinimo darbą. Mums, ypač šiems, svarbu pabrėžti bei laisvajam pasauliui išryškinti tikrąją prasmę Ribbentropo—Molotovo suokalbio, nulėmusio Lietuvos ir kitų nepriklausomų Europos vidurio valstvių likimą. Svarbu taip pat, bendraujant su pavergtosios Lietuvos žmonėmis, visada turėti prieš akis Vyriausiojo Lietuvos Išlaisvinimo Komiteto teikiama laikyenos gaires.

Lietuvos meilė, visu mūsų rūvitas ir suderintos pastangos priartins lietuvių tautai laisvės rytą.

Teigi meilė Lietuvos dega mūsų širdyse...

Vyriausias Lietuvos Išlaisvinimo Komitetas

SEKANCIAME "TĖVIŠKĖS ŽIBURIU" numeryje oradame spausdinti profesorius Juozas Ereto rašini apie prof. Kazio Pakščio kelionę po Kanadą 1940 metais II D. karo išvakarėse ir jo pradžioje.

Jungtinii Amerikos Valstijų prezidentas R. Niksonas tarp lietuvių. Jis nekarta yra palankiai pasisakęs apie lietuvių ir kitų pavergtų tautų siekimus

Lietuvos ateitis tikrai sviesėja

Pasikalbėjimas su dr. J. K. Valiūnu, VLIKo pirm., ryšium su artejančia Vasario 16 sukaktimi

— Praėjo Lietuvos Laisvės Kovos Metai. Dalyvavote jų planavime ir vykdyme. Kaip atrodo atlikti darbai žvelgiant iš perspektyvos? Ar išsivijęs sujudimas Lietuvos laisvinimo srityje pagyvėjo? Kurios darbus laikote pagrindiniais Laisvės Kovos metu apimties?

— Kiekviena organizacija ar institucija, kuri nusistatė veiklos uždavinius, norimus atlikti tam tikrame laikotarpyje, susidaro veiklos planą. VLIKas Lietuvos Laisvės Kovos Metams tokį planą buvo paruošęs, kuris buvo skelbiamas spaudoje, ir jį yra beveik pilnai įvykdyęs. Be jokios abejonės lietuvių visame pasaulyje susikaupto šio aukštinio Lietuvos nepriklausomybės atstatymo jubilėjaus proga ir išvystė kiek galėdami savo veiklą. Įvairios lietuvių organizacijos, esančios laisvame pasaulyje, turėjo papildomą proga kreiptis į savo gyvenamųjų kraštų vyriausybes ne tik kasmetinė Vasario 16 dienos proga, bet ir atžymėdami šią ypatingą sukaktį. Mūsų jubilėjaus rezultatais sustiprinti daug padėjo Sovietų Sąjungos smurtas prieš Čekoslovakiją ir dar kartą parodė pasauliui Rusijos komunizmo kovos metodus.

— VLIKas paminėjo 25 metų veiklos sukaktį. Kurios momentus laikote sėkmingiausiais VLIKo veikloje ir kuriuos tamsiausiais?

— Sėkmingiausi VLIKo veiklos metai buvo Lietuvoje, kai jame apsijungė visi už Lietuvos nepriklausomybę kovoją lietuvių ir ėmė vieningai veikti Lietuvos nepriklausomybės atstatymui. Tamsiausi metai mūsų veikloje buvo, kai, nežiūrint Atlanto Chartos užtikrinimo, kad po antrojo pasaulinio karo visos tautos atgaus savo nepriklausomybę, — tie iškilmingi pažadaimai buvo Sovietų Rusijos paneigti ir ši smurtas vykdomas dar ir šiandien.

— Eate ankeliaves dangybe kraštu. Kaip žiūrime į Lietuvos bylą valdžių sluogsnuose? Ar Lietuvos klausimas laikomas palaidotu, beviltišku?

— Kaip žinoma, beveik kiekviena vyriausybė veda daugiausia pragmatišką politiką, bet idomu pastebėti, kad ir didieji pragmatikai rūpinasi pagrindinėmis žmonių teisėmis. Kadangi mūsų siekiai nėra nei savanaukiški nei materialistiniai, nei politiška pavojingi mūsų kaimynams, — ligi šiol visose vyriausybėse, kur man teko lankyti, suradau pilną mūsų siekių supratimą. Suprantama, kad šiuose vandenilio bombos grėsmės dešimtmėčiuose vyriausybės yra įsitikinusi, jog mūsų

išlaisvinimas greičiausiai ateis evoliucijos būdu, o ne beveik visą pasaulį sunaikinti gresiančio karo keliu. Visa eilė vyriausybių nuosirdžiai pareiškė, kad Pabaltijo kraštų okupacija yra didžiausia gėda humanizmui.

— Kokios perspektyvos Lietuvos laisvinimui šiuo metu? Gerėja ar sunkėja?

— Mano nuomone, mes savo siekiuose jau esame perėję sunkiausią kelią ir mūsų ateitis su mažais niuansais tikrai sviesėja. Europos politinis veidas keičiasi mums palankia linkme ir geležinė uždanga yra jau stipriškai apūdijusi. Šiūviai, nuaidėję prieš kelias savaites Raudonojoje Aikštėj, nuskambėjo viso pasaulio ausyse, ir iš to kiekvienas gali pasidaryti tik vieną išvadą: Kremlius jėga ima sprogti iš vidaus.

— VLIKas, berods, laisvinimo darbe visą dėmesį skiria politinėms priemonėms. Ar nematome, kad kultūrinės pastangos taipgi reikalingos Lietuvos laisvinimui?

— Politinės ir kultūrinės priemonės tautos gyvenime atlieka du skirtingus uždavinius, būtent: politinis — valstybinėje pasireiškimo formoje, kuri susideda iš vidaus ir užsienio politikos, o kultūrinis — civilizacinių pasiekimų apvainikavime kultūriniais vaisiais. Juo tauta savo kultūra stipresnė, juo lengviau jai užsitikrinti ir valstybės ar tautos politinį pagrindą. Todėl aišku, kad ne tik politinės, bet ir kultūrinės pastangos reikalingos mūsų tautos išlikimui ir nepriklausomos Lietuvos atstatymui.

— Kartas nuo karto girdėtu nuomonių, kad VLIKas sudarytas "nedemokratinii" būdu, kad reikėtų jį rinkti išsivijoj. Kaip manote tuo klausimu?

— VLIKas, kaip ir mūsų diplomatinė tarnyba, turi organizacinę ir teisinę struktūrą, atsivežta iš Lietuvos. VLIKo kompetencija vesti kovą už Lietuvos nepriklausomybės atstatymą visų lietuvių Lietuvoje buvo pavirtinta. Jeigu VLIKas būtų renkamas išsivijoj balsavimo būdu, tai prarastu savo statusą užsienio vyriausybių akyse, nes tai būtų tik dar viena emigracinė organizacija, atstovaujanti galbūt tik keliolikai tūkstančių balsavusių.

— Lietuvos laisvinimo darbe dalyvauja visa eilė veiksmu. Ar "ie vieni kitiem nekludjo ir ar koordinuojama jų veikla?"

— Jau kuris laikas veiksmu tarpusavio santykiai yra labai darnūs ir aš dėsniu visas pastangas, kad jie ir toliau tokie būtų. Veiksmu konferencijos yra reikalingos sutarti veikimo de-

talėms, kad ribotos jėgos, kurios yra išsivijoj, nebūtų eikvojamos tapatingų uždavinių atlikimui. Jos ir toliau turėtų įvykti kas metai, nes, kaip praeitis parodė, per tokį laikotarpį susitelkia visa eilė aptartinių klausimų.

— Girdėti, kad vėl organizuojama veiksmu konferencija. Vieni nutarė šaukti ją Detroito, kiti Chicagoje. Kur ji iš tikrųjų bus ir koks jos pagrindinis tikslas?

— Veiksmu pasitarimai yra kviečiami vieno ar kelių veiksmu. Jų data ir vieta sutariama. Jau pernai buvo girdėti nuomonių, kad konferencijos turėtų vykti ne vien Niujorke, ir buvo pareikšta nemažai pageidavimų, kad sekanti konferencija įvyktų Chicagoje.

— Kurios darbus numato VLIKas artimoje ateityje?

— Mūsų padėtyje yra neįmanoma vykdyti politikos valstybės mastu. Net ir nepriklausomų valstybių vyriausybės turi taikytis prie bendrų pasaulines politikos įvykių. Nebuvo įmanoma pramatyti 1968 metų pradžioje Čekoslovakijos įvykių ir atitinkamai pasirošti. Kai rusai įžygiavo į Čekoslovakiją, VLIKas tą pačią dieną padarė atitinkamus žygius, kurie pastatė Lietuvos laisvinimo klausimą daug stipresnė švieson. Artimoje ateityje, šalia įvairių leidinių, VLIKo komisijos turės atlikti įvairius joms pavestus visiems svarbos turinčius uždavinius, aiškiai bei interperuos bendravimo su kraštu problemas stengsis dar artimiau bendradarbiauti su visomis lietuviškomis organizacijomis bei jaunimi ir talkins visiems geros valios lietuviams visame pasaulyje, kad būtų galima kaip galint daugiau nuveikti Lietuvos veržėjai palengvinti. Vienas iš sunkiausių uždavinių yra užsienio informavimas. VLIKo valdyba, kaip Jūs žinote, radijo bangomis, Eltos biuleteniu leidimu svetimomis kalbomis stengiasi informuoti ne tik pavergta Lietuva, bet ir užsieniečius. Bet to nepakanka. Mes turėtume išteigti užsieniečiams informuoti spaudos biurą, kuris turėtų būti pastatytas kaip galima augštesniame lygyje. Lankymais užsieniu vyriausybėse yra atnešai visai konkrečių rezultatu ir tai reikės testu toliau. Turiu pabrėžti, kad visi VLIKo valdybos nariai rodo didelį pasiaukojimą ir naal mūsų salvas mums davksta padarviti gana daug. Artimoje ateityje norime vėl išsirišinti ne tik Niujorke, bet ir kituose miestuose televizijos programos, kurių me-

Pasaulio įvykiai

JAV PREZ. R. NIKSONAS VASARIO 23 — KOVO 3 DIENOMIS VIEŠĖS EUROPOJE. Į naujojo prezidento kelionės planus yra įtrauktas Briuselis, Londonas, Bona, Vakarų Berlynas, Roma ir Paryžius. Numatomas ir susitikimas su popiežium Paulium VI Vatikane. Šios kelionės tikslas yra pagerinti ryšius tarp JAV ir V. Europos pagrindinių valstybių. Prez. L. B. Johnsono laikais europiečiai politikai buvo nusivylę jo permenku dėmesiu Europai. L. B. Johnsonas netgi nerado laiko bent vieną kartą apsilankyti Europoje. Prez. R. Niksoną lydės valstybės sekr. W. Rogers ir valstybės saugumo tarybos pirm. dr. H. Kissinger. Briuselyje bus aptarti Atlanto Sąjungos reikalai, o Paryžiuje bus bandoma gerinti JAV ir Prancūzijos santykius. Prez. R. Niksonas pareiškė spaudos konferencijoje, kad jis planuoja susitikti su Sovietų Sąjungos vadais, tačiau jo pokalbis su Kremliu bus po kelionės į Europą. Tai yra sveikintinas diplomatinis ėjimas, nes Europoj jau seniai baiminamasi, kad Amerika, siekdama susitarimo su Sovietų Sąjunga, gali padaryti V. Europai nuostolingų nuolaidų. Pagrindinis prez. R. Niksono dėmesys Europai pašalins šią baimę ir taigpi duos tvirtesnį balsą pačiam R. Niksonui pokalbiuose su sovietų vadais.

Sovietų kompartijos oficiozas "Pravda" apkaltino Suomijos socialdemokratų ir dešiniojo sparno politikų antisovietinių nuotaukų kurstymu. Jau pernai rudenį buvo imta spėlioti, kad Sovietų Sąjunga didina spaudimą Suomijai, kai ten karo laivu buvo nuvykęs premjeras A. Kosyginas. Maskva Suomijai stato tris pagrindinius reikalavimus: 1. Suomija turi laikytis visiško neutralumo, 2. plėsti prekybinius ryšius su Sovietų Sąjunga, 3. vengti didesnio suartėjimo su Skandinavijos kraštais. Didžioji raktis ir yra prekyba su sovietais, nes suomiams tenka pirkti menkos kokybės sovietinius gaminius. "Pravdos" atširnis žodžius, matyt, išsūkė Suomijos politikų tarpe prasidėjęs ginčas dėl sovietinių elektrinių lokomotyvų pirkimo. Kaikurie socialdemokratų partijos nariai siūlo lokomotyvus pirkti ne Sovietų Sąjungoje, bet laisvajame Vakarų pasaulyje, kur jie yra žymiai geresni už sovietinius. Tokį pasisakymą "Pravda" jau laiko antisovietiniu. Pernai Suomija norėjo pirkti atominių reaktorių ir jau buvo pradėjusi derbybas su Kanada, bet sovietai pasiūlė savo gamybos reaktorių. Suomijai teko padaryti diplomatinį sprendimą ir iš viso atsisakyti reaktorių.

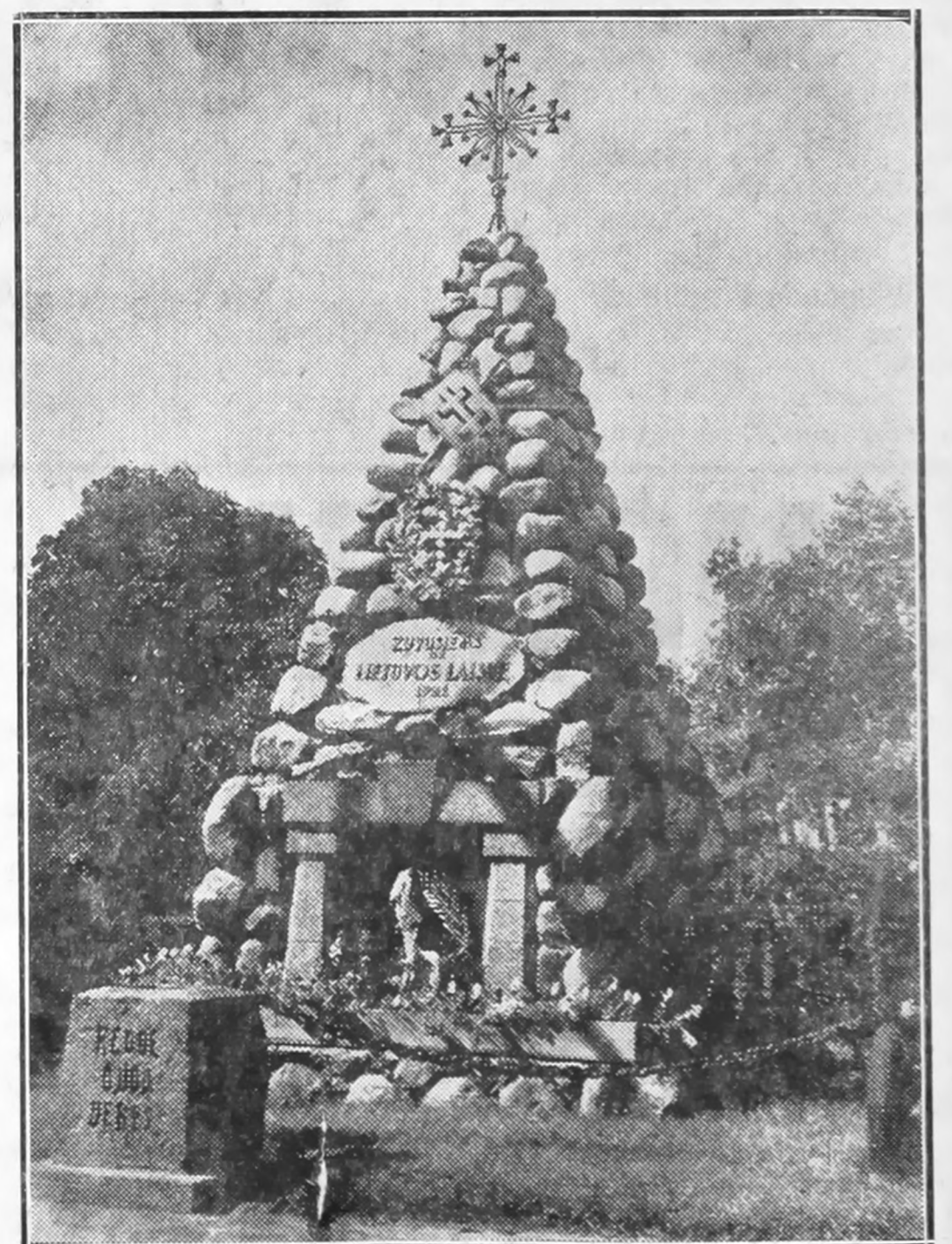
Sovietų ambasadorius S. Carapkinas Koelno laikraštyje "Koenische Rundschau" paskelbtame pasikalbėjime ispejo V. Vokietijos vyriausybę nerinkti naujojo prezidento kovo 5 d. Vakariniame Berlyne. Ambasadoriaus teigimu, tokie atvejai Sovietų Sąjunga imtųsi atitinkamų priemonių. Panašų spaudimą Bonnai daro ir Rydų Vokietija. Sovietai nori, kad V. Vokietija pasirašytų sutartį, drau-

džiančią atominių ginklų gamybą ir jų sklaidimą pasaulyje. Sutarties nepasirašymas yra tvirčiausia V. Vokietijos korta prieš Sovietų Sąjungą. Kanceleris K. G. Kiesingeris pareiškė, kad sutartis tol nebus pasirašyta, kol Maskva neatsisakys grasinimų kištis į V. Vokietijos vidaus reikalus. Susirūpinimą V. Vokietijoje sukėlė pernai Kremliu vadų padarytas pareiškimas, kad Sovietų Sąjunga, kaip karą prieš Vokietiją laimėjusi valstybė, turi teisę užimti V. Vokietiją, jeigu ten įsigalėtų fašizmas ar militarizmas. Sovietų ambasadorius S. Carapkinas V. Vokietijos užsienio reikalų min. W. Brandtui iškėlė iš Maskvos gautą raštą, kurio turinys nėra paskelbtas, bet sakoma, kad Sovietų Sąjunga mėgina švelninti pernykštį grasinimą. Rašte pabrėžiama, kad Kremlius neturi jokių agresyvių planų prieš V. Vokietiją.

Čekoslovakijos premjeras O. Černikas pranešė spaudos konferencijoje, kad Čekoslovakija yra gavusi \$300 milijonų paskolą Vakarų pasaulyje. Už šiuos pinigų bus perkami nauji įrenginiai pramonės imonoms sumoderninti. Jau pernai pavasarį Praha tokią paskolą norėjo gauti iš Maskvos, bet jos negavo, nors didžiąją dalį Čekoslovakijos gaminių importuoja Sovietų Sąjunga. Tada buvo imtasi žygių įieškoti paskolos V. Vokietijoje. Kremliu vadams tokią Čekoslovakijos politiką labai nepatiko, nes čekoslovakų pavyzdiniu galėjo pasiekti ir kiti šaltininiai kraštai. Finansiniai ryšiai galėjo pagerinti santykius su V. Vokietija. Dabargi paskola buvo leista. Matyt, Čekoslovakijos suartėjimo su Vakarais nebijoma, kad Čekoslovakija yra okupuvisi sovietų kariuomenė. Toje pačioje spaudos konferencijoje premjeras O. Černikas taipgi pabrėžė, kad bus stengiamasi normalizuoti santykius su Katalikų Bendrija ir Vatikanu.

Vienos kardinolas F. Koenig aplankė JAV ambasadoje Budapešte politinę globą suradusi kardinolą J. Mindszenty. Kaip paprastai tokiais atvejais, kilo sėdėjimų, jog Vengrijos vyriausybė atšauks absurdiškus

Nukelta į 9-tą psl.

Senasis paminklas žuvusiems už Lietuvos laisvę, kurio akmenys buvo surinkti iš mūsų laukų. Jis stovėjo Kaune prie Karo Muzejau, bet užėję sovietai ir okupavę Lietuvą, nugriovė

Nukelta į 9-tą psl.

Leidėjas: Kanados Lietuvių Katalikų Kultūros Draugija "Žiburiai"
Redaktorius - k. dr. Pr. Gaidamavičius; redakcijos narys - Vyta. Kastytis
Metinė prenumerata \$6, pusmetinė \$3.50. Rėmėjo metinė prenumerata \$10

The Lights of Homeland - Lithuanian Weekly

Publ. by Žiburiai (Canadian Lithuanian) R. Catholic Cultural Soc., Inc.
Subscription rates: \$6 per year, \$3.50 per 6 months.
Deadline for advertisements - Thursday

Authorized as second class mail by the Post Office Department, Ottawa,
and for payment of postage in cash.

941 Dundas Street West, Toronto 3, Ontario, Canada
Tel. 368-6813

BELDŽIAMĖS Į JUNGTINES TAUTAS

ALG. VAICIUNAS

Lietuvos laisvinimo darba dirbti yra kiekvieno lietuvių garbinga pareiga. Deja, dažnai patys save klausiamo, ką turime daryti, kaip tą pareigą vykdyti?

Svarbu yra būti lietuviams, remti visas lietuviškas organizacijas ir spaudą, aukliėti jaunąją kartą lietuviškoje dvasioje, neįsikišti krislo savo brolio akyje, bet darbu prisidėti prie lietuviškos tautos. Visa tai padės mums išlikti lietuviams, bet to dar maža - reikia išvystyti savo veiklą ir tarptautinę plotmę. Čia veiklos dirva yra labai plati. Joje mes gana droviai, lyg vogčiomis, vėrčiame vagas. Šiai spragai užpildyti prieš tris metus gana atsitiktinai gimė BATUN.

Kas jis?

1965 m. lapkričio 13 d. apie 14.000 baltiečių (daugiausia lietuvių) manifestacija ir eisena į Jungtines Tautas atkreipė diplomatų dėmesį į Lietuvos, Latvijos ir Estijos dabartinę padėtį. Šios manifestacijos atstovai lankėsi pas daugelį augštų pareigūnų su prašymu išskirti mūsų tautų pavergimą Jungtinių Tautų sesijoje. Visa tai buvo daroma baltiečių vardu ir vadinosi "Baltic Appeal to the United Nations", sutrumpintai - BATUN. Po to pavykusio žygio buvo nutarta ir toliau klabinoti įtakingųjų asmenų duris Baltijos kraštų laisvinimo reikalais tuo pačiu BATUN vardu.

Pas diplomatus

Pradžioje gana sėkmingai buvo kalbinamos "didžiosios galybės", tačiau BATUNas nukreipė savo veiklą į mažesniausias tautas, kurios Jungtinėse Tautose turi tą patį vieną balsą, kaip ir didžiosios. Mažosios tautos yra praeinamesnės, nes čia BATUNas gali kreiptis ir atstovus ne tik su prašymais, bet gali kalbėti ir pasiūlyti. Pvz. su laikraščiu korespondentais pasikalbėjimai, kurie vėliau būna spausdinami šimtu etninių laikraščių, pokalbiai per radiją "Lithuanian Word Review", N.Y., arba "Free Latvian Voice" Europoje. Tokie pokalbiai daugiausia liečia opius tarptautinius klausimus, tačiau diplomatui tuo būdu įtraukiami pasakyti ir Baltijos kraštų reikalais. Mažųjų tautų ambasados dažnai turi verstis gana ribotu biudžetu, todėl mieliai atsilanko į baltiečių parengimus. Latviai gan dažnai tai praktikuoja, žinoma, tinkamai ir oriai diplomatus priimdami bei pagerbdami.

BATUNas nesiribuoja vien Jungtinėmis Tautomis. Jis renka medžiagą apie Baltijos kraštuose padarytą ir daromą skriaudą, telkia dokumentaciją ir laiko ją paruoštą taip, kad galėtų pateikti betkurio atveju ar patitaikiusia proga spaudai, radijui, televizijai, organizacijai atstovams, diplomatams. BATUNas plečia savo veiklos dirvą ner studentus ir intelektualius. Universitetuose studijuoją jauniems iš daugelio kraštų. Jų visu ausys ir širdys yra atviros, užtaučiančios mūsų tautu nelaimę. Šioje srityje yra labai jauciamas darbininkų trūkumas.

Neišnaudotas ginklas

Naujausia BATUNo veiklos priemonė yra laišku rašymo vaivus. Laiškai yra labai rimta ir įtakinga politinė priemonė. Laiš-

kai yra rašomi visoms vyriausybėms, kurios turi atstovus Jungtinėse Tautose. Vajus yra tešiamas bei plečiamas ir tuo būdu atskleidžiamos pavergėjų daromose skriaudose mūsų krašte. Pradžioje diplomatai, atsakydami ir laiškus, buvo gana šalti, tačiau vėjui plintant, gerėjo ir atsakymų turinys. Iš to matyti, kad laišku vėjus yra labai naudinga ir galinga priemonė kiekvieno individualaus išsivio rando.

Temų sąrašą, vyriausybės sąrašus bei jų titulus galima gauti kreipiantis į BATUNą. Neturintieji laiko tu laišku patys perrašinėti, gali savo tekstą pasiūsti BATUNui šiuo adresu: BATUN, 2789 Schurz Ave., Bronx N. Y. 104565, USA. Ten tekstas bus perrašytas mašinėle ir paruoštas maždaug šimtu vyriausybėms, vokal tinkamai adresuoti ir prisiūsti atgal. Beliks tada tik pasirašyti ir išsiųsti. (Popierius, vokal ir perrašymas kainuoja apie 17 dolerių). Jau yra išsiūsta virš 20,000 laišku.

Be konkurencijos

BATUNas nesistengia sujungti tris Pabaltijo tautas į vieną ar perimti darbą ir garbę iš dabar jau veikiančių organizacijų bei veiksmų. BATUNas tikiai kviečia talkon to pat likimo brolius lietuvius, latvius ir estus bendron kovon su mūsų krašto pavergėjais. Ar nedažnai mums kalbant su kanadiečiais ar amerikiečiais tenka aiškintis, kad esame ne "Lutheranians" arba "Lucrainians", bet "Lithuanians - people from Baltic states". Taigi baltiečių vardu mes pasauliui esame plačiau žinomi, bet tai ir nenuostabu, nes per pastutinius 28 metus okupantai stengėsi išdilyti mūsų tautos vardą iš tarptautinės plotmės ir jį pakeisti rusiškuoju.

Kviečia visus

Dvidešimt aštuoneri metai yra ilgakas laiko tarpas žmogaus gyvenime. Mes kartais pailstame, supasyvėjame arba net nemotome reikalo dalyvauti tradicinėje tautinėje veikloje. Kairurie dromivės, nes turime sukūrę mišrias šeimas arba persilpnai mokame savo tėvų kalbą. Sirdyse dar rusena meilė savo tėvų kraštui, būtų gal ir noras prisidėti prie bendro darbo, bet trūksta palankių tam darbui sąlygų. BATUNas kviečia ir juos talkon.

Kiek Kudirkų ir Mickevičių, suradę patogesnę gyvenimą šiam "pienu ir medumi" tekančiam krašte, yra baigiami užliūliuoti saldžiu miegelium ir jau nebeatsiūdo būti tėvynės laisvės sargyboje. Laikas pabusti, išėiti viešumon, stipriau šaukti pasauliui apie mūsų padarytas ir daromas skriaudas, šaukti kad norime laisvės pavergtiesiems.

* Vatikano radijas nevieną nusteblino užgirdamas Čekoslovakijoje ir kiti protestai prieš rusų okupaciją savizudybėmis, kurias palygino su krikščionių kankinių vežimais už tikėjimą. Sv. Tėvas, vėliau kalbėdamas sv. Petro aikštėje, tą užgyrimą patikslino, pareikšdamas, jog niekada negalima pateisinti savizudybės, tačiau ją įvertintina pati protestausiųų mintis, statant pasiaukojimą ir kitu meilę augščiau už savąją gyvybę.

Laisvės proveržiai Rytų Europoje

Intelektualų sąjūdis išdriso pasipriešinti dusinančiai fizinei ir dvasinei priespaudai

Santykiai tarp literatų ir politinio režimo komunistų valdomose kraštuose yra komplikuoti, supainioti. Tų santykių šaknis siekia priešrevoliucinius laikus, kai caristinėje Rusijoje politinė ir socialinė kritika buvo savaiame suprantamas rašytojų uždavinys bei jų privilegija. Spalio revoliucija padarė lūžį šioje tradicijoje; nuo Lenino laikų iš rašytojų režimas reikalauja griežto prisitaikymo prie politikos. Toks prisitaikymas daugeliui rašytojų buvo sunkus, todėl nemažai jų pasitraukė ir užsienį. Žinoma, atsiradavo ir oponentų rašytojų tarpe, bet Stalino laikais jie tyliai būdavo pašalinami iš viešo gyvenimo. Po Stalino mirties atsirado atolydžių, kurių metu dalis rašytojų laisviau prabilo. Partija literatūros ir meno nelaiko privačiu dalyku ir reikalauja, kad menas bei literatūra tarnautų komunistinei ideologijai, režimui. Intelektualai ir tai žiūri kaip į praėjusios stalinizmo epochos kėlimą iš numirusių. Jaunoji literatūra karta pakrypo į dvasinį ir politinį "socializmą" atnaujinimą.

Cekoslovakijoje Dvidešimt metų Čekoslovakijoje buvo vykdoma "socialistinė" kultūros politika, kurią prislėgė penkių Varšuvos Sąjungos valstybių karinė intervencija. Rašytojai ir mokslininkai savo politinę laikysena, humaniškesnio socializmo ir spaudos laisvės reikalavimu tapo akstinu minėtai intervencijai. Pastaroji buvo iš anksto numatyta ir minima sovietų vyriausybės bei partijos laikraščiuose "Izvestijose" ir "Pravdoje".

Cekoslovakijoje sujudo ne tik literatai, bet ir ekonomistai, kurie ėmė skelbti naują ekonominę sistemą. Spaudoje ėmė reikštis socialistinės tikrovės kritika, kurią cenzūra slopino. 1960 m. prieita prie nerazyto susitarimo tarp intelektualų ir valdžios: buvo leista kritikuoti socialistinę tikrovę mene bei literatūroje, nors iš toliau draudžiama liesti kompartijos ideologiją. Tą ribą peržengė čekoslovakų literatai savo IV kongrese Prahose 1967 m. liepos mėnesio gale. Ten Prahos rašytojas Ludvik Vaculik skaitė referatą, kuriame griežtai sukritikavo viešpatuojančią socialistinę sistemą ir kritiškai nagrinėjo totalistinę valstybę. L. Vaculik reikalavo, darant politinius sprendimus, laikytis dorinių kriterijų. Jo kritika buvo nukreipta ne prieš pačią socialistinę sistemą, o tik prieš valdžią, kuri save identifikuoja su socializmu.

Toji ketvinto rašytojų kongreso "provokacija" kompartijos vadovybei buvo labai nemaloni, juoba, kad kritikuojančių rašytojų tarpe buvo daug vidurines ir jaunesniosios kartos kompartijos narių. Partijos vadovai griežtai reagojo ir išmetė iš partijos vadovaujančius literatus, kaip A. Liehmą, Ivaną Klimą ir patį L. Vaculiką. Be to, jie griežtai papeikė visą rašytojų sąjungą, o jos žurnalą "Literarni Noviny" pavadė tvarkyti kultūros ir informacijų ministerijai.

Prie šio sąjūdo prisidėjo sunki ekonominė Čekoslovakijos būklė, kuri paskatino ekonomistus reikalauti išsistojimo iš sovietinio Komekono. Rysium su tuo iškilio reikalas pakeisti partijos vadovybę. Tuo būdu atsirado Al. Dubčekas kompartijos priešakyje, o L. Svoboda - respublikos prezidento pareigose.

Ryškiausiai literatai, menininkai ir mokslininkai pasireiškė "2000 žodžių manifeste", kurį pasirašė rašytojas L. Vaculik ir 70 žymių kultūros atstovų, jų tarpe ir Prahos universiteto rektorius E. Zatopek. Tą manifestą atspausdino "Literarni Listy" 1968. VI. 27 laidoje, kuri siekė 300.000 egzempliorių. Tame manifeste vienas sakinyš daro jo intenciją aiškiai: "Šįkart mes turime visu savo ryžtumu eiti iki galo, naikindami režimą". To manifesto leidykla susilaukė 40.000 skaitytojų pritariamų laišku, kurių tarpe buvo keletas šimtai kolektyvių fabriku darbininkų laišku. Sovietų rašytojų žurnalas "Literaturnaja Gazeta" ir "2000 žodžių manifestą" 1968. VII. 10 atsakė irgi aiškiai: manifesto autorius yra "antikomunistas", "kontrarevoliucionierius", "provokatorius" ir "politinis vaikas". To laikraščio nuomone, Vaculikams norėjęs sukelti "dezorganizaciją ir chaosą" bei įvesti paties Lenino pasmerktą "gryną demokratiją". Viena diena vėliau "Pravda" pasmerkė tą manifestą ne kaip "izoliuotą reiškinį", bet kaip ženkla, rodantį, kaip toli yra pažengusios dešiniųjų kontrarevoliucinės jėgos, jeigu išdriso kritikuoti, pulti čekoslovakijos socialistinę santvarką. Esą jiems rūpi perversmas. Dar vieną dieną vėliau "Pravdos" straipsnį perspausdino Rytų Vokietijos "Das neue Deutschland" ir Lenkijos "Trybuna Ludu". Jau okupacijos dienomis 32 čekoslovakų intelektualai Vienos mieste paskelbė pasauliui pareiškimą "Manifestą prieš agresiją". Jame reikiama viltis, kad "žodžio ir idėjų ginklai stipresni už totalistinių diktatūrų valdžią", ir Čekoslovakijos užpuolimas pavadintas "tarptautiniu nusikaltimu". Kokiais pasekmės turės karinė intervencija Čekoslovakijos intelektualams, šiuo metu sunku numatyti. "Pravda" 1968. VIII. 31 pareikalavo "likviduoti 40.000 čekoslovakų intelektualų". Tai reikiama, kad meno kūrybai dar nėra didelių vilčių ateityje. J. Gbs.

tą atspausdino "Literarni Listy" 1968. VI. 27 laidoje, kuri siekė 300.000 egzempliorių. Tame manifeste vienas sakinyš daro jo intenciją aiškiai: "Šįkart mes turime visu savo ryžtumu eiti iki galo, naikindami režimą". To manifesto leidykla susilaukė 40.000 skaitytojų pritariamų laišku, kurių tarpe buvo keletas šimtai kolektyvių fabriku darbininkų laišku. Sovietų rašytojų žurnalas "Literaturnaja Gazeta" ir "2000 žodžių manifestą" 1968. VII. 10 atsakė irgi aiškiai: manifesto autorius yra "antikomunistas", "kontrarevoliucionierius", "provokatorius" ir "politinis vaikas". To laikraščio nuomone, Vaculikams norėjęs sukelti "dezorganizaciją ir chaosą" bei įvesti paties Lenino pasmerktą "gryną demokratiją". Viena diena vėliau "Pravda" pasmerkė tą manifestą ne kaip "izoliuotą reiškinį", bet kaip ženkla, rodantį, kaip toli yra pažengusios dešiniųjų kontrarevoliucinės jėgos, jeigu išdriso kritikuoti, pulti čekoslovakijos socialistinę santvarką. Esą jiems rūpi perversmas. Dar vieną dieną vėliau "Pravdos" straipsnį perspausdino Rytų Vokietijos "Das neue Deutschland" ir Lenkijos "Trybuna Ludu". Jau okupacijos dienomis 32 čekoslovakų intelektualai Vienos mieste paskelbė pasauliui pareiškimą "Manifestą prieš agresiją". Jame reikiama viltis, kad "žodžio ir idėjų ginklai stipresni už totalistinių diktatūrų valdžią", ir Čekoslovakijos užpuolimas pavadintas "tarptautiniu nusikaltimu". Kokiais pasekmės turės karinė intervencija Čekoslovakijos intelektualams, šiuo metu sunku numatyti. "Pravda" 1968. VIII. 31 pareikalavo "likviduoti 40.000 čekoslovakų intelektualų". Tai reikiama, kad meno kūrybai dar nėra didelių vilčių ateityje. J. Gbs.

Ryškiausiai literatai, menininkai ir mokslininkai pasireiškė "2000 žodžių manifeste", kurį pasirašė rašytojas L. Vaculik ir 70 žymių kultūros atstovų, jų tarpe ir Prahos universiteto rektorius E. Zatopek. Tą manifestą atspausdino "Literarni Listy" 1968. VI. 27 laidoje, kuri siekė 300.000 egzempliorių. Tame manifeste vienas sakinyš daro jo intenciją aiškiai: "Šįkart mes turime visu savo ryžtumu eiti iki galo, naikindami režimą". To manifesto leidykla susilaukė 40.000 skaitytojų pritariamų laišku, kurių tarpe buvo keletas šimtai kolektyvių fabriku darbininkų laišku. Sovietų rašytojų žurnalas "Literaturnaja Gazeta" ir "2000 žodžių manifestą" 1968. VII. 10 atsakė irgi aiškiai: manifesto autorius yra "antikomunistas", "kontrarevoliucionierius", "provokatorius" ir "politinis vaikas". To laikraščio nuomone, Vaculikams norėjęs sukelti "dezorganizaciją ir chaosą" bei įvesti paties Lenino pasmerktą "gryną demokratiją". Viena diena vėliau "Pravda" pasmerkė tą manifestą ne kaip "izoliuotą reiškinį", bet kaip ženkla, rodantį, kaip toli yra pažengusios dešiniųjų kontrarevoliucinės jėgos, jeigu išdriso kritikuoti, pulti čekoslovakijos socialistinę santvarką. Esą jiems rūpi perversmas. Dar vieną dieną vėliau "Pravdos" straipsnį perspausdino Rytų Vokietijos "Das neue Deutschland" ir Lenkijos "Trybuna Ludu". Jau okupacijos dienomis 32 čekoslovakų intelektualai Vienos mieste paskelbė pasauliui pareiškimą "Manifestą prieš agresiją". Jame reikiama viltis, kad "žodžio ir idėjų ginklai stipresni už totalistinių diktatūrų valdžią", ir Čekoslovakijos užpuolimas pavadintas "tarptautiniu nusikaltimu". Kokiais pasekmės turės karinė intervencija Čekoslovakijos intelektualams, šiuo metu sunku numatyti. "Pravda" 1968. VIII. 31 pareikalavo "likviduoti 40.000 čekoslovakų intelektualų". Tai reikiama, kad meno kūrybai dar nėra didelių vilčių ateityje. J. Gbs.

Ryškiausiai literatai, menininkai ir mokslininkai pasireiškė "2000 žodžių manifeste", kurį pasirašė rašytojas L. Vaculik ir 70 žymių kultūros atstovų, jų tarpe ir Prahos universiteto rektorius E. Zatopek. Tą manifestą atspausdino "Literarni Listy" 1968. VI. 27 laidoje, kuri siekė 300.000 egzempliorių. Tame manifeste vienas sakinyš daro jo intenciją aiškiai: "Šįkart mes turime visu savo ryžtumu eiti iki galo, naikindami režimą". To manifesto leidykla susilaukė 40.000 skaitytojų pritariamų laišku, kurių tarpe buvo keletas šimtai kolektyvių fabriku darbininkų laišku. Sovietų rašytojų žurnalas "Literaturnaja Gazeta" ir "2000 žodžių manifestą" 1968. VII. 10 atsakė irgi aiškiai: manifesto autorius yra "antikomunistas", "kontrarevoliucionierius", "provokatorius" ir "politinis vaikas". To laikraščio nuomone, Vaculikams norėjęs sukelti "dezorganizaciją ir chaosą" bei įvesti paties Lenino pasmerktą "gryną demokratiją". Viena diena vėliau "Pravda" pasmerkė tą manifestą ne kaip "izoliuotą reiškinį", bet kaip ženkla, rodantį, kaip toli yra pažengusios dešiniųjų kontrarevoliucinės jėgos, jeigu išdriso kritikuoti, pulti čekoslovakijos socialistinę santvarką. Esą jiems rūpi perversmas. Dar vieną dieną vėliau "Pravdos" straipsnį perspausdino Rytų Vokietijos "Das neue Deutschland" ir Lenkijos "Trybuna Ludu". Jau okupacijos dienomis 32 čekoslovakų intelektualai Vienos mieste paskelbė pasauliui pareiškimą "Manifestą prieš agresiją". Jame reikiama viltis, kad "žodžio ir idėjų ginklai stipresni už totalistinių diktatūrų valdžią", ir Čekoslovakijos užpuolimas pavadintas "tarptautiniu nusikaltimu". Kokiais pasekmės turės karinė intervencija Čekoslovakijos intelektualams, šiuo metu sunku numatyti. "Pravda" 1968. VIII. 31 pareikalavo "likviduoti 40.000 čekoslovakų intelektualų". Tai reikiama, kad meno kūrybai dar nėra didelių vilčių ateityje. J. Gbs.

Ryškiausiai literatai, menininkai ir mokslininkai pasireiškė "2000 žodžių manifeste", kurį pasirašė rašytojas L. Vaculik ir 70 žymių kultūros atstovų, jų tarpe ir Prahos universiteto rektorius E. Zatopek. Tą manifestą atspausdino "Literarni Listy" 1968. VI. 27 laidoje, kuri siekė 300.000 egzempliorių. Tame manifeste vienas sakinyš daro jo intenciją aiškiai: "Šįkart mes turime visu savo ryžtumu eiti iki galo, naikindami režimą". To manifesto leidykla susilaukė 40.000 skaitytojų pritariamų laišku, kurių tarpe buvo keletas šimtai kolektyvių fabriku darbininkų laišku. Sovietų rašytojų žurnalas "Literaturnaja Gazeta" ir "2000 žodžių manifestą" 1968. VII. 10 atsakė irgi aiškiai: manifesto autorius yra "antikomunistas", "kontrarevoliucionierius", "provokatorius" ir "politinis vaikas". To laikraščio nuomone, Vaculikams norėjęs sukelti "dezorganizaciją ir chaosą" bei įvesti paties Lenino pasmerktą "gryną demokratiją". Viena diena vėliau "Pravda" pasmerkė tą manifestą ne kaip "izoliuotą reiškinį", bet kaip ženkla, rodantį, kaip toli yra pažengusios dešiniųjų kontrarevoliucinės jėgos, jeigu išdriso kritikuoti, pulti čekoslovakijos socialistinę santvarką. Esą jiems rūpi perversmas. Dar vieną dieną vėliau "Pravdos" straipsnį perspausdino Rytų Vokietijos "Das neue Deutschland" ir Lenkijos "Trybuna Ludu". Jau okupacijos dienomis 32 čekoslovakų intelektualai Vienos mieste paskelbė pasauliui pareiškimą "Manifestą prieš agresiją". Jame reikiama viltis, kad "žodžio ir idėjų ginklai stipresni už totalistinių diktatūrų valdžią", ir Čekoslovakijos užpuolimas pavadintas "tarptautiniu nusikaltimu". Kokiais pasekmės turės karinė intervencija Čekoslovakijos intelektualams, šiuo metu sunku numatyti. "Pravda" 1968. VIII. 31 pareikalavo "likviduoti 40.000 čekoslovakų intelektualų". Tai reikiama, kad meno kūrybai dar nėra didelių vilčių ateityje. J. Gbs.

Ryškiausiai literatai, menininkai ir mokslininkai pasireiškė "2000 žodžių manifeste", kurį pasirašė rašytojas L. Vaculik ir 70 žymių kultūros atstovų, jų tarpe ir Prahos universiteto rektorius E. Zatopek. Tą manifestą atspausdino "Literarni Listy" 1968. VI. 27 laidoje, kuri siekė 300.000 egzempliorių. Tame manifeste vienas sakinyš daro jo intenciją aiškiai: "Šįkart mes turime visu savo ryžtumu eiti iki galo, naikindami režimą". To manifesto leidykla susilaukė 40.000 skaitytojų pritariamų laišku, kurių tarpe buvo keletas šimtai kolektyvių fabriku darbininkų laišku. Sovietų rašytojų žurnalas "Literaturnaja Gazeta" ir "2000 žodžių manifestą" 1968. VII. 10 atsakė irgi aiškiai: manifesto autorius yra "antikomunistas", "kontrarevoliucionierius", "provokatorius" ir "politinis vaikas". To laikraščio nuomone, Vaculikams norėjęs sukelti "dezorganizaciją ir chaosą" bei įvesti paties Lenino pasmerktą "gryną demokratiją". Viena diena vėliau "Pravda" pasmerkė tą manifestą ne kaip "izoliuotą reiškinį", bet kaip ženkla, rodantį, kaip toli yra pažengusios dešiniųjų kontrarevoliucinės jėgos, jeigu išdriso kritikuoti, pulti čekoslovakijos socialistinę santvarką. Esą jiems rūpi perversmas. Dar vieną dieną vėliau "Pravdos" straipsnį perspausdino Rytų Vokietijos "Das neue Deutschland" ir Lenkijos "Trybuna Ludu". Jau okupacijos dienomis 32 čekoslovakų intelektualai Vienos mieste paskelbė pasauliui pareiškimą "Manifestą prieš agresiją". Jame reikiama viltis, kad "žodžio ir idėjų ginklai stipresni už totalistinių diktatūrų valdžią", ir Čekoslovakijos užpuolimas pavadintas "tarptautiniu nusikaltimu". Kokiais pasekmės turės karinė intervencija Čekoslovakijos intelektualams, šiuo metu sunku numatyti. "Pravda" 1968. VIII. 31 pareikalavo "likviduoti 40.000 čekoslovakų intelektualų". Tai reikiama, kad meno kūrybai dar nėra didelių vilčių ateityje. J. Gbs.

Kaunas, kaimas ir kariai

PLK. LEON MITKIEWICZ, buvęs Lenkijos karinis atstovas Kaune

(Tęsinys iš pr. numerio)

Pas ulonus

1939 m. gegužės ir birželio mėn. gavau Lietuvos kariuomenės vado gen. St. Raštikio kvietimą aplankyti Lietuvos kariuomenės pulkus.

Pirmiausia aplankiau DLK Birutės II ulonų pulką Alytuje - praleidau ten beveik visą dieną. Turėjau progą iš arti stebėti Lietuvos kavalerijos pulko kasdieninį gyvenimą. Vedžiojimo mane visur: į kareivines, arklides, virtuves, pratimų aikštes, neišskiriant net mobilizacinių sandėlių.

Antrasis ulonų pulkas buvo puikus vienetas, labai geras kavalerijos pulkas, tad ir savo praeime Lenkijos štabui jį įvertinavo augštu laipsniu. Jis buvo patogiai ir gerai įsikūręs didelėse buvusiose rusų kareivinėse, tik 1 km atstume nuo Alytaus.

Į pulką atvažiavau automobiliu ankstyvą rytą iš Kauno, lydimas Lietuvos štabo mjr. A. Pulke jau virė gyvenimas. Tuoj už kelio, plačioj aikštėj, vyko raitųjų užsiėmimas. Keliolika pamainų, po 18-24 raitelius, jodinėo zovada arba risciū, darydami voltus arba pusvolčius, tai vėl keisdami kryptis. Truputį šone, kitoj vietoj, buvo atliekama voltžiruotė. Iš pratimų aikštės buvo girdėti komandų garsai, šimtu arklų kanopų dundėjimas ir sveikas arklų prunkstėjimas. Koks man artimas ir mielus daugelio metų kavalerijos atmosferos dvelkimas!

Prie stiklelio

Apie 2 v. nuvykom su plk. Ziliu į karininkų ramovę, kur mūsų jau laukė visi pulko karininkai. Pasisveikine, susėdom visi iškilmingu ir malonių pietų, kurie užsitęsė iki 7 v.

Su malonumu išgeriau nesuškaitomą eilę stikliukų, bendrai keltų II Lietuvos ulonų pulko karininkų už ginklo brolystę "antrojo Lietuvos ir antrojo Lenkijos ulonų pulko", kaip man nuolatos vis koks nors naujas pulko karininkas primindavo. Jie žinojo, kad mano pulkas yra II-sis Lenkijos kariuomenės ulonų pulkas. Jokių oficialių prakalbų nebuvo, tačiau lietuvių karininkai kėlė tostus lietuvių-lenkų draugystei.

Aktyviausiai dviejų pulkų susiartinimo ir tautinės taikos tarp Lietuvos ir Lenkijos šalininkais pasirodė pulko kapelionas ir pulko komendantas (major-kvatermistr). Tie du vyrai (eaila, neužsirašiau jų pavardes) buvo nepralenkiami stikliukų pilstyme gero lietuviško krupniko ir vėliau vyno.

Prie automobilio mane atlydėjo visi pulko karininkai. Labai geroj nuotaikoj su majoru A. grįžome į Kauna. Savo įspūdžius iš buikaus II Lietuvos ulonų pulko taip sufor-

jie žino, kas aš esu - Lenkijos karinis atstovas, tačiau ne mažiausiu žvilgsniu ar judesiu neparodo kildiesnio nei reikią susidomėjimo manimi. Stebiu lietuvių ulonų veidus. Kaip mane informavo, tai stambesnių ūkininkų sūnūs. Tik tokie priimami tarnybai Lietuvos kavalerijos pulkuose. Rimti, beveik akmeniniai veidai ir rinkiniai vyrai.

Staiga į pratimų aikštę įjoja trimitininkų komanda raiteliskoj rikiuotėj ant 34 baltų kaip pienas arklų. Visi jie paradinėj uniformoj: baltom kepurėm su raudonu lankeliu, etišketais ir paradiniais baltais diržais.

Laikydamsi atokiau nuo manęs ir plk. Zilio, trimitininkų komanda, atlikdama pratimus ant arklų, davė pulkų kavalerijos maršų koncertą su fanfaronomis, įjungdami į tą pyne lenkišką krakoviaką ir trunkią marzurką. Tuo būvau maloniai sujaudintas...

Ulonų kareivinių ir arklidžių lankymas užėmė gana daug laiko. Patys kareiviai gyvena patogiai. Kaip buvęs kavalerijos pulko vadas, mečiau žvilgsnį į patalus, antklodes - viskas tvarkinga, švarios paklodės ir geros antklodės, gera virtuvė, pavyzdinga švara ir tvarka, skanus maistas. Lietuvos ulonas gauna žymiai daugiau riebalų ir mėsos už Lenkijos kavaleristą.

Prie stiklelio

Apie 2 v. nuvykom su plk. Ziliu į karininkų ramovę, kur mūsų jau laukė visi pulko karininkai. Pasisveikine, susėdom visi iškilmingu ir malonių pietų, kurie užsitęsė iki 7 v. Su malonumu išgeriau nesuškaitomą eilę stikliukų, bendrai keltų II Lietuvos ulonų pulko karininkų už ginklo brolystę "antrojo Lietuvos ir antrojo Lenkijos ulonų pulko", kaip man nuolatos vis koks nors naujas pulko karininkas primindavo. Jie žinojo, kad mano pulkas yra II-sis Lenkijos kariuomenės ulonų pulkas. Jokių oficialių prakalbų nebuvo, tačiau lietuvių karininkai kėlė tostus lietuvių-lenkų draugystei.

Aktyviausiai dviejų pulkų susiartinimo ir tautinės taikos tarp Lietuvos ir Lenkijos šalininkais pasirodė pulko kapelionas ir pulko komendantas (major-kvatermistr). Tie du vyrai (eaila, neužsirašiau jų pavardes) buvo nepralenkiami stikliukų pilstyme gero lietuviško krupniko ir vėliau vyno.

Prie automobilio mane atlydėjo visi pulko karininkai. Labai geroj nuotaikoj su majoru A. grįžome į Kauna. Savo įspūdžius iš buikaus II Lietuvos ulonų pulko taip sufor-

mulavau: raitoji kavalerija sudaro savotišką tarptautinę bendruomenę, ir būna momentu, kada pamirštama apie kitus reikalus, nepaisoma jų reikšmės bei svorio ir gyvenama draugiškais jausmais. Be to, kavalerija yra pati konservatyviausia ginklo rūšis, kuri gal tik tada pakeis tradicinį kavaleristą, ištikimą savo tradicijoms, kai senoji kavalerija neteks arklų - kavaleristų draugų ir jų vietą užims motorai.

Vilniaus klausimas

Antrą kartą su Lietuvos reikalais teko susidurti 1942 m. Tai įvyko gen. Sikorskui antrą kartą atvykus į JAV. Gen. Sikorskis buvo labai palankiai nusiteikęs Lietuvos atžvilgiu. Savo memorandumuose JAV-ii ir Britanijos vyriausybėms jis kėlė reikalą išsaugoti visiškai nepriklausomą Lietuvos valstybę, nes esą to reikią Lenkijos saugumui. Tais metais Lietuvos reikalus tvarkyti JAV-se buvo pavesta prof. Klemensui Jędrzejevskui Niujorke. Gen. Sikorskis pavedė man padaryti principinius pasikalbėjimus su lietuviiais. Tarpininkaujant prof. K. J., susitikau su buvusio Lietuvos prezidento sūnumi plk. Grynium. Gen. Sikorskis pavedė man pranešti lietuviams, kad pilnos Lietuvos nepriklausomybės klausimą jis iškėlė tarptautiniame forumo, o būsimoji Lenkija pripažinsianti jos nepriklausomybę, kad Lenkijos respublikos vyriausybė Londone ir Lenkijos štabas siūlo Lietuvai visą galimą paramą, įskaitant ryšio užmezgimą Lietuvoj (gen. Raštikis).

Visdėlto gen. Sikorskis aiškiai nepasiskė svarbiausiu lietuvių-lenkų santykių byloj klausimu, būtent, Vilniaus priklausomumo. Gen. Sikorskis manė, kad lietuviiai gali gauti Vilnių, bet tik su viena sąlyga - federacijoje su Lenkija, užtikrinant lenkų gyventojams Vilniuje ir Vilniaus krašte pilnas teises. Nieko nepadėjo nei mano, nei prof. K. Jędrzejevskio aiškinimai ir protestai. Abu sakėm generolui Sikorskui, kad jau tą patį siūlė ir maršalas Pilsudskis. Juk ir aš buvau 1938 m. iš Varšuvos pasiustas su tokiom pat instrukcijom ir kad tai neišsprendžia lietuvių-lenkų bylos bei ginčo. Tačiau gen. Sikorskis tvirtai laikėsi savo nusistatymo ir mūsų pasikalbėjimai - plk. Grynium, prof. K. Jędrzejevskio ir mano buvo nesėkmingi. Plk. Grynium tvirtai laikėsi nusistatymo, kad Vilnius, kaip anizinojį Didžiosios Lietuvos Kunicaikštystės sostinė, priklauso Lietuvai.

Isvertė K. Baronas

Mylimai Mamytei ir uošvei Lietuvoje mirus, reiškiamo nuosirdžią padėką už atlaikytas Mišias Otavos lietuvių kapelionui kun. dr. V. Skilandžiūnui ir sveičiui kun. St. Kulbiui, SJ. Taipgi nuosirdi padėka už pareikštas užuojautas spaudoje, žodžiu ir raštu: p.p. O. V. Eičinams, N. P. Preibiams, P. Čeciui, V. Vaičiūnui ir visiems Otavos lietuviams.

Pranas ir Elena Ališauskai, Otava
Mylimai žmonai ir motinai mirus, dr. O. PUDY-MAITĮ ir sūnus - JURGĮ, VYTAUTĄ, KOSTĄ bei jų šeimas skausmo valandoje giliai užjaučia - A. Baliukonis

STEFĄ ŠIMKUTĘ - BUBELIENĘ ir šeimą, mirus jos vyrui inž. E. BUBELIUI, giliai užjaučiame - Zibintiečiai

PLIAS Centro revizijos komisijos pirmininkui inž. EUGENIUI BUBELIUI mirus, jo žmonai, šeimai ir artimiesiems reiškia gilij užuojautą - Pasaulinės Lietuvių Inžinierių ir Architekt

Dail. Mikalojaus Ivanausko degintinės tapybos kūrinys "Vilniaus vizija", kurį autorius padovanojo lietuvių bičiuliui Romoje kardinalui A. Samore

Šiomet baltiečiams vadovauja lietuviai

Š. m. vasario 2 d. įvyko Kanados Baltiečių Federacijos metinis susirinkimas Toronto Latvių Namuose. Dalyvavo apie 50 asmenų, jų tarpe keletas svečių iš Sudburio, Londono ir Hamiltono. Metinį pranešimą padarė valdybos pirm. latvis Kronbergs. Jo nuomone, veikla buvo labai sėkminga. Buvo surengtas didesnio masto deportacijų minėjimas, Baltiečių Savaitė su paskaitomis ir tautinėmis parodomis. Apgalvestavo, kad pačių baltiečių dalyvavimas įvairiose parengimose nebuvo toks gyvas, kokio buvo laukama. Prie rašomo scenos veikalo "Baltic Story" Baltiečių Federacija prisidėjo darbu ir pinigais. Ir ateinančiais metais šis dalykas iš Federacijos pareikalaus daug darbo. Pažymėjo, jog pavalyko užmegzti artimesnius santykius su kaikiuriais baltiečių kolonijomis Kanadoje, kurios nori įsijungti į Federacijos veiklą. Tam tikslui reikės kiek pakleisti bei papildyti Federacijos statutą. Sudaryta komisija, kuri jau yra pradėjusi savo darbą.

Baltiečių Federacijos veikloje labai trūksta veiklių žmonių. Pirmininkas privalėtų turėti beveik nuolatinę sekretorę laiškas rašyti, taip pat — spaudai sekti patyruši asmenį, kuris prezidiumo nuolatos informuotų apie įvykius, surištus su Pabaltijū. Šis darbas dabar užima beveik visą pirmininko laisvalaikį. Federacijos veiklą labai trūkdo trumpa vienerių metų kadencija. Siūle pagalvoti, ar nebūtų galima prailginti pirmininko kadenciją bent dvejim metams.

Diskusijose buvo pasiūlyta pakeisti Birželio deportacijų minėjimo data, nes birželio viduryje, ypač Toronte, prasideda šiltos pavasario dienos, ir dėlto minėjimai negausiai lankomi. Pasak edmontoniečių, geriausias minėjimo laikas esąs rugėsis. Iš torontiečių pusės buvo keliama abejonė, ar būtų pateisinama birželio mėnesio deportacijų minėjimą perkelti į rudens, buvo siūloma minėjimą daruoti kelias savaites anksčiau, kol dar yra vėsus oras ir žmonės nevažiuoja į užmiestį. Iš lietuvių pusės buvo pastebėta, kad Federacija, bent lietuvių tarpe, labai mažai informuoja apie savo darbus. Informacijos pagyvintimas būtinais reikalingas.

Dėl Federacijos pirmininko kadencijos prailginimo buvo įvairių nuomonių. Su Federacijos pirmininko darbu ir veikla susipažinę baltiečiai kelė abejones, ar galima bus rasti žmogų, kuris be jokio atlyginimo norėtų dvejus metus ar dar ilgiau pirmininkauti, tuoba, kai kiti prezidiumo nariai kasmet keičia.

GERIAUSIA IR VERTINGIAUSIA DOVANA — I LIETUVIA DOVANŲ PAZYMEJIMAI (JAV dolerių pažymėjimai) Jūsų gimines galės pasirinkti, KAS jiems patiks. KADA norės ir gaus daug DAUGIAU už tuos. Dviejų tikslu būna asmenų, jie yra išsuntę DOVANŲ PAZYMEJIMUS savo giminėms per INTERTRADE EXPRESS CORP. Jų gimines paršė, kad buvo patenkinti. Sluiciant pažymėjimus neimamas joks mokestis už patarnavimą jums, nei jūsų giminėms, nes gauname nuosimti už darbą. Jei jūs dar nesate siuntę DOVANŲ PAZYMEJIMŲ, prašykite mūsų NEMOKAMAI duodamą katalogą su pilnomis informacijomis. UZSAKYKITE DABAR TIK PER INTERTRADE EXPRESS CORP. 125 East 23rd Street, New York, N.Y. 10010 U.S.A. PRASYKITE MŪSU NEMOKAMU KATALOGU

Maskvinė koja lietuviškame bate

Svetimtaučiams skirtuose leidiniuose autoriai 'neiškenčia nenusispyję į nepriklausomą Lietuvą

Bene prancūzų kalbėtojas Felnelonas pasakė: "Aš myliu tėvynę labiau už šeimą, bet tiesa — labiau už tėvynę". Taip pasakyti šiandien nereikia būti nei prancūzų, nei kalbėtojų, užtenka pasisakyti maskvinio Inturisto skyriaus Vilniuje leidžiamų propagandinių brošiūrėlių apie Lietuvą. Inturisto vilniškiai propagandistai liaupsina "tarybinę" Lietuvą, jos laimėjimus, bet neiškendžia nenusispyję į 1938-40 metų Lietuvą. Rodos, taip netiktų ypač svetimos kalbomis leidžiamose brošiūrose svetimtaučiams: nėra mandagu teršti savo, kad ir pernykštį, lizdą. Bet kaip tik čia išlenda maskvinio velnio kanopos iš lietuviško bato. Nusispyję propagandistai minėton Lietuvos, kiek išgalėdamai balzamuoja carų imperializmo Lietuvą. Pusiaus tiesomis ir istorijos klaidojimu jie stengiasi XX š. gale sudominti išsivienius, jų prieraugli ir šiaip užsieniečius turistus. Tikrumoje betgi tokie propagandistai apmeluoja Lietuvą, o melui išlindus, ta šalis darosi nemielia nei išsivienius jaunimui, nei svetimtaučiams.

Tai irgi "faktai" Savo išvedžiojimus remiu 1966 m. Vilniuje pasirodžiusia brošiūra "Litauen — das Land des Bernsteins" (Lietuva — gintaro šalis). Leidinukas, atrodo, skirtas vokiečių kraštų turistams. Ne pačiam Inturistas panašiu skaitinijū ir kitomis kalbomis, kitų šalių keliautojams. Minėta brošiūrėlė padabinta besispyšančia ilgakase, vingiuojančiomis autostradomis, šokančių ir dainuojančių jaunimu, kriukštiniais bekonais, rūkstančiais kaminiais, įvairiais statiniais ir t.t. Gaila, kad Vakaruose niekas nebeišleidžia nei lietuviui patrauklios literatūros, nors labai avalius sumas skiria trumpalaikėm demonstracijom ar neaiškios sėkmes užmojam.

O ką rašo Vilniaus Inturistas prieš meliū nuotraukų? Ir čia išlenda kipsa kanopa. O rašo štai ką. Prieš ketvirtį šimtmečio Lietuva buvo išvėreikišė ir politikoje, ir tarptautiniame ūkyje. Priežastys? Nelaiminga Lietuvos istorija, karai su kryžiuočiais, švedų ir prancūzų armijomis, istorijos nelaimės XVIII š. Kai Lietuva buvo įjungta (eingegliedert) į rusų reich-imperiją, prasidejo Lietuvai ūkinė gerovė (dies foerderte Litauens wirtschaftliche Entwicklung). 1919 m. reaktionieriai ir užsienio interventai, sužlugdę sovietinę galybę (Sowietmacht) sukūrė Lietuvoje policinį terorą: krašte siautėjo nedarbas, tamsumas, varžytinės. 1940 m. lietuvių tauta, įsteigusi socialistinę respubliką, įstojo į sovietinę šeimyną. Hitleris išžudė virš 700.000 žmonių pelenais paverė Vilnių, Kauną. Po karo Lietuva esą trumpu laiku toli pažengė ūkyje, kultūroje, moksle ir pagarsėjo užsienioje. Dabar Lietuvos vardas esąs garsumo pasaulyje. Lietuvai lanko gausybė turistų, atostogininkų. Ten visur galima susisiekti, važinėti. Jei kas iš užsieniečių nori smulkesnių informacijų, tesikreipia: Vilnius, Kosčiūškos g. 36. Užsieniečiai keliautojai bus Inturisto skyriaus Vilniuje "Gintaro" viešbutyje aprūpinti.

Ką sako saltiniai? Ką šis pastieses ir kaikiurias klastas? Pavarčiau vokiečių istorijos rinkinį — storąjį Ploetz ir Brockhauso enciklopediją. Manau, kad ir kiti Vakarų istorijos šaltiniai nenutylia, kad Lietuva XV š. anuometinės Europos imperija, valdė Rusijos žymia dalį; nenutylia, kad ir Jonas Žiaurys ir kiti grubonyus carai nuožmiai rijo Lietuvos pakraščius; nenutylia, kad ne tik kryžiuočiai, švedai ir prancūzai teriojo gintaro kraštą; nenutylia ir baudžiavos ūkio "pažangos"; nenutylia Kražių skerdynių, bežediško spaudos draudimo, politinių kalinių, 1831 ir

63 m. sukilėlių trėmimo Sibirą net XIX š. gale, kai Vakarų Europoje sklido prancūzų revoliucijos iškovotos žmogaus teisės ir laisvės; nenutylia 1939 m. rusų karinių bazių Lietuvoje ir 1940 m. sovietinių šarvuotųjų šešėliuose lietuvių tautos "laisvo" įsijungimo į Sov. Sąjungą.

Nėra kuo nustebinti Kodėl sovietinis Inturistas nesiliauja niekinęs Lietuvos praeitį? Vargu rasi Vakaruose šali, kur turizmo agentūra spjaudytų šimtmečiais atgalios. Net ir Pietų Amerikoje, Afrikoje nauji režimai pasikloja kurį laiką ant išlikusių "politinių neprietelių", bet tautos praeities nebelyčia. Lietuvoje gi kitaip. Inturistininkai, jūs dabartinis Lietuvos laimėjimus lyginate su specialiai (čia suktumas!) pasirinktu 1926-36 metų ūkinės krizės laikotarpiu. Jūs puikiai žinote, kad ne tik Lietuvoje, bet ir plačiojo pasaulio šalyse dūsavo bedarbėnai, gniužo ūkininkai, braškėjo fabrikai. Protingi ekonoministai šios krizės anaipolt neliko normaliu krašto gyvenimu. O sovietiniai inturistininkai tai laiko. O gal inturistininkai, palygintute krizės laikotarpį su giriamuoju XVIII š. carų baudžiavos laimėjimais Lietuvoje? Su kolchozinės Ukrainos badmečiu?

Ne tik sovietinės Lietuvos lietuvių džiaugiasi, išskyrus kai kada "Šluota" krašto visa eile ukinių pagerejimų. Ir Vakarų išsiviečiai tai mato. Lietuvių tauta bando ir dabartinės sąlygos laimėti. Bravo darbišties ir sumaniems lietuviams, bravo ir sąžalangiems lietuviams komunistams. Bravo visiems, kurie sugrąžina dabartinis ekonominius, kultūrinius laimėjimus vertinti pasaulinėje 1938-69 metų optikoje, o ne 1939-38 ar balanų laikotarpio reikšmėje šviesoje. Sovietinės Lietuvos pakilimas iš karo reberų matomas. Paika ir keltai tačiau, kai inturistininkai tai berarūna savigros dažais ir tikrai prisilieti svetimašalių turistų. Muo gi gali vokiškai kalbančias tautas okupuotas Lietuvos Inturistas nustebinti? Autostradomis, rūkstančiais kaminiais, skatytuvais, bekonais, studentais? Vokiečių, perskaičiuojan brošiūrą, išsprunka žodžiai: "Matai, tie lietuvių tik dabar gijasi laimėjimais, kuriais mes Bismarcko laikės diažvomes". Vakarų Vokietijos naujieji turčiai pūškinasi Afrikos pakrantėse, vartoi Rumunijos, Bulgarijos paplūdimiuose todėl, kad tos pakrantės prieinamos be inturistininkų globos, todėl, kad ten galima apsigyventi ne tik vieno miesto nurodytame viešbutyje. Sumanūs rumunai, apskrūs bulgarai susiglemžia Vakarų vokiečių taip geidžiamas markes. Lietuvių vasarvietėmis ir toliau naudosis tik socialistinės šeimos apyskurdžiai "broliai", kol markiniams, doleriniams, frankiniams užsieniečiams reikės naudotis neišvengiamia Inturisto palyda ir viešbutiu.

Lietuva garsi Vakaruose? Ką sako atlasai? Istorijos atlasai rodo Lietuvą dar didelę — nuo marių iki marių. 1918-40 metų laikotarpyje mokyklų atlasuose Lietuva buvo atskiriama nuo kitų valstybių sienomis ir skirtinga spalva. O dabar? "Ibrolintos" sovietinės Lietuvos Vakarų atlasai jau neberodo skirtinga spalva, dažnai ne sienų brūkšnelių nematyti. Lietuva — Sovietų Sąjungos pakraštys ir tiek. Lietuva = CCCP. Lietuvos "Zalgirio" vaitininkai vokiečių sporto spaudoje žymimi tik "CCCP". Vieno kito studento pastangos kaikiurių laikraščių redaktorių atitaisyti, išaiskinti, kad ir po "CCCP" gali plakti kitokia širdis, buvo palaikytos "tautinės mažumos noru išlikti". Jeigu sporto, meno, kultūros galvos Vakaruose atskiria Čado negrą nuo Kongo

negro, o neskiria lietuvių nuo sovietinio ruso, tai ar čia ta Inturisto pagyra pasivirtina, kad Lietuva gerai žinoma pasaulyje (der Name "Litauen" ist jetzt gut in der Welt bekannt). Lietuva = CCCP. "Smetoninė Lietuva" pasauly negarsiai, bet neužmirštami ir nuolat garsino savi pašto ženklai! O dabar? CCCP! Lietuva jautėsi pilnateisė Zenevoje Tautų Sąjungos rūmuose. Jos balsas svirtu ir dabartinės Jungtinės Tautos šalia JAV, SSSR ir kitų įvairaus kalibro pajėgų. O dabar kas? Lietuva = CCCP.

"Public relations" laikais svarbu tautai turėti draugų, dar svarbiau mažai valstybei parankėje jausti užtarėjų. Džiugu, kad sąmoningi tautiečiai sovietinėje Lietuvoje tokių draugų dainomis ir šokiais randa bent socialistinėje stovykloje. O kad rastų Vakaruose! Maždaug prieš metus V. Vokietijos televizija kalbėjo apie gyvenimą Estijoje. Latvijoje ir... nieko iš Lietuvos. Sausio 1 d. ta pati televizija perdavė lietuvių "Scherbajuno" (Zebriūno?) filmą "Mergaitė ir aidas", kurį pranešė taip pristatė: "Veiksmas vyksta Latvijos pajūryje".

Na gi rask Vakaruose meno, literatūros, muzikos šventovėse tą garsųjį Čiurlionį? Rask žmogau, nors kngypalaikie apie Lietuvą. Nieko. Nieko! O inturistininkai drįsta tvirtinti Lietuvos pagarsėjimą?

Kur lėktuvai ir laivai? Kur tau Lietuva pasauly pagarsės, jei sovietinės Lietuvos lėktuvais iš Vilniaus galima skristi tik į Leningradą, Maskvą, Dniepropetrovską, Simferopolį, Varsuvą, R. Berlyną. Kur gi sprausminiai ir Londoną, Parizį, Romą, Briuselį? Inturisto brošiūra savo žemėlapyje tokiu linijū nepažymėjo! Iš Vakarų miestų irgi nėra oro linijū į Vilnių. Nėra!

O gal "tarybiniai" lietuvių mėgsta laivus? Gal iš Klaipėdos puškuoja į Helsinkį, Stockholmą, Oslo, Kopenhagą, Lisaboną? Kur tau! Jokios laivų linijos inturistininkai nepažymėjo. Kam gi kas ten kelias? Ar tik ne anksčiau bus galima laisvai mėlin keliauti, negu sovietinėje Lietuvoje. Pabrėžiū: laisvai keliauti, ten laisvai, kur nori pvažinėti ir atsigavimus lietuviški alumi laisvai pro betkur iškelti.

Skaitytuoju Lietuvoje, anaipolt ne įžeidinėti ar menkinti norėjau ten pasiektus laimėjimus, bet priminti, ko reikia vakariečiams iš Lietuvos. Nemanau, kad "pasaulis" tėra savytute itakos plotai (gerai, kad Lietuva ten garsėja). Lietuvai naudingu ne polemika, ginčai, pusiau tiesos, bet teisinga ir nuosaiki informacija.

Išsivis Jei "EGLUTĖ" užsakysi, Vaikui džiaugsmą padarysi — Skaitant nuotykius Pupučio, Valandos pavirs minutėm.

Vasario 16 gimnazijos direktorius V. Natkus kalba iškilmių progą Nuotr. Dėdino

PENKI DOLERIAI? — DAR NE!

AL. GIMANTAS

Kanadiečių lietuvių veikloje šis paprotys gal dar ir nepriėjo, bet Jungtinių Valstybių tautiečių tarpe jau pradeda dažnėti parengimai, kurių bižetai darosi pernelyg brangūs. Kalbame apie atvejus, kai nustatoma viena įėjimo kaina, besisukanti apie 5 dolerius. Yra ir bus atveju, kai tokia, ar net ir žymiai didesnė, kaina bus ne tik pateisinama bet ir būtina, bet kai toji praktika persimeta net į parnastus mūsų gyvenimo socialinius ir kultūrinius parengimus pasipinngauti, kažin, ar tai pateisinama.

Penkinė — nepinigas? Tie visi teigimai nėra vien tik šio rašinio autoriaus. Jau visa eilė asmenų atkreipė dėmesį į šią temą, kviesdami pasisakyti spaudoje. Niekas nekeliavo balso prieš labdarybės naudai suruoštus vakarus, balius, tegu ir su pernelyg išpūstomis kainomis. Čia pelnas yra būtinas. Bet šiaipjau parengimai turėtų laikytis įvairių kainų skalės. Kodėl neturėtų būti bilietų ir pigesnis kainomis? Jomis visada galėtų pasinaudoti mažiau pasiturintieji, gausesnės kainomis, pensininkai. Jei, sakysime, po koncerto, vaidinimo ar kurio kito vakaravimo yra bufetas ar net ir mažesnio pobūdžio vaišės, kodėl neimti už tai atskiro mokesčio? Kas norės, galės gerti kavą, vaistinis keptinai. Kodėl versti kiekvieną užsimokėti už tai, ko tas asmuo visai nepageidauja? Gal, programai užsibaigus, toks norėtų traukti tiesiai namo. O tie visi priedai kaip tik išpučia ir bilieto kainą. Todėl lietuviškajame gyvenime gal ir nevisai tiktu tas "mokėk vieną ir visiems vienodą kainą". Žmonijų padėtis nėra vienoda, jų pajamos skirtingos. Vieniems penkinė gal ir niekas, kitiems — netoks jau mažas pinigas. Visu, aišku, niekad nepatenkinti, bet kur kas mažiau būtų nepatenkinimo ir daugiau būtų patarnauta lietuviškiems reikalams, jei ir lietuvių parengimų biuleto kainos būtų daugiau priitaikytos tai padėčiai, kuri yra visiškai reali; ypač tu parengimų, kuriu ruošimas tikrai nereikalauja išpūstų infliacijų kainų.

Tiesa, rengėjai, matyt jausdami, kad vargiai bus rastas patiesinimas imti tokią augstą kainą neretai prideda ir "magaryčių". Sakoma, bus kava, pyragaičiai, kitu atveju ir šokiai nemokamai. Žinoma, kai sumoki penkis dolerius, tai jau galima šie bei ta duoti ir nemokamai. Atseit, amerikietiška tarant, išieiti "package deal". Bet ar tas "deal" tikrai prigris mūsų tarpe? Tiesa, visi žino, kad infliacija seka kiekvieną mūsų gyvenimo žingsnį, kad visa yra itin pabrangę kainos išpūstos, vis dėlto doleris nėra jau taip beviltiškai smukas, kad šiandien penkinė jau nieko neberekėtų eilinio tautiečio kišenei.

Vakaras — 15 dolerių

Norime ir siekiame, kad kiekvienas lietuviškas parengimas susilauktų kiek galint didesnio tautiečių dėmesio. Norime, kad tie visi mūsų parengimai būtų gausiai lankomi, kad į juos eitų daugiau priaugančio jaunimo, moksleivių, studentijos, jaunųjų intelektualų. Reikiška, norima sudarviti sąlygas, kad visi lietuviškieji parengimai būtų visiems prieinami ir net viliojantys. Bet jei lietuviškieji parengimai kainuos šeimai didesnę sumą pinigų, gali ji susilaukti nu dalyvavimo. Kai šeima paskaičiuos to parengimo išlaidas (tėtukas, mamaitė + prieauglis), siekiančias iki penkiolikos dolerių, pradės domėtis to vakaro televizijos stočių programomis. Tai labai reali galimybė, kurios ne-

Užmiršti senieji nesklundumai

SALFASS-GOS ATSTOVŲ METINIS SUVAZIAVIMAS DETROITE PASUKO JAUNIMO LINKME

Sigitas Krašauskas Centro valdybos šauktas klubų atstovų ir sporto darbuotojų suvažiavimas įvyko š. m. vasario 1-2 d. Detrote. Malonu pastebėti, kad į šį suvažiavimą atvyko net 26 atstovai su 51 balsu (klube nuo 20 narių buvo renkamas vienas atstovas). Kanados apygarda buvo gausiausiai atstovaujama — net 11 atstovų, kurių 10 iš Toronto ir vienas iš Londono. Pilnai buvo atstovaujami Detroitas ir Klevelandas. Čikaga — trys klubai. Nieko iš rityų apygardos. Aplamai buvo atstovaujama 90% sąjungos nariu.

Darbotvarkė, centro valdybos paruošta, suvažiavimo patikslinta sudarė gerą bazę diskusijoms. Gaila, kad centro valdyba pati į šį suvažiavimą atvyko tik su darbotvarkė. Nebuvo pasiruošusi ir suvažiavimui nepajėgė pateikti konkrečiau keliamu klausimū. Dėlto teko gaišti laiką formuluojant ir bendrinant kome kiekvieną punktą. Pasiūlymai ir diskusijos vyko su rimtu dėmesiu ir draugiškoje nuotaičioje. Buvo jaučiamas noras sudaryti eera pagrinda sąjungos veiklai. Nesikartojto praeities nesklundumai. Seniau kaikiurie atstovai atvykdavo tik pareikšti savosios nuomonės ir be jokio noro išklausyti kitų nuomonių. Tokie yra nepopuliarūs ir dauguma jų nedalyvavo. Jie vis dėlto, kiek prisitaikė prie visumos, būtų laukiami.

Centro valdybos pirm. A. Bielskus pradėjo suvažiavimą kvietimu susikausti, pagerbiant mirusį PLB pirmininką ir SALFASS-gos garbės narį Juozą Bačiūną. Pirmąją darbotvarkės dalį sudarė įvairūs valdomųjų

gėjais paruoš planus ir skelbs iš anksto spaudoje. Neplečiant, tačiau laikantis metinių baltiečių žaidynių ir varžybų su ukrainiečiais buvo aptartos šių metų varžybinio kalendoriaus datos, kurios greitai bus paskelbtos spaudoje. Krepšinio ir tinklinio metinės žaidynės įvyks š. m. balandžio 19-20 d.d. Klevelande. Priimtas nutarimas vyru krepšinyje įvesti B klasę. Šios klasės įvedimas duos daugiau galimybių silpnesniems komandoms, kurios anksčiau, būdamos sugrupuotos su žymiai stipresnėm komandom, po pirmo pralaimėjimo jau turėdavo važiuoti namo.

Ryšiai su lietuvių bendruomene buvo nagrinėjami ir šiame suvažiavime. Konkretūs siūlymai buvo — sudaryti planą sportui lituanistinėse mokyklose. Kaikiuriose vietovėse jau judama šia linkme. Tai rimtas klausimas, kuris turėtų būti rimtai ir paruoštas. Tenka apgalvestauti sporto sąjungos vadovybės nepasiruošimą pasiūlyti kandidatų sporto reikalams atstovauti Bendruomenės valdybose. Pastarosios pasikviečia tokius asmenis, kurie dažniausiai neturi nieko bendro su sporto sąjunga.

Sudaryta visa eilė specialių komitetų, iš kurių vienas — informacijos reikalams. Jo tikslas — informuoti visuomenę ir sąjungos narius įvairiais sportiniais klausimais ir tuo būdu sueti ir glaudesni kontaktai. Pakartotinai ir šiame suvažiavime pasisakyta už sąjungos žurnalo sporto ženkliui įgyti, pagrinde — krepšinio mokykla ir lengvoji atletika. Centro valdyba su ren-

Užsienio korespondentas, apsilankęs dabartinėje Lenkijoje, padarė šią nuotrauką. Gatvėse matyti ne tik karių ir milicininkų, bet ir vienuolių

PAVERGTOJE TĖVYNĖJE

SŪVIAI I KOSMONAUTUS

„Sojus IV“ ir „Sojus V“ erdvėlaivų įgulos pakeltimą orbitoje aplink žemę rutulį komunistinė spauda sutiko kaip didžiausią žmonių laimėjimą, nors iš tikrųjų šis žygis toli gražu neprilygsta amerikiečių astronautų dešimčiai orbitų aplink mėnui. Propagandai skirti pirmieji laikraščio puslapiai turėjo aiškų tikslą — užmaskuoti sovietų atsilikimą nuo amerikiečių. Kauno radijo gamykloje, Vilniaus pedagoginiame institute bei kitose Lietuvos įmonėse ir įstaigose buvo sušaukti specialūs mitingai kosmonautams garbinti, sovietinei technikai girti, kai tuo tarpu amerikiečių istoriniam žygiui buvo skiriamas tik labai trumpas pranešimas vidiniuose laikraščio puslapiuose. „Valstiečių laikraštis“ sausio 25 d. laidoje skaitytojams užsiminė apie incidentą prie Kremliaus vartų: „1969 m. sausio 22 d., iškilmingai sutinkant lakūnus kosmonautus, buvo įvykdytas provokacinis aktas — keliskart buvo šauta į automašiną, kurla važiuoja kosmonautai drg. drg. Beregovius, Nikolajeva - Tereškova, Nikolajevs ir Leonovas. Buvo sužeisti automašinos vairuotojas ir lydejos kolona motociklininkas. Niekas iš kosmonautų nenukentėjo. Asmuo, kuris šaudė, sulaukytas nusikaltimo vietoje. Vykdomas tyrimas.“

plauko komunistų pataikinas Justas Paleckis 70 metų amžiaus sukakties proga buvo apdovanotas sovietiniu Lenino ordinu, „Pjautuvo ir kūjo“ auksiniu medaliu ir priimtas į socialistinio darbo „didvyrių“ eiles. Atžymėjimo jis susilaukė ne tik už dabartinį augštesnio sovietų tautybių tarybos pirmininko postą, bet ir už 1940 m. paslaugas Maskvai „premjero“ ir „prezidento“ pareigose, kurių dėka Lietuva susilaukė priverstinio įjungimo į Sovietų Sąjungą, Stalino „saulės“ ir masinių trėmimų į Sibira.

MESKERIOTOJŲ VARGAI

Vištyčio ežere du vištytiečiai ir keturi kybartiečiai meskeriotojai, žiemos pradžioj traukdami žuveles, nepastebėjo, kad juos nuo kranto atitrūkusi lytis neša į vidurį ežero. O kai pastebėjo, jau buvo pervėlu. Gerai, kad vėjas lytį nuplukdė prie Maraviliaus iškyšulio. Tokių meskeriojimo entuziastų dabar priskaitoma apie 40.000. Gamtos apsaugos komiteto žuvininkystės skyriaus viršininkas E. Skorupskas „Valstiečių laikraščio“ 3 nr. nusiškundžia, kad pernai gerų norų kupini žvejai mėgėjai 243 kartus pažeidė žvejybos taisykles. Pasirodo, kaikurie ežerai yra rezervuoti žvejybos ūkiams ir pramoninei žūklei, o įspėjanties lentelės turi nevisos jų pakrantės. Juose mėgėjams nevalia įmerkti meskerės. Toks ežerų suskirstymas, pasak E. Skorupskos, nėra teigiamas reiškinys: „Palei kalną telkšo didžiulis Luodžio ežeras. Salake daug žvejų mėgėjų. Bet savame ežere nepameškeriosi — pramoninis! Krautykis, mėgėjų, už kelių kilometrų į Gražutės tarpumiesčio ežerėlius, kai žuvis nardo tavo namų palangėje! Ne kiekvienas pagundai atsipirina...“

PAGERBE KRAŠTOTYRININKA

Kauno kraštotyrininkai ir organizacijų atstovai pagerbė 72 metų amžiaus sulaukusį Balį Buračą, kraštotyrai skyrusį 50 savo gyvenimo metų. Jis yra skersai ir išilgai išvaikščiojęs visa Lietuvą, domėdamasis kraštų skryniomis, namų langinėmis, įvairiaspalviais audiniais, Užgavėnių kaukėmis, šventinių papročiais, Lietuvos piliakalniams ir liaudies miestų darbais. Didžiulį atliktą darbą liudija 10.000 fotonegatyvų rinkinys, nuo 1922 m. laikraščiuose ir žurnaluose skelbtis gausūs rašiniai. B. Buračiui suteiktas nusipelnusio kultūros veikėjo vardas. Paminklų apsaugos ir kraštotyros draugijos vardu sukaktuviniui sveikino pirmininko pavaduotojas A. Stravinskas, miesto vardu — vykd. komiteto pirmininko pavaduotoja J. Narkevičiūtė.

10.000 DIPLOMŲ

Vilniaus pedagoginio instituto 10.000-tasis diplomus buvo įteiktas studijas su pagyrimu baigusiai Kretingių vidurinės mokyklos mokytojai Bronėi Pažūsienei. Ji priklauso šiemet institutą neakivaizdiniu būdu baigusiai 140 mokytojų laida. Pirmąjį šio instituto diplomą pokario metais tapę yra gavusi su pagyrimu moteris — J. Adomavičiūtė-Sarkinienė, dabartinė Vilniaus universiteto gamtos mokslų fakulteto profesorė. Pirmuoju Vilniaus pedagoginio instituto rektorium buvo pedagogikos mokslų dr. J. Laužikas, o šiuo metu institutui vadovauja V. Uogintas.

SENIAUSIAS VAISTININKAS

I pensiją išėjo turbūt seniausias vaistininkas Lietuvoje — 88 metų amžiaus Steponas Zvirblis, nuo 1924 m. dirbęs Anykščių rajono Skiemonių vaistinėje. Už šia tarnybą jis buvo atžymėtas vyriausios farmacijos valdybos viršininko J. Eišvydžio įteiktas sveikatos apsaugos „ministerijos“ ir medicinos darbuotojų profsąjungos respublikinio komiteto „garbės raštais“.

PARODŲ RŪMAI

Parodų rūmų projekta paruošė architektai E. Čekanauskas ir A. Aleksa, konstruktorius R. Jakas ir J. Šyvis. Šis liaudies ūkio parodomis skirtas pastatas išaugs Vilniuje, naujajame Lazdynų rajone, kur dabar statomas tiltas per Nerį, ir pėsčiųjų tiltu bus sujungtas su Vingio parku. Didžioji 4.000 kv. metrų plotas turės vartinės konstrukcijos hiperbolinių paraboloidų stogą. Čia taip pat bus įkelta didžiulė padalinta 1.000 kv. metrų mažesni patalpa kilnojamos parodomis. Statybos darbus tikimasi užbaigti 1973 m.

J. PALECKIUI — 70 METŲ

Maskvinio augštesnio sovietų prezidento pirm. N. Podgorno ir sekr. M. Georgadžės įsaku karjeristinio

St. Catharines, Ont., tėvai seka šeštadieninės mokyklos mokinių atliekamą kalėdinę programą. Iš dešinės: J. Zubrickienė, J. Zemaitis, S. Zubrickas, V. Zemaitienė, M. Gverzdienė, K. Kuraitienė su sūnumi, A. Gverzdys ir S. Zubrickienė Nuotr. J. Vyšniausko

Hamiltono Vyskupo Valančiaus mokyklos tėvų komitetas

rengia

didžiulį kaukių balių

vasario 15, šeštadienį, 7 v.v., Jaunimo Centro salėje

Benny Ferri orkestras, kaukėms pinigines premijos, šilti užkandžiai, pyragai ir kavutė, vertinga loterija, laimės staliukai.

VISUS KVIEČIAME DALYVAUTI.

lėjimas suaugusiems — \$2.50, studentams — \$1.00

Tėvų komitetas

Nuoširdžiai kviečiame visus į St. Catharines Didingą Vasario 16 minėjimą

vasario 22, šeštadienį, 6.30 val. vakaro,

Dennis salėje (Carlton St.)

PROGRAMOJE:

- iškilmingoji dalis
- „Varpo“ choro koncertas
- loterija
- šokiai
- turtingas bufetas
- jauki nuotaika

KLB St. Catharines apylinkės valdyba

HAMILTON

LIETUVOS NEPRIKLAUSOMY-

BES atastymo 51-sios sukakties minėjimas įvyks vasario 16, sekmadienį. Jis prasidės 11 val. pamaldomis, iškilmingas aktas — 4 v.p.p. Scott Park gimnazijos auditorijoje, King St. E. ir Balsam Ave. Dalyvaus miesto burmistras V. K. Copps, pakviesti parlamento nariai ir kitų tautų atstovai. Paskaitą skaitys PLB valdybos narys ir švietimo tarybos pirm. A. Rinkūnas, o meninėje dalyje pasirodys Hamiltono vietinės jėgos: „Aukuras“, parapijos choras, „Gyvataras“ ir pradžios mokyklos mokiniai. Nuo vasario 14 iki 17 d. plevėsūs mūsų trispalvė vėliava prie miesto rotušės. Visi dalyvaukime šiame mums brangiam tautos šventės minėjime. Jis prasidės 16 val. punktu, todėl prašome nesivėluoti

UŽGAVENIŲ BLYNŲ BALIŲ

ruošia K. L. K. Moterų Dr. Jos Hamiltono skryius vasario 18, antradienį, 7 v.v., Jaunimo Centre. Nuoširdžiai kviečiam visus atsilankyti ir pasiųsti lietuviškais valgiais. Įėjimas — \$2.50, jaunimui — \$1.00. Vaisės — nemokamai; veiks ir geras bufetas. Valdyba

LIETUVIŲ BICULIAI

Mr. Mrs James Redmond vasario 12 d. paminėjo aukštinį vedybų jubilėjų. J. Redmond kartu su ponija Edith Hyder-Jester yra daug pasidarbavę lietuviai ir lietuvianės. Linkime jiems daug gražių ir sveikų metų! K. Z.

TAUTOS FONDO VAJUS

„Teikičia Tautos Fondui savo auką, kad rinkėjų nereikėtų belstis į Tavo namų duris“. — Prie tokio užrašo ateinantį sekmadienį salėje per Vasario 16 minėjimą sėdės Tautos Fondo žmonės su sąrašais ir pakvitatvimi knygtėmis ir duos progos kiekvienam atėjusiam atiduoti savo metą skiriamą įnašą Tautos Fondui. Su Vasario 16 Hamiltono ir visoje Kanadoje Tautos Fondas pradeda savo metinį vajų rinkimą. Nors Laisvės Kovos Metai jau pasibaigė, bet laisvės kova dar ne. Tai kovai tęsti reikalingos lėšos. Skirkime tam nuoširdžią sumą, o ne vien tik vienu dleriu bandykime save atžymėti lietuvių sąrašuose. Duokime sąžiningą auką savo pavergto krašto laisvini mokslui. Minėjimo išlaidoms Bendruomenė rinko aukas prie jėmimo, o salėje — Tautos Fondas metinius įnašus. TF valdyba

PASKUTINIAI ŠOKIAI

prieš Gavenia — kaukių balius įvyks vasario 15 d., 7 v.v., Jaunimo Centro salėje. (Žiūr. skelbimą). Papildom šio parengimo aukotojai: Knight Radio ir TV sav. A. Pilypaitis — „Blendė“ \$36 vertės, Moose Head House sav. Dirsė ir Pilypaitis \$15, Grand House sav. Butkevičius ir Adomauskas \$15, Sakas Perceel Service — fantas \$15 vertės; po \$10: V. Seniūnas ir A. Silinskas, dr. Galius — \$8; po \$5: K. Norkus, Z. Bolksis, A. Liaukus, X. Y., T. Kochanka, p. Zalimaitienė: Bella studio sav. A. Juraitis — nemokamas laimėtojo portretas. Aukotojams nuoširdi padėka. Hamiltono bei visų apylinkių lietuvių su kaukėmis nuoširdžiai prašome gausiai atsilankyti. Kaukės susirenka neveliau 9 v.v. Tėvų komitetas

JOANA ZABULIONIENE savo mirusio vyro Napoleono Zabulionio bib-

Magdalena Martinkienė

Laisvės Kovos Metai St. Catharines, Ont., buvo užbaigti specialia išlaimė: atlaikytos pamaldos ir uždedtas vainikas ant paminklo žuvusiems pagerbti, ties kuriuo išstisus metus degė jubilėjinė ugnis. Nuotraukoje — Pr. Meškauskas uždeda vainiką Nuotr. J. Vyšniausko

LIETUVIAI PASAULYJE

J. A. Valstybės

DIEVO APVAIZDOS parapija Detroito kovoja už tautinės parapijos teises. Dėl vedamo greiktelio dabartinė bažnytelė turės būti nugriauta iki 1970 m. Arkivysk. J. Dearden pasiūlyti lietuviams statyti naują bažnyčią kitoje vietoje ir steigti teritorinę parapiją, kurioje tik dalis pamaldų būtų lietuvių kalba. Šiai minčiai lietuvių nepritarė, nes jie nori turėti lietuvišką religinį ir kultūrinį centrą. Arkivysk. J. Dearden pastatė sąlygą susirasti lietuvių kuniga ir parapijiečių skaičiumi įrodyti tokios tautinės parapijos finansinį pajėgumą. Lietuvių parapijiečių skaičius pakilo iki 418 šeimų. I parapijos posėdį atsiustas arkivyskupo J. Dearden įgaliojimas vyks. T. J. Gumbleton dar kartą mėgino įtikinti lietuvius, jog geriausia būtų sutikti su teritorinės parapijos mintimi, tačiau Detroito lietuvių vienbalsiai pasisakė už tautinę parapiją. Parapijos komitetas dėl naujos bažnyčios projekto tarėsi su 7 architektais, kurių du yra lietuviai — Alfredas Kulpavičius ir Jonas Mulokas. Sklypa bažnyčiai norima gauti 9 Milie ir Beech-Daily rajone. Šis noras išsipildė — sklypas jau gautas.

LŽS savišalpos fondą. Keturių paragrafų savišalpos fondo istatus pateikė LŽS valdybos pirm. V. Alantas. Kaip fondui bus telkiamos lėšos, informuos biuletenio „Pranešėjas“ sekantis numeris. I LŽS centrinį skyrių priimti du nauji nariai — Jeronimas Cicėnas ir prof. kun. Stasys Yla.

RYTINIO ATLANTO PAKRAŠCIO lituanistinių mokyklų mokytojų konferencija — kovo 15-16 d.d. Maironio lituanistinės mokyklos patalpose Brooklyne, N. Y. Darbotvarkė bus išsiuntinėta visų lituanistinių mokyklų vedėjams ir paskelbta spaudoje. Būsimieji konferencijos dalyviai prašomi registruotis pas Maironio mokyklos vedėją A. Samušį, 116-08 95th Ave., Richmond Hill, N.Y. 11419, tel. 212 — 849-2036.

Argentina

ELENA KRIZANUSKAITE, prieš 15 metų gimusi Alta Gracia vietoje, Kordobos provincijoje, Karee-Horn firmos suorganizotuote gražuolių konkurse laimėjo pirmą vietą.

VAISTININKĖS DIPLOMA La Platos universitete gavo Milda Račkuskaitė. Ji yra ketvirtoji diplomuota vaistinė šioje lietuvių kolonijoje. Čia savo vaistines jau turi Antonija Neniškytė ir Olinda Lastauskaitė, o J. Stankus dirba Franco Engelsa.

DVI LIETUVISKOS SEIMOS Buenos Aires. Sausio 11 d. Aušros Vartų bažnyčioje kun. A. Steigvilas sutuokė veikusius Lietuvių Centro ir „Aušros“ choro narius — Emiliją Zdanavičiūtę ir Rikardą Banilį. Jauanas yra inžinierius fakulteto studentas, o jaunoji mokytoja. Povestinė kelionė jaunavedžiai išvyko į Mar del Platą bei kitas Atlanto pajūrio vietas. Sausio 18 d. Santo Cristo bažnyčioje susituokė Dana Rasiūnaitė ir Rikardas Mušketas. Abu jie yra studentai: Dana gimusi Austrijoje, Rikardas — Buenos Aires. Abiejų vestuvių metu bažnyčioje giedojo Argentinos Lietuvių Centro choras „Aušra“. Apeigas atliko kun. A. Steigvila.

SVAJONAS MIKALCIUS, baigęs studijas San Juan universitete, gavo kasyklų inžinieriaus diplomą.

Vokietija

PAGRINDINIS VASARIO 16 MINĖJIMAS — kovo 1 d., 4 v. p.p., Kurferstenschloss salėje, Mainz mieste. Paskaitą skaitys Vokietijos parlamento narys, koncertinę programą atliks Vasario 16 gimnazijos mokiniai choras, tautinių šokių grupė, Eliza Tamošaitienė ir Regina Tamošaitytė.

SV. ULRICHO VOKIEČIŲ PARAPIJOJE Bad Woerishofene sausio 5 d. buvo dvigubos iškilmės — Romėnų kunigūnų šventinio Kaje-tono Sakalausko primicijų Mišios ir šios parapijos klebono kun. Antano Bungos 50 metų amžiaus sukaktis. Koncelebracinės Mišias su primicijantu laike Augsburgu vyskupijos generallinis vikaras pr. Achter, kun. A. Bunga, kun. V. Damjanaitis ir kun. Br. Liubinas. Pagerbtųjų pokilyje dalyvavo apie 50 svečių su Bad Woerishofeno burmistru, jų tarpe apie 20 lietuvių. Klebonas kun. A. Bunga, vadovaudamas vokietčių parapijai, išpopuliarino lietuvių varda. Šio miestelio gyventojai dar nėra užmirę čia gyvenusio vėlonies vysk. P. Čiazio papildydamas spalvotų skaidrių vaizdais ekrane.

LIETUVIŲ SKAUTŲ BROLIJS vyr. skautininkas Vladas Vijeikis, grįžęs iš skautų jubilėjinės stovyklos Australijoje, Čikagos Jaunimo Centre skaitė paskaitą „Australijos lietuvių gyvenimas šiandien“, tękstą papildydamas spalvotų skaidrių vaizdais ekrane.

LIETUVIŲ ŽURNALISTŲ SJUNGO

centro valdyba Detroito įvyksiuose posėdyje nutarė įsteigti

HAMILTONO LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS „TALKA“

21 Main St. East, kamb. 203, tel. 528-0511

Darbo valandos:	Mokame už:
pirmadieniais 9.30 — 5 v. p.p.	depozitus 5%
antradieniais 9.30 — 5 v. p.p.	šėrus 5.5%
trečiadieniais 9.30 — 5 v. p.p.	terminuotus indelius 6%
ketvirtadieniais 9.30 — 5 v. p.p.	Duodame:
penktadieniais 9.30 — 8 val. vak.	asmenines paskolas iš 9%
šeštadieniais 9.00 — 1 v. p.p.	nekiln. turto paskolas iš 8½%

Nemokama gyvybės ir asm. paskolų drauda. Nemokamas pilnas čekių patarnavimas. Paroduodame „American Travelers“ čekius ir perlaidas (money orderis). Užtikrintas indėjų saugumas. Kapitalas — virš \$1,600,000.00.

KNIGHT RADIO & TELEVISION

SALES & SERVICE

168 Locke St. S., Hamilton Tel. 522-5028

ATSTOVAUJAM PHILIPS, WESTINGHOUSE, ZENITH BENDROVĖMS

- Pardudame radijo aparatus, paprastus ir spalvotus televizijos priimtuvus, stereo, elektrines krosnis, šaldytuvus, skalbimo, džiovinimo mašinas ir kt.
  - Pardudame visus elektrinius aparatus, kaip lygintuvus (prosus), keptuves, valymo bei blizginimo mašinas ir kt.
  - Taisom radijo aparatus, stereo, televizijos priimtuvus patefonus ir kt.
- Savininkas ALGIS (AL) PILYPAITIS

V. GERULSKIS ROOFING
DENGIŲ VISOKIŲ STOGUS, TAISAU RINAS IR NUTEKAMUOSIUS VAMZDZIUS ARBA NAUJUS IDEDU. IKAINOJIMAS NEMOKAMAS. KREIPTIS BET KURIOU LAIKU. MI 83400 ANCASTER, ONT.

Toronto Maironio šėštadieninės mokyklos tėvų komiteto surengtame vakare-baliuje meninę programą atliko mokytojai. Viršuje mokytojų kvartetas humoristiškai apdainuoja mokyklos gyvenimą; iš kairės: B. Cepaitienė, A. Kuolienė, L. Senkevičienė, R. Gvildytė. Apačioje — satyrinis vaizdelis, kurį vaidino: V. Kuprevičiūtė, L. Nakrošienė ir J. Jankaitis (vaizdelio autorius) Nuotr. S. Dabkaus

Ne pirmas sykis... šiupinį verdam

POKALBIS SU MAZOSIOS LIETUVOS MOTERŲ DRAUGIJOS PIRMININKE ELZE JANKUTE

Perskaičiusi "Tėvskės Ziburius" apie Mazosios Lietuvos Moterų Draugijos ruošiamą šiupinį, panorau susipažinti su tos draugijos veikla. Užėjau pas p-ę Elzę Jankutę, tos draugijos pirmininkę, kurios buvau maloniai sutikta. Į mano klausimus ji mielai atsakė.

— Girdėjau, kad Mazosios Lietuvos Moterų Draugija vėl ruošia šiupinį. Vis dar nežinau, kas tas "šiupinys", kokia jo tradicija, prasmė ir t.t.

— Tiesą pasakius šiupiniu Mažoji arba Prūsų Lietuvoje užšvedavo "gerus laikus", nes kitą dieną prasidėdavo Gavėnia. Visi gerai žino, tai esti, visi geri krikščionys žino, kas yra Gavėnia. Nereikia nei aiškinti. Vaizdžiai sakant, "paskutinė vakariėnė" prieš Gavėnią. Senas krikščioniškas paprotys. Jau Tolminkiemio klebonas Kristijonas Donelaitis sakė: "Juk ne

pirmas metis, kaip mes gyvenami vargstam. Ir ne pirmas sykis jau, kaip šiupinį verdam." Nepriklausomai laikais Klaipėdoje, pavyzdžiui, tai būdavo didelio masto parengimas. Visi norėdavo paragauti šiupinio.

— Kada įsisteigė Mazosios Lietuvos Moterų Draugija ir koks jos tikslas?

— Draugija įsisteigė 1962 metais. Jos tikslas: suburti vieningas Mazosios arba Prūsų Lietuvos moteris lietuviškoji dirvoj; palaikyti Mazosios arba Prūsų Lietuvos lietuviškus papročius; savo šeimose auklėti vaikus lietuviškoji dvasioje; paminėti sausio 15 dieną, tą dieną, kai Marjoji arba Prūsų Lietuva susijungė su Didžiąja Lietuva; pagaliau, rengti šitą mūsų šiupinį.

— Ar gaunate iš šiupinio daug pelno ir kaip jį skirstote?

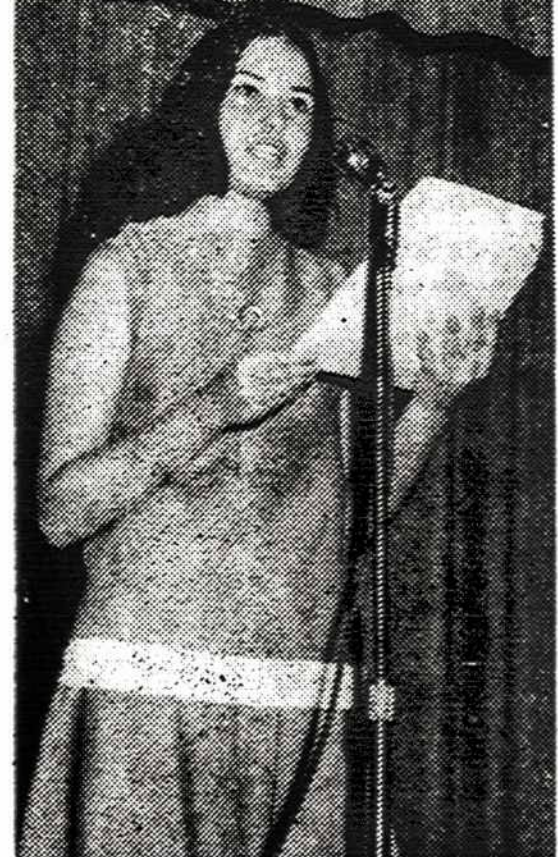
— Atskaičius visas parengimo išlaidas, gautom pajamom remiami, kiek galime. Vasario 16 gimnazija. Mazosios Lietuvos laikraštis "Pajūri", skiriamas vienkartinės pašalpas, kaip antai, veikėjams Erdmonui Simonaičiui, J. Kardelio fondui ir pan. Buvome užsimojusios pristatyti visuomenei dr. Martyno Anyso knyga "Senrūsio kovos su ordinu", bet dėl lėšų stokos turėjome kol kas nuo to užsimojimo susilaikyti.

— Padėkiojau p-ę Elzei Jankutei, nenuilstamai visuomeniniam bare darbuotojai, ir skubu pasidalinti išpūdžiais su "Tėvskės Ziburium" skaitytojais.

E. B.

City Driving School

Pripažinta Ontario Safety lygos. Baigę šią mokyklą gauna priesnį auto draudimą. Nemokami nurodymai klaseje ar namuose turintiems laikinus leidimus. Mokymai vairuoti standartinėmis ar automatinėmis mašinomis. 1076 BATHURST ST. Tel. LE 2-3656. Rytuose HO 6-1331

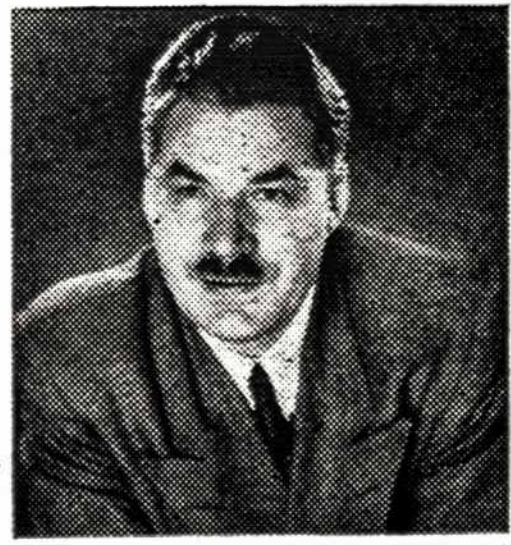
Toronto šėštadieninės mokyklos mokytoja V. Kuprevičiūtė skaito vyskupo A. Baranauko "Anykščių šilėlio" ištrauką mokyklos tėvų komiteto surengtame vakare

NAUJAS PROF. DR. ANTANO RAMŪNO VEIKALAS

Development of the Whole Man Through Physical Education

Išleido Otvos universitetas, 435 psl. Įvedė pareiė Avery Brundage, torptautinio olimpinio komiteto pirm. Prof. J. Maritain pareiė apie šį darbą: "Tai gautinis klausimo išryškėjimas". Tas pats autorius neseniai yra parašęs veikalą

Iš sutempų i aušrą Jame iškeltos naujos mintys apie žmogų, tauta ir žmonių kosminiam amžiui pridedant. Abu veikalai gaunami per "TZ" administraciją.

SIUNČIU "TĖVSKĖS ZIBURIŲ" PRENUMERATĄ UŽ 1969 METUS

Vardas ir pavardė _____
Gatvė ir namo nr. _____
Miestas ar miestelis, pašto zonos nr. _____
Provincija, valstija (zip code number) _____
Valstybė _____
Metinė prenumerata — \$6.00, auka \$ _____, skola \$ _____
Remėjo metinė prenumerata — \$10.00

Pastaba. Pirmamečiams skaitytojams metinė "TZ" prenumerata — \$4.00. Keičiantieji adresus prašomi pridėti 25 ct ir pažymėti senąjį adresą. Maloniai prašome sumokėti prenumerata iš anksto bent už vienerius metus. Sumokantiems už trejus metus ir priekį prenumerata \$17.00. Čekius ar perlaidas rašyti: "Tėvskės Ziburiai", 941 Dundas St. W., Toronto 3, Ont.

Parapija, kurią tvarko taryba

Sėkmingas naujas bandymas • Parapijiečiai svarsto savo reikalus • Įvairios sekcijos • Pajamų — \$100.000, išlaidų — \$127.000, skolų — \$320.000

Toronto Priskėlimo parapijos metinis susirinkimas įvyko vasario 2 d. didžioje salėje. Tarybos pirm. dr. J. Sungaila pakvietė kleboną T. Placidą sukabėti malda, prisimenant ir mirusius parapijiečius.

Sėkmingas užmojis

Pirmininkas, darydamas parapijos tarybos praėitų metų apžvalgą, susirinkusius supažindino su tarybos sudarymu pagal Vatikano santarybos gaires, įtraukiant daugiau pasauliečių parapijos darban. Tarybos sudėtis: 9 asmenys išrinkti vieneriems metams parapijos metiniame susirinkime, 9 parapijos organizacijų deleguoti ir 9 klebono pakviestieji. Be to, į tarybą ex officio įeina klebonas su parapijos kunigais ir Nekaltai Pradėtosios Marijos seselių 2 atstovės. Tarybos prezidiumą sudaro pirmininkas, vicepirmininkas, 2 sekretoriai ir sekcijų pirmininkai su klebonu. Sekcijos savo reikalus svarsto sekcijos posėdžiuose, jų pricipinius nutarimus tvirtina tarybos prezidiumas, o reikalui esant — taryba. Baigdamas savo pranešimą pirm. dr. J. Sungaila pasidžiaugė, kad naujais pagrindais sudarytos parapijos tarybos darbas jau iš pirmų metų atnešė gražių vaisių. Reikė padėkų tarybos nariams, sekcijų vadovams ir bendro darbo talkininkams.

Religinė veikla ir jaunimas

Religinės sekcijos pirm. V. Kolyčiaus paruoštą pranešimą perskaitė K. Cepaitis. Sekcijos uždaviniai buvo: liturgija, parapijiečių švietimas liturgijos srityje, katekizacija ir pagalba rekolekcijų organizavime. Buvo ir daugiau darbų suplanuota, bet nevisi buvo įvykdyti. Sekcija paruošė anketą parapijiečių religinei padėčiai sužinoti, taip pat prašė pasisakyti įvairiais religiniais klausimais, liečiančiais parapiją. Iš užpildytų anketų paaiškėjo, kad daugumas parapijiečių mėgsta lietuviškas dialogines Mišias, kad 11.30 v. r. salėje Mišios nepageidaujamos, kad būtų daugiau supažindinti parapijiečiai su Vatikano II santarybos pakeitimi.

mais, kad būtų rušiamos diskusijos religiniais klausimais ir pan.

Jaunimo sekcijos pranešimą padarė L. Kalinauskas. Sekcijos uždavinys — globoti parapijai priklausantį jaunimą, sudaryti jo veiklai reikalingas sąlygas. Didelis dėmesys yra kreipiamas jaunimo stovyklavimui T. pranciškonų stovyklavietėje, kur, pagal paruoštą programą, buvo pravedamas dainavimas, tautiniai šokiai, sportas, grupiniai pašnekesiai tikybiniams, tautiniams, visuomeniniams ir kitais jaunimo auklėjimo klausimais. Daug dėmesio buvo kreipiama į fizinį jaunimo auklėjimą, globojant įvairiose sporto šakose pasireikšusį parapijos sporto klubą "Aušra". Sekcijos žinioje yra parapijos patalpų koordinavimas, vasaros stovyklos priežiūra ir jos tvarkymas.

Visuomeniniai darbai

Visuomeninės socialinės sekcijos pirm B. Sakalas savo pranešime pažymėjo, kad sekcija darbą pradėjo vadovaudamasi Vatikano santarybos kvietimu visiems įsijungti į parapijos visuomeninę veiklą pagal savo sugebėjimus ir išgales. Sekcija savo darbą prisidėjo prie surengimo parapijos 15 metų sukakties minėjimo, kurio metu buvo kukliai pagerbtas mūsų klebonas T. Placidus jo 25 metų kunigystės jubilėjuos proga. Viešo ir iškilmingesnio jo pagerbimo, pačiam sukaktuvinkui nesutinkant, buvo atsisakyta. Buvo surušta kanadiškų įstaigų pareigūnams bei valdžios atstovams padėkos vakariėnė, kaip kuklius atsiliginimas už įvairias parapijai paslaugas. Sekcija savo paskirtį įvykdė glaudžiai bendradarbiaudama su Bendruomene, parapijos bei visuomeninėmis organizacijomis.

Išlaidų — \$127.000

Su dideliu dėmesiu buvo išklaustas ekonominės-finansų sekcijos pirm. inž. St. Vaitiekūno kruopščiai paruoštas pranešimas. Išvardinę šios sudėtingos sekcijos talkininkus ir reikšdamas jiems padėką už atliktą darbą, pirmininkas palietė skaudžiausią sekcijos sritį — finansus. Pagal surinktus duomenis, dirbančių parapijiečių yra apie 2000, iš kurių 400 šeimų su 600 dirbančiųjų, daugumoniau jaunų šeimų, parapijos statybai nieko nėra aukoję, nors jų vaikai jau naudojami arba greit naudosis parapijos patalpomis.

Per 1968 m. parapija turėjo pajamų: aukų parapijai išlaikyti \$29,989.39, aukų skoloms mokėti \$16,894.87, pajamų iš salės, kavinės ir parengimų \$42,042.69, įvairių pajamų \$10-

322.72, iš viso \$99,249.77. Per tą laiką turėta išlaidų: vyskupijai specialios rinkilavos ir mokesčiai \$1,561.80, bažnyčios reikmenys \$4,094.66, algos kunigams \$12,120.00, kitos algos \$9,615.00, maistas ir virtuvės reikmenys \$4,413.12, kuras, elektra, vanduo \$4,943.55, nuosavybės mokesčiai ir CPP \$2,776.97, nuosavybės draudimas \$2,925.07, automobilių draudimas ir išlaikymas \$ 3,154.28, įvairios išlaidos \$1,265.12, parapijos namų statybai sena skola \$7,193.32, remontai, patobulinimai ir inventoris \$27,609.19, šalpos reikalmas \$8,389.97, salės ir kavinės tarnautojų algos \$6,000.00, produktai ir parengimų reikmenys \$10,183.14, įvairiems ūkio reikalams \$2,312.85, skolos privat. asmenims \$13,420.00 ir palūkanos už paskolas \$5,795.45. Iš viso išlaidų \$127,773.49. Trūkumui padengti užtraukta nauja skola \$28,300.00 sumai.

Skolų — \$320.000

1969 m. sausio 1 d. parapija turėjo skolų: \$166,000.00 bankams, privatiems asmenims \$154,354.22, iš viso \$320,354.22. Skolos iš 5%, bet palūkanos sudaro nemažą sumą. Be didesnės visų parapijiečių finansinės paramos skolų mažinimas sunkiai įmanomas. Baigdamas savo išsamų pranešimą, sekcijos pirm. inž. St. Vaitiekūnas su viltimi pažvelgė į parapijos šviesesnę ekonominę ateitį ir kvietė visus parapijiečius nuosirdžiau įvertinti parapijos pastangas sudaryti sąlygas krikščioniškajam tikėjimui ir lietuvių išlaikyti.

Parapijos ekonomas T. Bredikas savo trumpame žodyje priminė, kad ekonominės sekcijos išsiuntinėti parapijiečiams atsiakumai davė šokių tokių vaisių ir sekmadienis daromos bažnyčioje rinkilavos padidėjo 23 šimtais dolerių.

Klebonas T. Placidus dėkojo parapijos nariams ir sekcijų vadovams už pagalbą įvairiuose parapijos reikaluose, talką parapijos kunigams bei didesnį galimybę rūpintis parapijos dvasiniais reikalais.

Užklausus, ar už nuomojamas patalpas priešvestuviniams, sukaktuviniams ar kitiems asmeninio pobūdžio pobūvims visi parapijiečiai vienodai moka nuomą, atsakyta, kad yra daromi skirtumai pagal tai, kiek kas savo duokle prie parapijos išlaikymo ir skolų mokėjimo yra prisidėjęs.

Į parapijos tarybą dauguma balsų išrinkti: J. Danaitis, L. Kalinauskas, V. Montvila, M. Petrusis, J. Puteris, I. Žemaitienė, J. Stankaitis, V. Lukas ir V. Taseckas.

S. B-lis

KANADOS ĮVYKIAI

SVARBI KONFERENCIJA SOSTINĖJE

Dėmesio centre praėjusią savaitę buvo pasirušimas Kanados premjerų konferencijai, kuri prasidėjo vasario 10 d. Premjeras P. E. Trudeau pagrindiniu punktu į darbotvarkę yra įrašęs konstitucijos reformą ir teisių užtikrinimą prancūzų kalba visose Kanados provincijose, kai tuo tarpu kiti premjerai žymiai svarbesniu klausimu laiko krašto finansines problemas. Manitobos, Albertos ir Saskačevano premjerai pasisakė prieš prancūzų kalbos įvedimą šių provincijų valdinėse įstaigose ir teismuose dėl permažų prancūzų skaičiaus. Jie žada kreiptis į Kanados aukščiausiąjį teismą ir išsiaiškinti, ar dvikalbiškumo įtraukimas į naująją konstituciją yra teisiškai galimas. Premjeras P. E. Trudeau savo pasiūlymus konferencijai pateikė federaciniame parlamente, pabrėždamas, kad svarbiausi darbotvarkės punktai bus dvikalbiškumo ir žmogaus teisių klausimai. nes nuo jų priklausys federacinės Kanados ateitis. Jis taipgi pasiūlė senato reformą, pagal kurią dalis senatorių atstovautų provincijoms. Senato pagrindinis uždavinys būtų rūpintis dvikalbiškumo įgyvendinimu Kanadoje. Siuo klausimu senatas turėtų veto teisę — svaresnį balsą už federacinį parlamentą. Konservatorių vadas R. Stanfieldas patarė premjerui P. E. Trudeau padaryti provincinuos nuolaidų finansiniuose reikaluose, nes priešingu atveju premjerų konferencijai gresia visiškai nesėkmė. NDP partijos parlamentu vadas D. Lewis reikalavo užmiršti konstitucijos reformas ir svarstyti ekonomines bei socialines problemas.

Finansų min. E. J. Bensonas antrą kartą pateikė federaciniam parlamentui numatomas 1969-70 m. biudžeto išlaidas — \$11,858,000,000. Prie šios sumos tenka pridėti \$1,760,000,000 senatvės pensijas, mokamas iš specialaus fondo. Taigi, iš viso išlaidų bus \$13,618,000,000, kurias padalinus mokesčių mokėtojams, kiekvienam tekėtų po \$650. Nors E. J. Bensonas buvo žadėjęs apkarpyti vyriausybės išlaidas, anksčiau numatyta išlaidų suma jis dar ei padidino \$183,000,000. Ir vėl biudžetas nebus subalansuotas. 1968-69 m. biudžetui gresia \$675 milijonų deficitas. Ši deficitu problema kelia didelį rūpestį mokesčių

mokėtojams, nes biudžetų nesubalansuoja ir provincijos. Federacinė vyriausybė jau išvedė 2% papildomą pajamų mokesčių, kurio nėra dalelės nenori duoti provincijoms. Tokiu atveju pajamų mokesčius bus priverstos didinti ir provincijos. Ant mokesčių mokėtojų pečių užguls dar sunkesnis našta. Eiliniam kanadiečiui daugiau rūpi pinigais nei naujoji konstitucija.

Kanada skundžiasi, kad sumažėjo kviečių paklausa pasaulinėje rinkoje. Kviečių atsargos jau netelpa prerijų provincijų ir Vankuverio elevatoriuose. Nemaža jų dalis tebėra pas ūkininkus. "Time" žurnalas atskleidė antrą medalio pusę — Vankuverio uoste jau nuo 1968 m. gruodžio pradžios kviečių laukia laivai, kurių praėjusią savaitę ten buvo 26. Pasirodo, Vankuverio elevatoriai buvo užpildyti praėjusios vasaros neišdžiovintais kviečiais. Džiovinimo įrenginiai yra persilpnę paklausai patenkinti, o eksportui paruoštų kviečių iš prerijų provincijų elevatorių dėl glosios žiemos ir Vankuverį neįstengia pristatyti geležinkeliais. Dėl šios priežasties kviečių paklausa šią žiemą nebus įmanoma patenkinti. Ši problema nebūtų kilusi, jeigu derliaus nuėmimo metu kviečių pardavimą planuojanti taryba būtų susipratusi bent daliai sausų kviečių iš prerijų provincijų pervežti į Vankuverio elevatorius.

Kaikurios kanadiečių darbo unijos, matyt, jau pritrūko reikalavimų darbdaviams. Fleet Manufacturing bendrovės darbininkai Fort Erie, Ont., po trijų savaičių streiko pasirašė sutartį, kuri atlyginimus pakelia iki \$3.39-4.45 į valandą ir duoda 10 dienų apmokamų kalėdinių atostogų. neįskaitomų į normalias vasaros atostogas. Tai pirmas tokio pobūdžio patenkintas reikalavimas Kanados istorijoje.

Ontario karališkajam muzėjų Toronte norima padarviti valstybiniumi. Lie šiol jį rėmė provincija ir privatūs asmenys savo aukomis, kurios nėra pakankamos. Muzėjų direktorius Peter Swann kreivėsi į valstybės sekr. G. Pelletier prašydamas šiai institucijai valstybinio muziejaus teisiu ir milijono dolerių į metus iš federacinio iždo. nes iš tikrųjų šis muziejus yra skirtas ne tik Ontario provincijai, bet ir visai Kanadai.

Mokytoja V. Balsienė tarp savo šokėjų, Toronto šėštadieninės mokyklos mokinijų Nuotr. S. Dabkaus

Margis Drug Store

JOHN V. MARGIS, Phm.B.
408 Roncesvalles Ave. Tel. LE. 5-1944

Jeigu jums reikia vaistų pagal receptus ar kitų kasdienio reikalingumo dalkų, paskambinkite, parašykite ar patys asmeniškai užėikite į MARGIS DRUG STORE. Jei jūs turite befkokią problemą, paskambinkite mums, mes pasiryžę jums padėti geriausiai.

MES TURIME DAUGYBĖ EUROPIETISKŲ MISINIŲ, KAIP TREJOS DEBYNERIOS, RAMUNELĖS, ZUBRAZOLE, "C" TERMO-METRAI IR KT.

GREITAS MOTORIZUOTAS PRISTATYMAS NEMOKAMAI VISĄ DIENĄ. NESIVARŽYKITE PASKAMBINTI TEL. LE. 5-1944.

JUO ILGIAU LAUKSITE, JUO ILGIAU REIKĖS KENTĖTI — JAUSITĖS GERIAU UZ KELIŲ MINUCIŲ — paėmę DIANA LASŲ tuojau geriau jausitės nuo didelio nušalimo, krutinės skausmu, drebulio, slogos, sąnarių skausmų, gerklės skaudėjimo, užkimimo, čiandėjimo, bėgančios nosies, astmos, bronchito. Taipgi lengviau galėsite kvėpuoti. Nieko nėra geriau kaip DIANA DROPS, kurie greitai veikia. Tik \$2.00 už bonkute.

ROXODIUM skysčiai įtrinti nuo artricio, reumatizmo, raumenų, nugaros skausmų, išjio, bursiclio petiuose ir rankose, alkūnių, riešo, skausmo pirštų sanariuose, kojos skausmų, kelio, kaulų, krutinės skausmų, neuralgijos — galvos skausmų, skausmų apie ausis, veidą, sprandą, nuo susižėidimų, įdrėskimų, išisukimų, išsiplėtusiu kojos vėnu, galvos niežėjimu, spuogu ant veido ar kūno. Pajusite rezultatus per kelias minutes. Roxodium nedėgina ir neerzina odos. Saugokite akis nuo šių vaistų. \$2.00 bonkute.

GAUNAMI VAISTINĖSE AR
Luscoe Products Limited
559 Bathurst St., Toronto 4, Ont. Canada

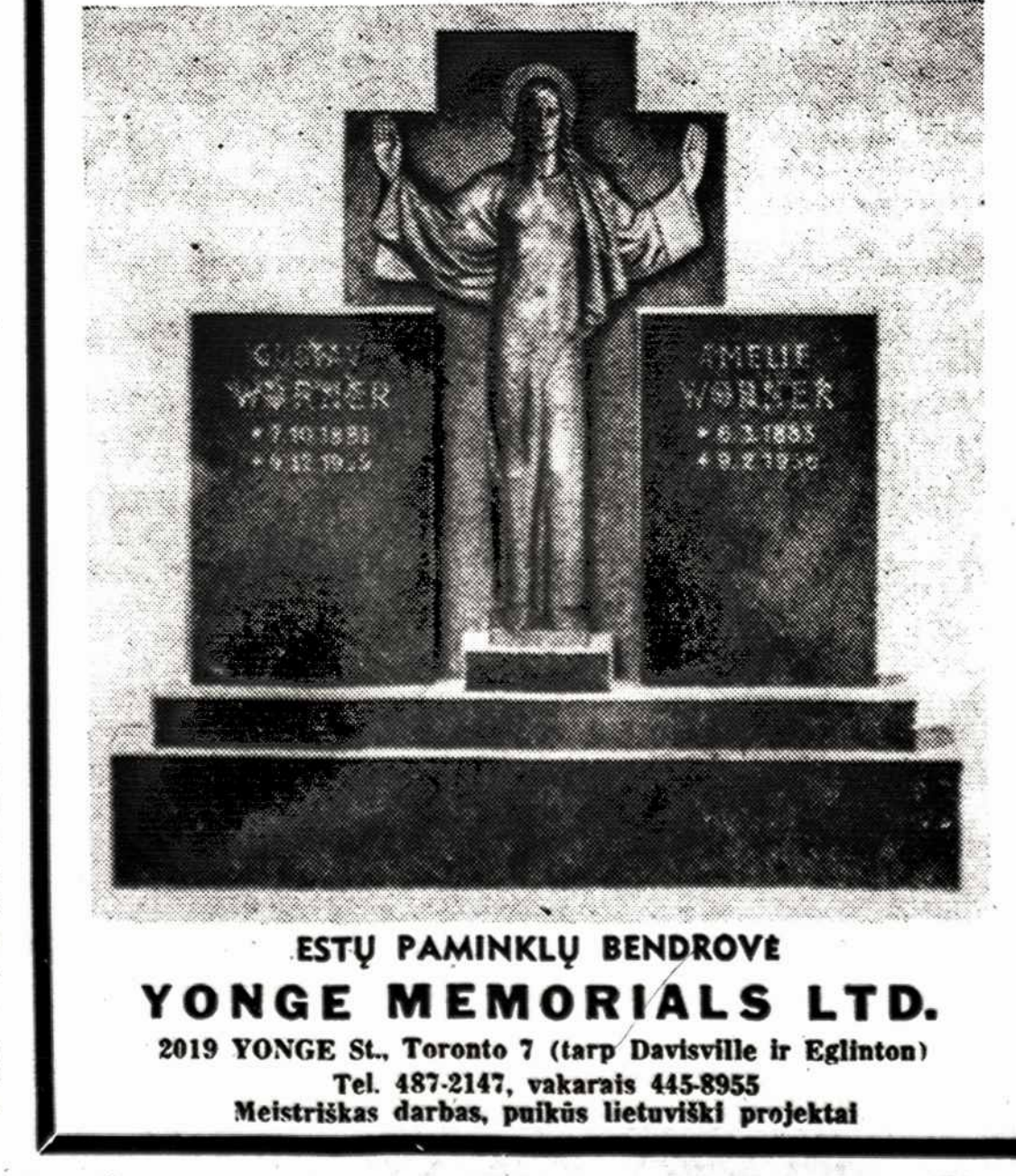
JIB VARTODAMAS NEBŪSI NEI PLIKAS, NEI ZILAS

JIB vartoto 16 savaičių pusę metų vienus metus
Fotografijos rodo, kad JIB vaistai ATAUGINA PIAUKUS, pašalina pleskanas, šašus, niežėjimą, sulauko plaukų slinkimą, gražina natūralią plaukų spalvą MOTERIMS ir VYRAMS užtikrintai. JIB 8 uncių bonka — \$5.50. Užsakymus su pinigine perlaida siųskite JIB laboratorijos atstovybės Kanadoje adresu:
JIB Laboratorija, 2498 Dougall Ave, Windsor, 12. Ont.

RYAN & ODETTE LAIDOTUVIŲ NAMAI

Telefonas LE 2-5965
1498 DUNDAS ST. WEST, TORONTO, ONTARIO
• MODERNIAI ĮRENGTI • VĖSINIMO SISTEMA • RŪPESTINGAS PATARNAVIMAS • PATOGI VIETA •
Lawrence G. Odette
Morley D. Hogle
Directors

ESTŲ PAMINKLŲ BENDROVĖ
YONGE MEMORIALS LTD.
2019 YONGE St., Toronto 7 (tarp Davisville ir Eglington)
Tel. 487-2147, vakarais 445-8955
Meistriskas darbas, puikus lietuviski projektai

Sausio 26 d. Toronto latvių gimnazistų teatro grupė suvaldino K. Binkio "Atžalyną". Daugumas artistų buvo latvių gimnazijos jaunimas, kurie jau eilę metų pasirodė scenoje. Buvo ir tokių, kurie pirmą kartą išėjo į sceną. Artistų įdėtas darbas ir režisoriaus pastangos buvo pasigėrėtinos. Pažymėtini artistai, kurie savo vaidmenis atliko tikrai puikiai: gimnazijos direktorius — Keraitienė — Zio-gas — Jasius ir eilė kitų, kurie bendromis jėgomis supynė pasigėrėtiną jaunimo gyvenimo vaizdą "Atžalyno" rėmuose.

Pagrindinis asmuo Petras (R. Rūtītis) savo rolę atliko gana puikiai, galbūt tik truputį per-lėtas. Kaimo jaunuolis turėtų būti daug gyvensnis savo drau-gų tarpe (pvz. lėtas ir sustin-gęs pokalbyje su Keraitiene). Tįjuna, klasės auklėtoja, vaidi-no pats režisorius H. Mikelsons. Jis pasigėrėtinu išjautimu ir vaidyba puikiai atliko savo už-davinį. Tik galbūt jo pasirink-tas tipas buvo per daug susen-dintas ir žiūrovas negalėjo isi-vaizduoti, kaip tokio senumo žmogus dar gali būti aktyvus gimnazijos mokytojas ir dar vy-resnės klasės auklėtojas, o ne pensininkas.

Apybraižų rinkinys "Ošiančios pušys"

PR. NAUJOKAITIS

Halina Didžiulytė-Mošinskienė savo debiutinėje knygoje "Ošiančios pušys" ateina mūsų literatūron su 17 kūrinių. Tai literatūrinės apybraižos, vaizde-liai, novelės, atsiminimai — vie-noje knygoje. Autorė turi vaiz-dingą, lengvai plaukiantį lite-ratūrinį šaknį, menininkės nuo-jautą. Atrodo, kad autoriė ge-rausiai yra pavykusios trumpu-tės literatūrinės apybraižos, ly-riniai, kiek ir sentimentalumą lin-kę, vaizdeliai, kaip "Motinos akys", "Ošiančios pušys", "Velykos pas tetą", šiek tiek sudram-tinta — "Rugiapjūtė tėviškė-je". Čia randame idilišką, švie-sią, betarpiską autorės išsisky-mą, atvirą nuosirdumą, grakš-čią literatūrinę formą. Atsimi-nimų elementus vartojusi įvilk-tas ir beletristinę formą. Gražiai pinamas ir tikrų atsiminimų vaizdelis "Anukės atsiminimai" — apie savo senelę, draudžia-mojo laikotarpio rašytoją Di-džiulienę.

Daugumas novelių nukelia skaitytoją į pavergtą Lietuvą. Pati ilgiausioji "Augustino sap-nas" mėgina atsikelti niūrią pavergtos Lietuvos tikrovę: in-validė Austina vienintelė tėra likusi tėvynėje iš gausios ir tur-tingos giminės, išstremtos į Si-biro gūdumas ir kančias. Tik-rovės iškarpa — nykią tragiką. Tačiau autoriė nepavyko su-kurti pilnai įtikinančio, spalvin-gesnio tikrovės vaizdo. Tai lyg slinkimas baliu žingsniu prie-temoje, būties migloje.

Drašesnių teptuko brūkšnių, tikresnių vaizduojamo gyvenimo spalvų pasigendame ir kituose kūriniuose, vaizduojančiuose pa-vertgotos Lietuvos tikrovės iškar-pas: "Agotos malda", "Po pil-kuoju skliautu", "Mergaitė pro-vojeje", "Sutemos", "Kaledu burtai", "Viešnia iš Sibiro". Matyt, šie pasakojimai rašyti ne-vieniu laiku, nes dvelkteleja pa-našumu, nuvesdami skaitytoją vis prie Kūčių stalo. Iš tų kū-rinių ryškėja tiesa: sunku vaiz-duoti tikrovę, kurios pats nesi iš arti patvėrs, o tik apie ją ži-nai, mėgini įsivaizduoti.

Gerokai spalvingesnė yra "Ja-poniška skarelė", kurios veikma-sas vyksta dviejose plotmėse — Pietų Amerikoje ir pavergtoje Lietuvoje. Nors ir juntamas lengvas šaržavimas, bet sugebė-ta ir personažas kiek ryškiau iš-kelti. Švietus žmoniškumą dvelk-teleja karo laikų vaizdelis iš Vienos lizoninės "Naktis išsi-blavė". Kiek abstraktus vaizda-vimas yra "Peleninė". Gaiviu humoru atstaus pasakojimas iš lietuvių gyvenimo P. Amerikoje — "Orchideja ir egles šaka". Šiame kūrinyje autorės plunksna pakilo augščiau eili-no feļjetono ir tragikomiskose situacijose palietė gilesnę pro-blėmą. I stipresniųjų eilė rikiuo-ja ir grakšti noveliukė "Varna-lėšos".

Trūkumu laikytinas subloški-mas ir viena knyga ivairių da-lyku. Nuotaikeinausiu yra atsi-minimo pobūdžio vaizdeliai, tos miniatiūros, kur autoriė prabyla šiltai, atvirai, beveik lyriškai.

Pilnutėlė salė žmonių buvo neapvilta ir gėrėjosi savo tautos meniniu atžalynu. Po vaidinimo įvyko vaisės, į kurias latviai pakvietė ir lietu-vious, atvykusius pažūrėti prem-jeros. Vaisių metu vyko ir jau-nimo šokiai, kurie patraukė mū-sų dėmesį. Jaunimo buvo viso-kio amžiaus ir visi šoko. Šokiai, mūsų nustebimui, visai senoviš-ki, su rateliais ir tradiciniais vingiavimais. Išsikalbėjus su To-ronto latvių atstovais paaiškėjo, kad Latvių Namuose yra drau-džiama jaunimui šokti moder-niuosius šokius. Kai užkalbino-me gimnazijos direktorę, ji at-sakė: "Mes stengiamės ne tik gimtosios kalbos išmokyti savo vaikus, bet norime, kad ir šo-kiai primintų Latviją. Latvių Namai yra vieta jų išmokyti. Pradžioje turėjome vargo. Sulaiky-tas jaunimas nuo moderniosio kraipymosi, užpykęs išėidavo, bet dabar jau kas kita". Ir iš tiesų visas jaunimas šoko su di-džiausiu malonumu vien tik lat-viškus šokius, palydimus dažnai net su dainomis.

Baigiant norėtusi palinkėti re-žisoriui ir latvių jaunimui sėk-mingai gastoluioti su lietuviš-ku "Atžalynu".

K. K.

— Arkliai jau laukia, ponas dak-tare, — linktelėjęs mandagiai jis pasakė tėvi.

Nusistovėję arkliai lengvai bėgo vieškeliu, ir ratai skardžiai bildejo, atsimušdami ir neatilusio guodo pro-vežas. Apsidairiau po apylinkę, vis labiau isisiusaudama į kailių apikak-lę, užsmaugdama gliau studentiška kepuraitę.

— Salta, Haliut, tai tau ne vasaros atostogos, — kalbėjo tėvelis, paspar-tindamas vadėlėmis kumelaitę.

— Salta, bet vis tiek malonu. Oras kaip krištolas, nesulįginti su Kauno dulkėmis.

— Na, kokios čia dulkės žiema, nusnekejai! — šypsojosi tėvelis.

— Kaunas visada dulkėse skės-ta... — skundžiasis nedrasiai.

— Užmiršk Kauną. Dabar važiuo-jam tėviškėn. Čia ir dulkės — ne dulkės. Čia visad kvėpia medumi!

Taip, Mano tėviškėje visos oras kvėpedavo medumi, kai žydėdavo do-bilienos, rugiai, griokiai, vasarjus!... (12-13 psl.)

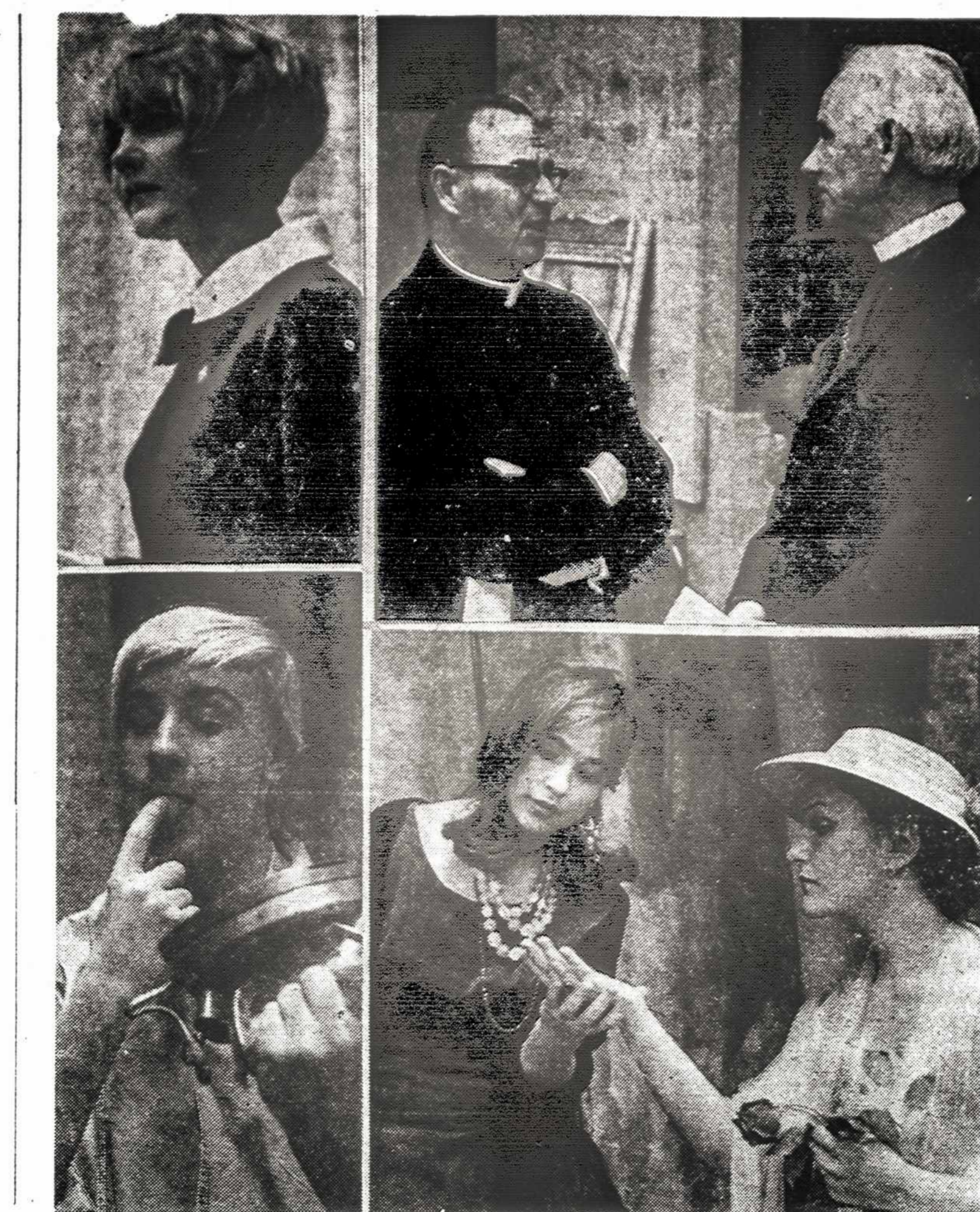
Halina Didžiulytė-Mošinskienė, OSIANČIOS PUSYS. Išleido Lie-tuviškos Knygos Klubas Čikagoje 1968 metais. Aplaną piešė Paulius Jurkus. Knygoje — 178 psl., kaina \$2.50

Lietuvio legijonieriaus atsiminimai

Prieš 1968 m. Kalėdas lietuviškoje knygu rinkoje pasirodė nauja kny-gelė "Lietuviai legijonieriai Vietna-me". Jos autorius — energingas Bronius Vrublevičius, kuris su šiuo leidiniu bando savo "bajorišką" pa-wardę sutrumpinti į Bruno Vytis (taip jį ir vadinsime). Kaip Lietuvių Enciklopedija sako, jo silpnė yra dainos menas. Tad nenustaba, kad ir žiauriausiam karo komšare — tiek Europos frontuose, tiek Vietna-mo džunglėse, tiek Afrikos tyruose — jis organizavo dainininkų grupelės, kiekviena proga studijavo pran-cūzų konservatorijose ir vėliau dai-navo net Paryžiaus ir Orano (Alžy-ro) operu choruose. Torontė jis te-bėra Priskelimo parapijos choro se-niūnas, dainavo vyrų kvartete ir dė-tė šeštadieninėje mokykloje. Reikia manyti, kad šis entuziazmas yra pa-velėdė iš maestro A. Mikulskio, kai Br. Vytis tebedainavo Čiurlionio an-samblyje Vilniuje. Jeigu dar prisim-nysime, kad šis komunistų kul-kų sužeistas ir Prancūzijos garbės me-daliais apdovanotas Svecimšalių Legi-jono seržantas beveik kas vasarą yra Tėvų prancūziskų kvietimas vadovauti "Ausros" jaunimo stovyklai Vasagoje, tai belieka tik stebėtis jo energija ir pasišventimui. Juk ir šią atsiminimų knygą Br. Vytis rašė ne atostogaudamas, o dirbdamas ir mo-kydamasis. Kai prieš 7 metus su Prancūzijos pasu jis atvažiavo į Ka-nadą. Br. Vytis net nemokėjo ang-lų kalbos, o šiandien jis jau tarnauja imigracijos įstaigoje.

Reikia tikėtis, kad ir lietuviai, ku-rie skaitys Br. Vytio atsiminimus, autorių vertins ne pagal stilius ar rašybos "nuodėmes" (kas be ju?). O pagal knygos įdomumą ir nuosirdu-mą. Šios abi dorybės knygoje yra pilnai išlaikytos, todėl "Lietuviai legijonieriai Vietname" skaitoma kaip skandi nuotykių apysaka. Nors vis-kas pasakojama žūrint iš siauro as-meninio taško, bet skaitytojų nėra labai nuobodžiantis. Ypač jautriai yra avrauštas lietuvių jaunųjų priverstis naėmimas į vokiečių kariuome-nę, batus gyvenimas ir badas be-laisvių stovyklose ir apsisprendimas įsiskolinti išsigelbėjimo per Svecimšalių Legijoną.

Nors Svecimšalių Legijonas turi di-delę istoriją ir buvo vienintelė šios rūšies karinė institucija visame pa-saulyje, tačiau prieš karą lietuviai mažai apie jį žinojo — gal tik iš romantišku filmų ar vieno kito straipsnio spaudoje. Yvravo nuomo-nė, kad ten eina tik avantiūristai, nusivile meliūžiai ir įvairūs nusi-kaltėliai, nes, esą, ten niekas ne-klausdavo nei tikros pavarės, nei

Toronto latvių mokyklos augštesniųjų skyrių mokiniai suvaldino Kazio Binkio "Atžalyną". Iš viršaus žemyn: mokinė L. Kalnins sako kalbą prieš vaidinimą; vienas iš aktorių; latvių liuteronų arkivyskupas A. Lūsis (dešinėje) pertraukos metu kalba su "TZ" atstovu; čigonė Sandra Indzere ir Skaidrystė Leja. Nuotr. J. Ligerio, kilšė "Latvijos-Amerikos"

Laisvėje rašo apie nelaisvę

Kiekvienas nusikaltėlis bijo teismo. Mūsų tautos kaimynai naikino ir naikina mūsų žmones, kad nebūtų kam reikalauti už-grobty turty, kad nebūtų kam apie tai kalbėti. Visdėlto skriaud-žiamųjų balsas kartas nuo karto išskyla, liudydamas žudikų de-talius darbus ir iš pagrindų at-skleisdamas valstybinės propa-gandos planingus melus.

Taip turime Červenės (1941) žmonių žudymo liudijimą "Mir-ties kolona" ir plk. Petruičio

gimimo vietas. Po karo, kaip Br. Vy-tis sako, net apie 450 lietuvių isto-ji ir legijona, bet ne dėl išpūstos ro-mantikos, o tik galbėdamiesi nuo bado ir Sibiro. Apie Vietnamą (Indo-kiniją) jie tada turbūt mažai žinojo ir tikėjosi sutarti atlikti "civilizoto-je" Afrikoje. Tačiau kaip daugelį D.P., taip ir jiems teko skaudžiai nu-sivilti. Mažai apmokyti ir menkai apginkuotus, prancūzai juos tuojau išvėdė į Indokiniją, kur Maskovijė mokslintas senas revoliucionikas Ho Chi-Minh jau organizavo partizanų būrius ir patrijotizmo vardu stengė-si užvaldyti visa kraštą dar prieš prancūzų bandymą po žlugusios ja-pono okupacijos sugrąžinti senąją koloninę sistemą. Svecimšalių Legi-jonas partizaniniame kare buvo di-džiausias prancūzų viltis, bet ir jis trispalvės neišgelbėjo. Po istorinio mūšio Dien-Bien-Phu prancūzai ka-pituliuavo, Vietnamas buvo padalin-tas, bet ten dar ir šiandien taikos nėra ir žmonių kančioms galo nematyti. Gaila, kad Br. Vytis, pateikdamas vi-šą eilę net anamitų kalbos žodžių, beveik nieko nepasako apie Vietna-mo ir kitų Indokinijos karališkųjų kraštų istoriją. O juk tai senos kul-tūros tautos, kuri praeitis, kalba, tradicijos ir net abėlabetas neturi nieko bendro su mandarinų Kinija, nors autorius vietos gyventojus dažnai vadina tik... kiniečiais.

Taip pat kiek plačiau vertėjo ap-gausti legijono istorija ir jo struk-tūra, nes tai išvijojo pirma ir tur-būt nesunkintie lietuviška knyga apie legijoną, kuris jau baigė savo egzis-tenciją. Pz. autorius aprašo svar-biausią legijono šventę "Kameron", bet niekur nepaaiškina, kaip 1863 m. legijonieriai atsirado Meksikoje? Net ir 20 psl. išvardintose šalyse, kur legijonas kovėsi, nei Meksikoje, nei Kamerono vardo nerandame.

Kaikiurių žiaurumų ir beiešmių žudymų aprašymas yra pasibaiešė-tas ir gal net atstumiantis, bet au-torius sako pateikias tikrus faktus. Juo abejoti nėra pagrindo, nes Br. Vytis yra gana religingas žmogus ir buvo skautas vytiš.

Polegioniniai atsiminimai knygos pabaigoje yra daugiau asmeniniai ir dėl trumpumo sunkiai derinasi su knygos visuma bei ilgesinga nuotai-ka. Bet tai jau autorius rėtalas, nes jis rašė niekieno nepadedamas ir knygelę išleido savo lėšomis. Tačiau gaila, kad naudojant tokį gera kre-dinį popierį, yra įdėtos tik 26 mažos iliustracijos. Dangiau ir geresnių nu-otraukų iš Lietuvos, iš Indokinijos miestų, iš legijono paradų, iš ope-rų, kur Br. Vytis dainavo, o ir pa-ties autoriaus nuotrauka plinjo ser-

knaga "Kaip jie mus sušaudė". Kanados lietuvis komunistas, perskaitęs tas knygas, man pasakė, kad tai išgalvotas šmeižtas, nes jis nesupranta ir negali pri-leisti tokių žudymų civilizuo-tame pasaulyje. Ten nebuvo jokio išgalvojimo, o tik tai pergyventi faktai žmonių, kurie krito nuo enkavedistų kulky ar per krau-žius laimingai pabėgo liudyti pa-sauliui. Pulkininkas Petruičis, tik grįžęs iš Červenės į Alytų, man kartą parodė išdegintus ženklus nuogaroje ir šonuose bei kitus gilius randus, kuriuos jam padarė Kauno kalėjime rusai ir mūrų krašto vienos mažumos darytojai. Tose knygoje aprašy-tų nukentėjusių ir juos kankinu-sių asmenų pavarės bei vietos lengvai patikrinamos.

Vėliau susilaukėme kun. St. Ylos ir B. Sruogos atskirų liu-dijimų knygoje apie vokieškų na-cijų žveriskumą, suplanuotą ir vykdytą pagal valstybės planus. Tais faktais visi tiki, nes ten ne-liečiami komunistų padaryti žve-riški darbai. Skaitėme Armonie-nės atsiminimus knygoje "Palik ašaras Maskvoje", kuriuose ji at-skleidė pasauliui tikrąjį komu-nizmo veidą praktiniame gyve-nime. Komunistų darbai yra vi-siškai priešingi raudonajai kons-titucijai. Mažoje knygelėje ma-tėme komunistų "išvaduo-tusius" naikinamus tundrose. Kiti, grįžę iš Sibiro vergijos kančių ir patekę į laisvę, sugebėjo žymiai mažiau pasakyti straipsniuose arba tik žodžiu papasakoti. Žino-ma, kurie galėjo grįžti Lietuvon, dar ir dabar turi tylėti ir dėkoti už "pasivažinėjimą".

Dabar susilaukėme mokytojos Stefanijos Rūkienės "Vergijos Kryžkelioje" — 450 psl. kny-gos — liudijimo apie mūsų tau-tos naikinimą Sibire. Tai yra tik pirmoji dalis. Tuoj bus išleista ir antroji. Knyga išleido "Viltis" Klevelande. Išleista tik 1500 egzempliorių, kurių, atrodo, labi greit neliks rinkoje.

Stefanija Rūkienė išvėžta į Si-birą 1941 m. ir ten išbuvusi 16 mėn. yra pastabi liudininkė, nes puikiai prisimena asmenis pa-vardėmis, vietas ir laiką. Ji vėirdžia kalba įveda skaitytoją į Lietuvos gyvenimo anlinką rusų atėjimo metu ir parodo mūsų tautos sūnų-dukterų planingą naikinimą: suėmimus, išvežimą "vergiškos" darbams, lėtai bado ir šalčio mirčiai. Knygoje randame pavarėdėmis suminėtus kankinto-jus ir nuskrastuosius. Jos kan-čios kelias yra sujungtas su tūks-tančių kitų lietuvių naikinimu.

žanto uniformoje su visais savo ordinais bei medaliais būtu padarė šią knygelę ir didesnę, ir idomesnę. Knyga turi 98 psl., gražiai atsnaus-ta "Da-bininko" suavstuvė Brook-lyne. Skoningas viršelis, pieštas jau-nos Toronto dailininkės Aldonos To-roraitienės. Kaina \$2. Gaunama liet. parapijų kioskose ir pas platinto-jus. Galima paštu užsisakyti ir pas autorių Bruno Vytis, 146 Crawford St., Toronto 3, Ont.

K. BR.

KULTŪRINĖJE VEIKLOJE

ALFONSO MIKULSKIO vadovau-jamas Čiurlionio ansamblis surengė koncertą Detroito lietuviams Mercy kolegijos McAuley auditorijoje. Pro-gramon buvo įtraukti lietuvių kom-pozitorių M. K. Čiurlionio, A. Mi-kulskio, J. Zilevičiaus, J. Dambraus-ko, J. Naujalio, B. Budriūno, J. Kar-navičiaus, V. Klovos ir J. Karoso kūriniai, kuriuos atliko mišrus cho-ras, vyrų choras ir moterų choras su kanklių palyda, solistais Roma Mastiene, Algimantu Grigu, Irena Grigaliūnaite, Algiiu Giliu, Vladu Plečkaičiu ir P. Petraičiu. Kanklių orkestrui vadovavo Ona Mikulskie-nė. Koncerto metu skambėjo pirmą kartą Čiurlionio ansamblio išpildo-ma B. Budriūno "Mano protėvių žė-mė", kurios teksto autorius yra poe-tas Bern. Brazdžionis.

LB KULTŪROS KLUBAS Bostono tarptautinio instituto salėje sureng-tą kultūrinį subatvakarį paskyrė Kiprui Petrauskui jo mirties pirmų-jų metinių progą. Didžiojo daininin-ko kūrybinį kelią nušvietė ir atsi-minimų pluoštu dalijosi Kauno ope-ros buvusi sol. V. Jonuškaitė-Leskai-tienė. Kipro Petrausko įdainavimų montażą, papildytą aktorės Alek-sandros Gustaitienės poetiniu žodžiu, paruošė vėlonies bičulis Jonas Va-siliauskas, buvęs Kauno baletu tea-tro artistas.

DAIL. PAULIAUS JURKAUS dar-bų paroda Sv. Jurgio lietuvių para-pijos salėse, Rochester, N. Y., ren-giama kovo 1-2 d.d.

KUN. V. VALKAVIČIUS, barito-nas, surengė pirmąjį A. Caldaro, G. Haendelio, A. Dvorako, T. Dubois, F. Schuberto, McDowell, Č. Sasnausko ir Vl. Jakubėno dainų ir giesmių re-čitalį savo gimtojo miesto Hudson, N.Y., bibliotekos salėje. Solistai akompanavo Vytenis Vasyliūnas. Kun. V. Valkavičius yra parašęs kny-gą apie lietuvių įsikūrimą Hudsono.

MAIRONIO SESTADIENINĖ MO-KYKLA Niujorke naujuosius metus pradėjo pasakas "Miegiančioji gra-žuolė" spektakliu. Pasakai eiliuotą tekstą parašė Paulius Jurkus, veik-ma suskirstydamas į šešis trumpus paveikslus. Spektaklį režisavo Tadas Alinskas, šokius ir drabužių eskizus paruošė Jadvyga Matulaitienė.

VINCENTAS LIULEVIČIUS yra paruošęs spaudai knygą "Lietuvių švietimas Vokietijoje 1945-49 m.", kuri jam žinios pokario metais veikusių lietuvių švietimo įstaigų darbą išei-vių stovyklose. Knygos puslapiuose aprašoma veika 26 vaikų darželių, 49 pradinųjų mokyklų, 34 gimnazijų ir progimnazijų, įvairių kursų, 72 specialiųjų mokyklų, kunigų semina-rijos ir baltiečių universiteto. Ap-žvalgas parūpino šiu įstaigų direk-toriai, vedėjai ir kiti kompetenti-ni asmenys. Knyga turės beveik 600 psl. ir apie 100 nuotraukų. Teisinga yra P. Liulevičiaus pastaba, jog šiandien mes turime labai nedaug ži-nių apie lituanistines mokyklas I D. karo metais Vokietijoje ir Rusijoje, nes niekas tais laikais nepasirūpi-no surinkti išamių duomenų ir juos iš-leisti atskira knyga. 1970 m. minė-sime lietuviškųjų mokyklų pokari-nejų Vokietijoje organizavimo pra-džios 25 metų sukaktį. Taigi, knyga "Lietuvių švietimas Vokietijoje 1945-49 m." būtų tinkamiausias šis su-kakties atžymėjimas ir kartu vertin-ga dovana Lietuvos istorikams. Kny-ga planuoja išleisti Kultūrai Remti Draugija, kuri betgi yra reikalinga visų išvijojo paramos iš anksto pa-dėtom prenumatom. Pinigų neži-riausia sūsti, tik pažadą, kad išleisti-oji knyga bus perkama ir už ją bus atsilyginta. Kreiptis šiuo adresu: Kultūrai Remti Draugija, 7026 S. Claremont Ave., Chicago, Ill. 60636, USA. Knygos kaina priklausys nuo tiražo. Ją pirmiausia turėtų įsigyti šios švietimo įstaigos dirbė asme-nys. Knygos puslapiuose paskelbtu-se sąrašuose savo pavarės ras 115 vaikų darželių auklėtojų, 296 pra-dinių mokyklų, 615 gimnazijų bei progimnazijų mokytojų. Leidiniu taip-ai turėtų susidomėti ir šiu įstaigų buvusieji auklėtiniai, kurių vaikų darželiuose buvo 1.935. pradinės mokyklose — 3.961. gimnazijose ir progimnazijose — 2.858. Knygoje taipgi bus 1.200 gimnazijas baigusiu abiturientų sąrašas.

J. ZMUIDZINAS yra paruošęs spaudai jau trečia savo beletristikos knygą "Runcė ir Dandierinas" ir at-daves "Nidos" leidykliui Londone, Britanijoje. Tikimasi, kad rinkinys neužilgo bus atspauostas.

DAINOS IR LITERATŪROS VA-KARĄ Kėdainiuose surengė poetas V. Barauskas, kompozitoriai A. Bra-žinskas, L. Povilaitis, V. Budrevičius, Vilniaus radioj ir televizijos vokali-nis oketas, Vilniaus operos solistai R. Tumalavičiūtė, E. Kuodis ir J. Girijotas. Kompoz. L. Povilaitis ir poetas V. Barauskas sukūrė kėdai-niečiams skirtą dainą "Mano miestui".

PANEVŽIO DRAMOS TEATRE buvo surengtas simpoziumas teatro meno klausimais, kuriame, be lie-tuvių režisorių, teatrologų ir kino kritikų, dalyvavo scenos meistrai iš Rygos, Talino, Kievo, Leningrado ir Maskvos. Simpoziumo dalyviai buvo susipažindinti su Panevėžio teatro ge-riaisiais pastatymais — J. Grušo "Pražūtingu apsvaigimu" — F. Diu-rennato "Fizikais", V. Borcherto "Lauke už durų", amerikiečių dra-maturgo A. Millerio "Keliaujančio pardavėjo mirtimi" ir lietuviškais filmams, kuriuose vaidina Panevėžio dramos teatro aktoriai.

VILNIAUS FILHARMONIJOS sim-foninis orkestras išvyko gastroliai į Latviją. Liepojoj, Rygoje, Jelgavo-je ir kituose miestuose lietuvių kom-pozitorių kūrybai atstovaus M. K. Čiurlionio simfoninė poema "Jūra", A. Bražinsko koncertas fortepijonui, V. Laurušo simfoninė poema "Aud-ronaša". Išvykoje dalyvauja orkestr-o dirigentai J. Domarkas ir M. Dvora-nioldė, pianistės E. Elinaitė ir H. Radvilaitė.

LIEUVIŲ FOTOMEISTRŲ meni-nės fotografijos darbu paroda atida-ryta Prahoje. Parodoje dalyvauja A. Kunčius, R. Rakauskas, L. Ruikas bei kiti žymiausių fotografijos me-nininkai su 75 darbais. Bergamo mieste, Italijoje, surengtoji parodoji "Europa 68" buvo išstatyta M. Bar-nausko nuotrauka "Jis neatėjo". A. Maciausko — "Ratas", A. Sutkus — "Tėvytė", "Seima" ir J. P. Sart-re portretas.

DAIL. VIKTORO PETRAVICIUS 1935-38 m. darbu parodoje Vilniuje išstatyta apie 80 iliustracijų ir 26 estampai. Recenzentas Kazys Abra-mavičius "Literatūros ir Meno" pu-slapiuose mini 24 inorazinčius liau-diškus pasakali "Gulbė — karaliaus pa-tį", 44 medžio graviūrus ir išraižy-tą pasakos tekstą knygai "Marti iš jausos", iliustracijas L. Janušytės "Korektūros kaidai", B. Sruogos "Giesmės apie Gedimina", estampus "Piemenaitė", "Piemu ir banda", "Antys prūdė", "Zvejo šeima", "Li-nus rauna", "Linus mina", "Pavasaris", "I bažnyčia", "I kapus", "Se-niai eina", "Bernai trimituoja". K. Abramavičius konstatuoja: "Jau vien šie parodoje eksponuojami kūriniai byloja, kad Viktoras Petravičius įr-šė ryškų, savitą žodį lietuvių dailėje. Šiuo metu dailininkas gyvena ir dir-ba JAV". Parodoje išstatytus kūrini-us parūpino juos saugojąs Vilniaus dailės muzėjus.

V. Kst.

Atsiųsta paminėti

Skaitybė, nr. 13 1968 m. ("Skautu Aido" nr. 10 priedas sesėms vado-vėms, broliams vadovams ir tėvams, redaguojamas v. s. Ant. Saulaičio, Old Colonial Rd., Oakville, Conn. 06779, USA.

Erlutė, 1969 m. sausis. Laikraš-tė's vaikams, leidžiamas, redaguojama ir administruojamas Nekaltai Pr. Marijos seserų, Immaculate Con-ception Convent, Putnam, Conn. 06260, USA.

Evangelijos Sviesa nr. 6. 1968 m. lapkritis- gruodis. Redaguoja kun. K. Burbulis, 656 West 35th St., Chicago 16, Ill., USA.

Pranešėjas nr. 1. 1969 m. sausio 15 d. Lietuvių Žurnalistu Sąjungos centro valdybos neperiodinis biule-tenis. Galima gauti pas LZS valdy-bos vicepirm. V. Mingėla, 33546 Clifton Dr., Warren, Mich. 48235, USA.

MANN MARTEL

REALTOR

2320 Bloor St. W. Tel. RO 2-8255

INDIAN RD.—BLOOR, \$15,000 įmokėti, 12 kambarių atskiras mūrinis namas su plačiu įvažiavimu ir garažu; 3 virtuvės, 3 prausyklos; vandens-alyvos šildymas. Viena atvira skola balansui.

WESTON — JANE, 5 kambarių atskiras mūrinis (bungalow) namas su garažu ir įvažiavimu, įrengtas rūšys. Prašoma kaina \$25,900. Įmokėti apie \$4,000. Arti susisiekimo ir krautuvų.

RUSHOLME RD. — COLLEGE, \$10,000 įmokėti, 12 didelių kambarių, atskiras mūrinis namas su garažu ir privačiu įvažiavimu. Didelis sklypas, 3 virtuvės, 2 prausyklos. Geros pajamos.

BERRY DR. RAJONE, 4 butai po 2 miegamuosius; \$25,000 įmokėti, 14 metų senumo, 4-garažiai, vandens alyvos šildymas. Pirmą skolą tik iš 5% ir ilgam laikui.

WINDERMERE — BLOOR, \$8,000 įmokėti, 10 kambarių atskiras mūrinis namas, dvigubas garažas, 2 vonios, 3 gražios virtuvės, 4

kamb. 1-me augšte, vandens alyva šildymas, Extra kambarys rūšyje.

BLOOR — CLENDENAN, \$9,000 įmokėti, 8 metų senumo duplexas su 3-ju kambarių butu rūšyje, abu butai po 2 miegamuosius, vandens alyva šildymas, 2 mūriniai garažai, vandens alyva šildymas, 3 modernios virtuvės ir vonios, graži aplinka.

NEW TORONTO, \$15,000 įmokėti, 6 butų apartamentinis pastatas, privatus įvažiavimas, vandens alyva šildymas, atvira skola balansui. \$7,500 metinių pajamų, geras išnuovavimas.

TIKRAS DUPEKŠAS, Bloor - Indian Grove, \$7,000 įmokėti, atskiras mūrinis, 10 kambarių per du augštus duplexas, vieta — dviejų automobilių šildomas vandeniu — alyva; viena atvira skola 10 metų. Visai arti Bloor požeminio traukinio. Viršutini butą galima tuojau užimti.

B. SAKALAS

Darbo telef. RO. 2-8255 Namų telef. 766-8479
P.S. Jeigu kartais nerastumėte šiam skelbime sau tinkamo ar biznio, tuojau skambinkite mums pasiteiraudami ką mes turime naujo, nes mes gauname kas dieną naujų nuosavybių.

PRISIKĖLIMO PARAPIJOS KREDITO KOOPERATYVAS

999 COLLEGE ST., TORONTO 4, TEL. 532-3400

DARBO VALANDOS:

Pirm. 10-1.30 ir 4.30-7
Antr. 10-1.30
Treč. uždarytas
Ketv. 10-1.30 ir 4.30-7
Penkt. 10-1.30 ir 4.30-8
Šešt. 9-12
Sėkm. 9.30-1

Moka:

už depozitus — 5%
už šėrus
1968 m. išmokėta 5 3/4%

PILNA CEKIŲ SISTEMA PADEDA NARIAMS ATLIKTI VISAS FINANSINES OPERACIJAS PER KOOPERATYVA \$2,000 gyvybės drauda nemokamai

PROGRESS

REAL ESTATE LTD.
REALTOR

1072 Bloor Str. W. Tel. 534-9286

PARKDALE, King-Jameson Ave, aštuoni gražūs kambariai, dvi virtuvės, dvi prausyklos. Geras rajonas nuomojimui. Įmokėti \$4-5,000.

BURNAHAMTHROPE — MARTINGROVE, rupių plytų, gražus 6 kambarių vienaauštis (bungalow). Didelis ir gražus sklypas, garažas su privačiu įvažiavimu. Namai naujas ir skoningai išdekoruoti. Tik kelios minutės nuo apsipirkimo ir susisiekimo bei mokyklų. Įmokėti apie \$10,000. Galima tuoj užimti.

BLOOR — RUNNYMEDE, atskiras, 8 kambariai per per du augštus, 2 modernios virtuvės, 2 prausyklos, naujas šildymas. Garažas ir didelis kiemas. Arti Bloor krautuvų ir požeminio. Įmokėti apie \$10-15,000. Namai be skolų.

CALLINGWOOD, 100 akrų žemės, 2 vasarnamiai, traktorius ir kitas ūkio inventoris. Apie 20 akrų dirbamos žemės, kita dalis apaugus medžiais ir vaismedžiais. Trykštantis šaltinio vanduo. Prašo \$14,500 su \$8,000 įmokėjimu. Vertas dėmesio investavimas.

REIKALINGI NAMAI PARDAVIMUI.

S. JOKUBAITIS

Tel. 534-9286 — namų: 537-2869

A. L. GARBENS

REAL ESTATE

Kanados, Ontario ir Toronto Real Estate Boards narys.

1611 Bloor St. W. Toronto, Ont.

Telefonai: LE. 6-2738, LE. 6-2664

Vakarais — HU. 9-1543

WESTONE \$21,000 pilna kaina, pusiau atskiras plytų namas, 6 kambariai, užbaigtas pramojus kambarys, 12 metų senumo, privatus įvažiavimas, geras sklypas; įmokėti apie \$5,000.

SUNNYSIDE GATVE, 11 kambarių didelis, atskiras plytų namas, labai geram stovyje, vandeniui apšildomas, 3 virtuvės, 2 prausyklos; įmokėti apie \$15,000.

JANE — BLOOR GATVE, \$32,000 pilna kaina, 7 gražūs kambariai per 2 augštus, vandeniui apšildomas; privatus įvažiavimas; įmokėti apie \$10,000.

DURIE GATVE, \$5,000 įmokėti, atskiras vienaauštis (bungalow), geram stovyje, ant didelio sklypo, nauja apšildymo sistema, automobiliui privažiavimas.

ALHAMBRA GATVE, \$15,000 įmokėti, atskiras 3 butų namas, 14 kambarių per 3 augštus, 2 garažai, ant atskiro sklypo, apšildomas vandeniui.

Dėl tolesnių informacijų skambinkite A. GARBENIUI

Extra Realty Ltd.

1043 BLOOR ST. WEST, TORONTO. TEL. LE 1-1161

BLOOR — RUNNYMEDE, 2-ju butų namas, 2 garažai. Prašoma kaina \$38,000 grynais.

ST. CLAIR — OAKWOOD, \$8,000 įmokėti, mūro, 12 kambarių, 3 mod. virtuvės, 1 augšte 4 kambariai; prašoma \$30,000. Liks viena atvira skola balansui.

BLOOR — JANE, \$20,000 įmokėti, mūro, atskiras, 4 butų apartamentas, geras investavimas. Liks viena atvira skola balansui.

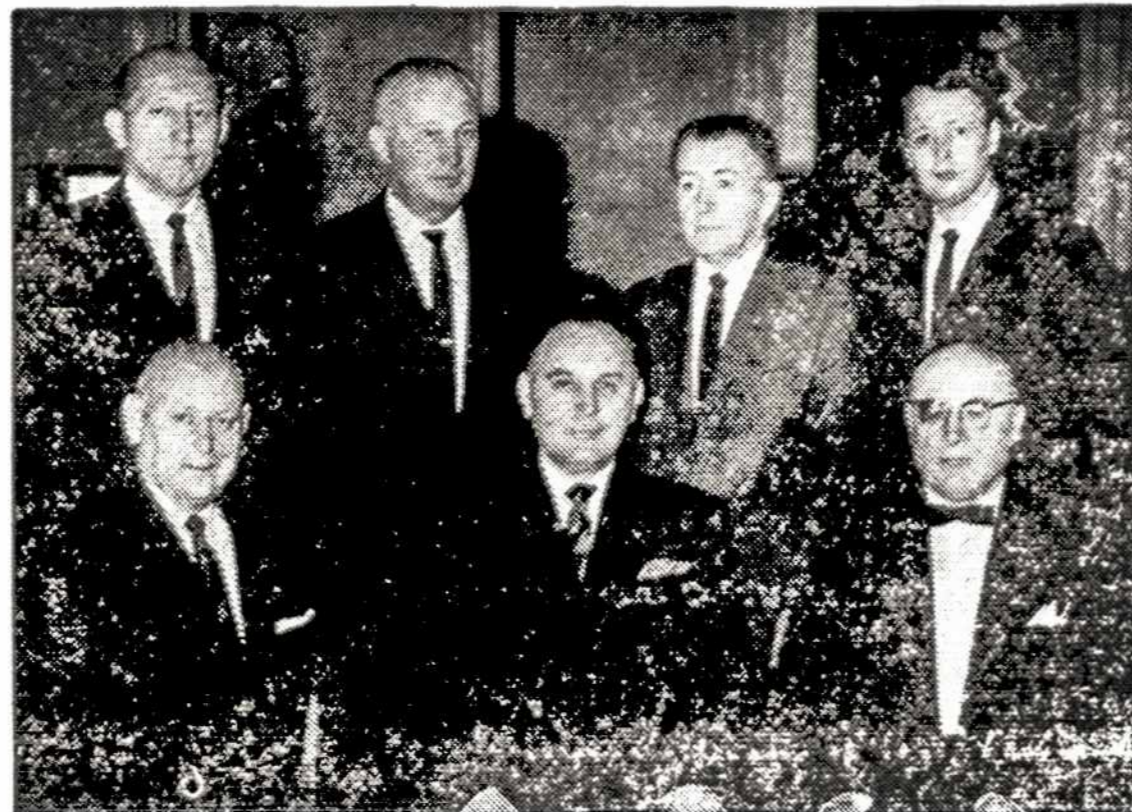
SWANSEA PRIE BLOOR, \$14,000 įmokėti, mūro, atskiras, 2 butų apartamentas, kiekviename bute po 6 kambarius.

WINDERMERE — ANNETTE, \$5,000 įmokėti, mūro, atskiras, 6 kambariai per 2 augštus. Prašoma kaina \$24,900.

J. KUDABA

Toronto Real Estate Boards narys.

LE 1-1161, namų 783-2105

Tautos Fondo Toronto skyriaus valdyba. Iš kairės: A. Firavičius — vicepirm., J. Svėgžda — pirm., P. Morkūnas — 2d.; stovi: T. Stanulis — informacijos pareigūnas, inž. Vyta. Liuioma — vojaus, Vyta. Montvila — sekr., K. Manglicas — vojaus pareigūnas. Nuotr. S. Dabkaus

KULTŪRINIAMS REIKALAMS — \$2050

Prisikėlimo par. kredito kooperatyvo metinis narių susirinkimas įvyko vasario 9 d. Pirm. dr. S. Čepas, atidarydamas susirinkimą, priminė praėjusius metais mirusius narius ir pakvietė Tėvų Placida skalbėti maldą. Savo pranešime pirmininkas nušvietė praėjusių metų veiklą ir pažymėjo, kad nežyrinti siek tiek sulėtėjusio finansinio augimo, narių skaičiumi kooperatyvas dar auga. 1968 m. kas savaitę įstojo maždaug 2-3 nauji nariai. Metų pabaigoje bendras kooperatyvo kapitalas siekė \$2,728,391. Artėjama prie \$3 milijono, tačiau savaime aišku, kad augi mas negali eiti tokiu pat tempu, kaip pirmaisiais įsikūrimo metais. Pabaigoje savo pranešimo pirm. pristatė naują kooperatyvo reikalų vedėją, kuris pradeda kooperatyve dirbti nuo vasario 15 d. Naujasis vedėjas yra J. Varanavičius, anksčiau gyvenęs Hamiltone. Iš J. Paly's perskaite balansą ir kitas finansines apyskaitas, paaiškindamas smulkiau atskiras skaitlines. Pranešimus padarė paskolų ir revizijos komisijų pirmininkai, taip pat ir sandomasis revizorius (auditor). — 1968 m. pelnas — \$62,088. Perkėlus 20% (\$12,417) į garantijos fondą, pelno liko \$49,603. Pasiūlyta šerinkimas už 1968 m. mokėti 5% dividendo vietoje anksčiau mokėtų 5 1/2%. Susirinkimas tą pasiūlymą priėmė ir dividendai sudarys maždaug \$47,552 sumą. Likę \$2,050 paskirstyta: Toronto šėdatieninei mokyklai \$500, Prisikėlimo parapijai \$500, skautų stovyklai \$100, ateitininkų stovyklai \$100, "Aušros" stovyklai \$100, Toronto Lietuvių Vaikų Namams \$250, Vasario 16 gimnazijai \$100, Tėvų pranciskų gimnazijai \$100, sporto klubui "Vyčiai" \$100, sporto klubui "Aušra" \$100, K.L.B. Salpos Fondui \$50, Tautos Fondui \$50. — Iš valdybos šiais metais rotacine tvarka išėjo S. Čepas ir V. Kolyčius. S. Čepas vėl išrinktas valdybon, o vietoje V. Kolyčiaus — K. Čepaitis. Paskolų komisijon perrinktas B. Sakalas, o revizijos komisijon vietoje išėjusio A. Kiškio išrinktas J. Stanulis. Susirinkimo metu aišku buvo darbinga ir visas susirinkimas užtruko tik 2 val. Pabaigoje visi dalyviai pažaisinti kava ir pyragais. K.

SPORTAS

SPORTAS LIETUVOJE

Šiaurii baseine įvyko vaikų plaukymo rungtynės. Pasiekti keli Lietuvos rekordai. Vilnietis A. Juozaitis, 11 metų, krūtine nuplaukė 200 m. per 3:03.4 sek. Vilnietis S. Urbonas, 14 metų, 100 m. l. s. nuplaukė per 1:01.2 sek.

Vilniaus Statybos krepšinio komanda, žaidžianti Sov. Sąjungos II grupės pirmenybėse, laimėjo 3 rungtynes iš eilės, ketvirtąsias pralaimėjo Leningradui 73:81.

Zenonas Vilimas, boksininkas, angliakasyje Intoje, vykusiose RTFS respublikos pirmenybėse laimėjo I vietą sunkaus svorio grupėje. Kauno Politechnikos krepšinininkės, žaidžiančios Sov. Sąjungos II grupės pirmenybėse, Minske nugalėjo Ašchabado krepšinininkes 117:42.

SPORTAS VISUR

PABALTIEČIŲ SLIDINEJIMO (SKI) VARYBOS, 1969 m. vasario 22 d. Blue Mountain Ski Resort, Callingwood, Ont., SALFASS ga rengia estų, latvių ir lietuvių Alpine (Slalom) ir Giant Slalom) slidžių varžybas šiose klasėse: vyrų — virš 45 m., 18-45 (open), 14-17, 13 ir jaunesni; moterų — virš 18 m. (open), 14-17, 13 ir jaunesnės. Registracija 9-10 v., Toronto Ski Club patalpose (chalet). Varžybų pradžia — 10.30 v. Registracijos mokestis \$2 suaugusiems, \$1 jauniams. Remiantis šių varžybų rezultatais bus nustatyti ir lietuvių slidininkų nugalėtojai minėtoje klasėse. Smulkesnių informacijų kreiptis: Stasys Kėkštas, 47 St. George's Road, Islington, Ont. Tel. 233-1372. Kadangi šias rungtynes ruošia ir vykdo lietuviai, skatiname lietuvius varžovus ir žiūrovus gausiai dalyvauti. Rengėjai

Monte Carlo automobilių lenktynės yra vienos sunkiausių. Jos reikalauja patvarios mašinos ir gausaus vairuotojo. Šių metų lenktynėse dalyvavo 196 ekipos, o užbaigė tik 54. Lenktynes laimėjo švedai Bjorn Waldegaard ir Lars Helmer. Jie pradėjo iš Varšuvos ir padarė 3,500 mylių. Lenktynės paprastai pradėdamos

iš kelių vietų. Svarbiausias ir pavojingiausias etapas yra kalnų keliais aplink Monte Carlo. Nepriklausomybės laikais iš lietuvių tokiose lenktynėse dalyvavo inž. Hiksa. Šios lenktynės taip pat būdavo vykdomos Lietuvos keliais.

VYČIO ŽINIOS

Mergaitės CYO lygos pirmenybėse nesunkiai įveikė Joan of Arc krepšininkes 55:8. Žaidė: Nacevičiūtė 16, Underytė 8, Zubrickaitė 2, Stankutė 12. Zūkaskaitė 13.

Mūsų rėmėjams A. Bielskui, J. Nasvyčiui, R. Babickui, V. Jokubaičiui, A. Motiejūniui (visi iš Klevelando) ir A. Kuzmarskiui nuosirdžiai dėkojame.

Jaučiai A Kanados lietuvių pirmenybėse nugalėjo Aušra 73:70. Abi komandos gerai žaidė. Vytiečiai visą laiką vedė ir turėjo 15 taškų persvara. Vėliau Aušra išlygino ir Ignatavičius paskutinėse sekundėse toliu metimu išlėpė pergale. Vyčio komandoje gerai žaidė: Ignatavičius, Vaičieliūnas, Duliūnas ir T. Akelaitis, kuris gerai dengė Aušros Rautinšą. Žaidė: Akelaitis 2, Zolpis, Ignatavičius 28, Sepulis 16, Vaičieliūnas 13, Duliūnas 13, Nacevičius, Užupis, Laurinavičius.

L. Kirkliliui už naujas uniformas krepšinininkams nuosirdžiai dėkojame. Berniukai D (iki 12 metų) šį sekmadienį 12.30 v. žaidžia su Aušra. A. S.

AUŠROS ŽINIOS

Sios savaitės rungtynės. Penktadienį, 7 v.v., King Edward mokyklą mergaitės D žais su St. Edwards; šėstadienį mergaitės B vyks ta į Niagara Falls atstovauti Toronto CYO lygai Ontario CLBA pirmenybėse; sekmadienį, 12.30 v., Prisikėlimo salėje berniukai D (gimę 1957 m. ir vėliau) žais su Vyčiu Kanados LKL rungtynės, o Loretto patalpose, 2.30 v., mergaitės B II (Juvi), žais su St. Leo. Mergaitė A rungtynės su Vyčiu dėl Vasario 16 minėjimo yra nukeltos į kovo 2 d. ir bus žaidžiama Prisikėlimo salėje 4 v.p.p. — B-C lygos paskutinės reguliarios rungtynės vyrams ir jauniems bus vasario 23 d.

Praėjusios savaitės rungtynių rezultatai. CYO lygoje mergaitės A nugalėjo Joan of Arc 42:9, o mergaitės B II laimėjo prieš Corpus Christi 13:8. Žaidė: A komandoje — Riddžūnaitė 13, Mačionytė 8, Urbonaitė 2, Janeliūnaitė 7, Krikščiūnaitė 12, Petronytė ir Kairytė; merg. B komandoje — Sodonytė 9, Virkutytė 2, Klbingaitytė 2, Vaškevičiūtė, Salvaitytė, Birštonaitė, Plučaitė. Kanados LKL rungtynėse jaunieji A pralaimėjo Vyčiu 70:73. Žaidė: Rautinis 34, Sodonis 2, Akelaitis 9, Plačias 4, Simonaitis, Norkus, Juzėnas 15, Linka 5, Tamošiūnas, Kaknevičius, Kareckas, Vaškevičius 1. Toronto stalo teniso lygoje jaunieji nugalėjo West End YMCA 10:0, o vė. (Nuketla į 9-tą psl.)

F. SENKUS REAL ESTATE

1997 Dundas St. W. . Tel. 533-4414

TORONTO, ONT.

Ateitininkų žinios

Vasario 16 minėjimas, kurį kas metai jaunimui ruošia moksleiviai ateitininkai, praėjo su pasisekimu. Visi organizuotai su vėliavomis dalyvavo Sv. Jono Kr. par. 10 val. Mišiose, kurių metu pritaikyta proga pamokslą pasakė kun. P. Azubalius. Po Mišių salėje įvyko trumpas minėjimas su bendrais jaunimui ir tėvams pusrūčiais. Ateitininkiškas jaunimas nuosirdžiai dėkoja Sv. Jono par. moterims ir kun. P. Azubaliui už paruoštus pusrūčius bei padengimą visų susidariusių išlaidų. Ačiū labai!

Studentų ir sendraugių bendras pobūvis — vasario 22, šėstadienį, 7 v.v., Prisikėlimo parodų salėje. Kalbės prof. R. Mitalas iš Londono, Ont.

Toronto ateitininkų metinė šventė įvyks balandžio 19-20 d. Jau paruošti egzaminams klausimai ir greitu laiku bus pradėta ruošti šventės ir įžodžiai.

Tėvų komiteto ruošiamas jaunimo popietė jau neužlėgo — vasario 23 d., 4 v. Visi moksleiviai prašomi grįžinti loterijos knygutes Eug. Girdauskiui šį sekmadienį, vasario 16 d.

Hamiltono vyr. moksleiviai kviečia torontiškius į bendrą susirinkimą ir į šokius šio šėstadienio vakarą. Kurie norėtų važiuoti, prašomi paskambinti Pauliui Kolyčiumi. Išvykstama šėstadienį po pietų ir numatoma grįžti sekmadienį apie pietus.

Nuosirdi padėka dailininkei R. Žiuraitienei, padovanėjusiai ateitininkų kambariui gražų paveikslą. Dalyvaukime bendrame Vasario 16 minėjime šį sekmadienį Brockton auditorijoje!

Skautų veikla

Šį sekmadienį, vasario 16, "Satrijos" ir "Rambynio" tuntuari organizuoti su vėliavomis dalyvauja Lietuvos nepriklausomybės atstatymo šventės pamaldose Prisikėlimo bažnyčioje. I salę tuntuari renkasi 9.30 v.r.

Vasario 14, penktadienį, 7.30 v. v., "Satrijos" tuntuari jūru skautės Sv. Jono Kr. parapijos salėje rengia šokių vakarą. Bus gėra muzika. Rengėjos kviečia ir laukia daug svečių.

Šį šėstadienį, vasario 15 d., 4 v. p.p., "Rambynio" tuntuari vikikiuku šventė Prisikėlimo muzikos studijoje. Bus įžodis, sueiga ir vaišės. Kviečiami vadovai ir tėveliai.

Bendrame "Satrijos" ir "Rambynio" tuntuari pasėdyje vasario 4 d. aptarti aktualūs skautiškos veiklos klausimai. Sekantis bendras pasėdis — vasario 19 d., 7.30 v.v., skautų būkle.

"Rambynio" tuntuari Dariaus-Girno oro skautų drėvės vyresniešius sekmadieniais vykstančių sueigų metu einama I-jo patyrimo laipsnio programa ir daromi egzaminai. Tarkina skautininkai. Č. S.

Stovyklavietė "Romuva Inc." aukšto \$100; dr. J. Yčas: \$50; PLIAS Toronto skyrius: \$30; I. Meiklejohn: \$25; G. Sakienė: po \$20; dr. A. Dailidė, D. Barzdžiū, V. Juškevičius; po \$10: G. Stauskienė, M. Vasiliauskienė, p. Jankauskas, E. Bubelis, P. Vaitkus, P. Savickas; po \$5: p. Vaidotienė, V. Balsienė, S. Cipijauskas, S. Jakubauskas, S. Vidmantas. Kiti aukšto mažiau. Aukštolių skautų-čių stovyklavietei ir norintieji gauti pakvitavimus pajamų mokesčiams už 1968 m. aukas, prašomi pranešti išdinkinui V. Sendžikiui, 19 Bermuda Ave., Toronto 18, Ont. Tel. 233-4188.

Jaunimo talentų popietė, su rengta vasario 2 d. katalikių moterų skyriaus Sv. Jono Kr. salėje, rado nemažą atgarsį. Rengėjos susilaukė gražaus būrio jaunųjų talentų ir pilnos salės žiūrovų. Popietę pradėjo T. Sekonienė, K.L.K. Moterų Dr-jos centro valdybos narė, išskelbdama lietuviškų šeimų pastangas išugdyti savąjį atžalyną krikščioniškoje ir tautiškoje dvasioje. Popietės pranešėja Regina Stončiūtė kvietė scenon viena po kito atlikti savo mėgiamo kūrinio. Pirmiausia pasirodė patys jauniausi — vieni su deklamacijomis, kiti su akordeonu, treči su pianino muzika. Vieniems sekėsi geriau, kitiems silpniau. Bene sunkiausias menas buvo lietuviškų eilėraščių deklamacija. Muzika pasirodė lengviau priinama. Kaikurie pasirodė joje gėroki pažengę. Tokių tarpe pažymėtini: Vita Ramanaukaitė, Linda Rancinkutė, Regina Stončiūtė, Rūta Vaisvilaitė, Jonas Gėvedas, Edvardas Trinka. Pirmą kartą su savo poezija pasirodė Ant. Sileika, paskaitęs du eilėraščius. Padėkos žodį rengėju vardu tarė skyriaus pirmininkė V. Otienė, kuri pasidžiaugė jaunųjų pasirodymu ir išreiškė viltį, kad jis taps meline tradicija. Ji apdovanojo mergaites lietuviškais dainorėliais su gaidomis Petro Matekūno "Ten gintarėliai", o berniukus — saldinais dėžutėmis. Mėnines priežiūros vadovas Vyta. Balčiūnas savo žodyje pareiškė, kad jaunųjų pradžia sunki, bet už 10 metų bus visai kitas vaizdas. Po programos visi programos dalyviai ir žiūrovai buvo pažaisinti kava ir kėniniais.

R. CHOLKAN

& CO. LIMITED REALTORS

ROYAL YORK — BLOOR, apie \$7,000 įmokėti, 6 kambarių vienaauštis, užbaigtas rūšys, garažas su privačiu įvažiavimu. **JANE — BLOOR, \$10,000** įmokėti, rupių plytų, 7 kambarių atskiras namas, kvadratinis planas, garažas, naujas vandens-alyvos šildymas, graži vieta.

RUNNYMEDE — BLOOR, 7 kambarių atskiras namas, garažas, lieka viena atvira skola, balansui, netoli Bloor bei požeminio traukinio stoties, puiki vieta dantistui, gydytojui ir pan.

KINGSWAY, puikus, visai naujas 6 kambarių vienaauštis; dvigubas garažas su privačiu įvažiavimu, nemažas sklypas, 4 kambariai rūšyje su atskiru įėjimu; galima panaudoti kaip atskirą butą, puiki vieta, arti visko.

HIGH PARK — BLOOR, originalus dvubutis, 2 atskiri šildymo įrenginiai, dvigubas garažas, nepertoli nuo požeminio traukinio stoties, puiki vieta.

RONCESVALLES — HIGH PARK, apie \$20,000 įmokėti, 18 kambarių atskiras namas, paverstas į 6 butus, apie \$8,500 metinių pajamų, privatus įvažiavimas.

HIGH PARK — BLOOR, keletu metų senumo, šešiabutis, dvigubas tributis, 3 ir 2 miegamųjų, garažai su privačiu įvažiavimu; galima pirkti pusę. Kas įšėkote panašaus pastato, nepraleiskite progos, nes labai retai pasitaiko.

JANE — BLOOR, septynbutis, 2 ir 1 miegamųjų, apie \$14,000 metinės nuomos, labai graži vieta, netoli nuo požeminio traukinio stoties. **20 BUTŲ APARTAMENTAS**, maždaug 8 metų senumo, požeminė autoaikštė, elevatorius, terasa, apie \$35,000 metinių pajamų, puikus rajonas.

28 BUTŲ APARTAMENTINIS PASTATAS, vos keletu metų senumo, elevatorius, garažai ir autoaikštė, 2 ir 1 miegamųjų; apie \$52,000 metinių pajamų.

\$25,000 ĮMOKETI, 3 krautuvės ir 6 apartamentai, virš \$18,000 metinių pajamų, gana geras priekinis, turi būti parduota; tik keletu metų senumo.

BABY POINT — apie \$10,000 įmokėti, gražus kvadratinio plano, 7 kamb. namas. Užbaigtas rūšys, garažas su plačiu įvažiavimu. Netoli susisiekimo.

2232 BLOOR ST. W. Tel. RO 7-5454

PR. KERBERIS

Kanados, Ontario ir Toronto Real Estate Board narys

REIKALINGI NAMAI PARDAVIMUI.

Darbo tel. RO 7-5454 Namų LE 5-1584

Taupyk ir skolinkis

PIRMUTINIAME IR DIDZIAUSIAME TORONTO LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVE

PARAMA

MOKAME 5% už depozitus 5 1/2% už šėrus DUODAME mortgicius iš 7% asm. paskolas iš 7% Kapitalas virš trijų milijonų dolerių

ASM PASKOLAS duodame iki \$5,000 ir MORTGICIUS pagal valdžios nustatytą normą — 66% ikainuoto turto. VISU NARIU GYVYBE andrausta santaupu dvivie, bet ne daugiau \$2,000. Asmeninės paskolos mirties atveju andraustos iki \$5,000.

Paramos nariu gali būti kiekvienas lietuvis, gyvenęs Kanadoje

KASOS VALANDOS: kasdien nuo 10 val. iki 3 val. p. p., išskyrus sekmadienius. Pirmadienį ir penktadienį vakarais nuo 4 val. 30 min. iki 8 val. 30 min. Šėstadieniais nuo 9 val. iki 1 val. p. p. (liepos ir rugpjūčio mėn. šėstadieniais uždaryta).

BUSTINE: Lietuvių Namai — 1129 Dundas Street West, Toronto 3, Ontario. Telefonas LE 2-8723

A. J. MORKIS

REAL ESTATE & MORTGAGE BROKER

PELNINGAS PINIGŲ INVESTAVIMAS

\$3,000 ĮMOKETI, Yonge St. North, vienaauštis (bungalow) 5 kambarių, atskiras, plytinis, alyva šildymas, privatus įvažiavimas, moderni virtuvė, poilsio kambarys; prašoma \$22,900.

\$28,500, Bloor-Dufferin, dvibutis, 2,5 kambarių butai, šiltu vandeniu šildymas, dvigubas garažas, lieka vienas mortgicius.

BALIO MASKELIŪNO DRAUDOS ĮSTAIGA. Tel. 251-4864 Namų tel. 277-0814. VISŲ ROŠIŲ DRAUDA — LUA NARYS. Ilgametė patirtis — įvairių draudos b-vių atstovybė.

A. ČIŽIKAS ALFA RADIO & TV. Parduodam ir taisom televizijos ir radijo aparatus. TELEFONAS LE 1-6165. • 672 LANDSDOWNE AVE., TORONTO

ĮVAIRŪS SIUNTIŅIAI IR DOVANOS! Lietuva, Latvija, Estija, Ukraina ir S.S.S.R. PRASTU BEI ORO PAŠTU. BE MUITO DOVANOS:

DARBO VALANDOS: pirmadieniais — penktadieniais nuo 9 val. ryto iki 7 val. vakaro; šeštadieniais — nuo 9 val. ryto iki 5 val. p. p.

LIETUVIŲ ĮSTAIGA BALTIC EXPORTING CO. 480 RONCESVALLES AVE. TORONTO 3, ONT. Telefonas LE 1-3098. Savininkai A. ir S. KALUZA

LIETUVIAI STALIAI. aplankyti jų dirbtuvę ir susipažinti su gaminių kokybe ir kainomis. 2160 DUNDAS Street West • Tel. LE 2-2829. ARO CUSTOM WOOD PRODUCTS CO.

CLEAR-VISION T.V.-Hi-Fi. TAISSOM IR PARDUODAM T.V. ir HI-FI STATOM IR TAISSOM T.V. ANTENAS. 1613 Dundas St. W. Sav. R. Stasiulis

A & B TAILORS Sav. A. B. Beresnevičius. 343 Roncesvalles Ave., Toronto 3. Vyrų ir jaunimo moderni drabužių krautuvė. Pasirinkimas įvairiausių m ad ū drabužių.

ART'S PHOTO STUDIO. Vestuvinės nuotraukos. Meniškos vaikų nuotraukos. Portretai ir kt. 780 Queen St. W. Tel. EM. 4-7994

Vienintelė Lietuviška Toronte PARKDALE B-A SERVICE CENTRE benzino stotis 1181 Queen St. W., (prie Gladstone). Tel. 535-9468. Benzinas, alyvos keitimas, tepimas, padangos, baterijos ir t. t. Automobilų vilkikas (towing). Autovėžinių taisymas, elektrinis (Alen Spig) patikrinimas.

Firchuk Textiles Ltd. Siuntiniai į Europą. Pagrindinė įstaiga: 670 Queen St. W., Toronto 3, Ont. Tel. EM 4-5036. Hamiltone skyrius: 293 Ottawa St. N., Hamilton, Ont. Tel. 549-2005

PLUMBING and HEATING J. LISAUŠKAS, valdžios pripažintas plomberis, atlieka įvair. plumbing ir vandens apšildymo darbus. BALTIC MOVERS VISŲ ROŠIŲ PERVEŽIMAS BALDAI IR KT.

SKAITYTOJAI PASISAKO

STAI KODEL "BIRBYNE", O NE "KANKLES"! Labai malonu, kai kas nors mūsų jaunimui stipriai domisi. Dar maloniau, žinoma, kad yra galvojam, jog pasirinktas vardas yra patenkins. Vis geriau, negu būtų atvirksčiai!

PASAULIO ĮVYKIAI. Atkelta iš 1-mo psl. kaitinimus ir leis kardinolui J. Mindszenty grįžti laisvėn. Amerikiečių ambasadoje 77 metų amžiaus kardinolas jau yra praleidęs 12 metų. Kardinolas F. Koenig šiuos gandus paneigė — dėl kardinolo J. Mindszenty atėities nenumato jokių pasikeitimų.

"SVENTOJ ZEMEJ...". Su tikru malonumu sekiau "T. Žiburiuose" įspūdžius "Sventoj žemėj" nesventi žmonės. Išpūdziais susidomėjimas priklauso nuo to, kas dalykus stebi ir kalboje ar spaudoje perduoda. Kaip dvasiškis, daug teorinių žinių turis, žinojo kur, ką pasitikrinti ir tuo pačiu jautrumu perduoti skaitytojui.

Lietuvos ateitis tikrai šviesėja. (Atkelta iš 1-ro psl.) tu galėtume diskutuoti politinius Lietuvos klausimus. — Žydai įvairiomis kalbomis yra pasiekę labai nepalankios literatūros apie lietuvius. Ar VLIKas nenumato kokio leidinio, kuris atskleistų ir kita medaliu pusę ir parodytų tikrąją padėtį?

Santa Barbara pakrantes pietinėje Kalifornijoje nusiaubė iš eksploatajamo šaltinio 6 mylių atstume nuo kranto išsiveržusi nafta. Skylių pavvyko užkimšti su dumbliu sumaišytu cementu, bet nafta jau yra užtersusi 800 kv. mylių plotą. Daugiausia nukentėjo jūru gyvenija, paukščiai ir kurortinio miesto Santa Barbara aplūdimiai. Karibų jūros Angilla sala nutraukė ryšius su Britanija ir pasiskelbė respublika, kuri bus mažiausia nepriklausoma valstybė vakariniame žemės pusrutulyje.

Iš amerikiečių Vandenbergo aviacijos bazės Kalifornijoje į orbitą aplink žemės rutulį buvo iššautas trečiasis Kanados satelitas "Isis" ionosferai tirti. Ši darba nuo 1962 ir 1965 m. sėkmingai vykdė du kanadiečių erdvinių satelitai — "Alouette I" ir "Alouette II". Jono sferos jelektrintos dalelės sukuria šiaurės pavaiste ir radijo bangų trukdymus šiaurinėje rutulio dalyje Surinktu duomenų dėka kanadiečiai mokslininkai tikisi rasti priemones radijo trukdymams pašalinti.

ALL SEASONS TRAVEL AGENCY. 323 Lakeshore Rd. East, Port Credit, Ont. Savininkas V. BAČENAS. • teikia patarimus planuojantiems keliones • sutvarko rezervacijas, nakvynių ir kitus reikalus be atskiro atlyginimo • agentūros išduoti bilietai galioja visame pasaulyje

FRANK BARAUSKAS. INSURANCE AGENCY LIMITED VISŲ ROŠIŲ APDRAUDA. REAL ESTATE BROKER STASYS DARGIS namų tel. 481-6560. Skambinti telefonu 278-7261 dienos metu arba vakarais

FRANK BARAUSKAS. INSURANCE AGENCY LIMITED VISŲ ROŠIŲ APDRAUDA. REAL ESTATE BROKER STASYS DARGIS namų tel. 481-6560. 231-2661 3828 BLOOR ST. W., ISLINGTON, ONT. 231-6226

SPORTAS. (Atkelta iš 8-to psl.) terantai sužadė lygiom su Hamiltono 5:5. Detroitė įvyksime SALFASS suvažiavime nustatytos šio sezono pirmenybių datos: vasario 22 d. Toronte — pabaltiečių slidinėjimo pirmenybės, organizuoja S. Kėstas; balandžio 12 d. Klevelande — S. Amerikos liet. krepsinio pirmenybės vyrų A, vyrų B, moterų, jaunių A ir B klasėse; rengia Zaibas; gegužės 17-18 d.d. Toronte — pabaltiečių krepsinio ir tinklinio pirmenybės; rengia estai; birželio 28 d. Toronte — lietuvių-ukrainiečių lengv. atletikos pirmenybės; rengia Aušra; liepos 26-27 d.d. Klevelande — pabaltiečių ir sykiu lietuvių lengvosios atletikos ir plaukimo pirmenybės vyrų, moterų ir jaunių A klasėse (plaukimas visose klasėse); tuo pačiu laiku įvyks ir lauko teniso pirmenybės, bet tik pabaltiečių; pirmenybės rengia CV su Zaibu; rugsejo 6 d. Toronte — pabaltiečių ir sykiu lietuvių lengv. atletikos pirmenybės prieauglio klasėse; rengia latviai. Pabaltiečių stalo teniso pirmenybės įvyks Toronte; rūpinasi Al. Kuolas.

ŠYPSENOS. Pas tartytoja. — Kaip galėjai įsigyti "Volga" būdamas fabriko sargu? — klausia tartytojas sovietų pilietį. — Pardaviau "Moskvicių". — O iš kur gavai "Moskvicių"? — Tai bereikalingas klausimas, nes dėl "Moskviciaus" jau atsėdėjau dvejus metus kalėjime.

BARONESSA BEAUTY SALON. 2265 BLOOR ST. W. TEL. 762-4252. (kampus Bloor-Durie gatvių). Sav. Alė Kerberienė

Statybinės medžiagos ir remontai 2742 Dundas St. W. Tel. 769-5171. • įvairios medžiagos namų taisymams • Lentos, fanera, stogams dengti medžiagos • Grindų, lubų ir sienų plytelės • Atliekam visus statybos darbus ir remontus

DUFFERIN RADIO and TV SALES AND SERVICE. Taisom televizijos, HI-FI ir radijo aparatus. Parduodamos lempos ir batarejos. Pritrysę specialistas su ilga praktika. 1000 College St., • LE. 1-3074 • Sav. P. Uzbals

NEPAMIRSKITE, prieš važiuodami į tolimesnę kelionę, patikrinti ir pataisyti savo automobilį! FRANK PETT, kvalifikuotas auto mechanikas, su malonumu tai atliks. Paskambinkite ar užvažiuokite į Bloor Autorite Garage 296 Brock Ave. (tarp Dundas ir College). Tel. 531-1305

DR. E. ZUBRIENE DANTŲ GYDYTOJA. 1577 BLOOR ST. WEST (prie Dundas) Telefonas LE. 2-4108

DR. J. MATULIONYTE DR. D. ANDRIULIONYTE DANTŲ GYDYTOJOS. 1796 Bloor St. W. (prie Keele) Pirm., antr. ir penkt.: 9.30-5 v.p.p. Antr. ir ketvirt.: 12.00 — 8 v.v. Pagal susitarimą. Tel. 766-1372

DR. V. J. MEILUVIENE DANTŲ GYDYTOJA. 184 ELLIS AVE. (prie Queensway) Tel. 762-1009. Priima pacientus pagal susitarimą.

Kabineto telefonas LE 4-4451 DR. P. MORKIS DANTŲ GYDYTOJAS. Vakaris ir šeštadieniais pagal susitarimą. 1082 BLOOR ST. W., Toronto (į rytus nuo Dufferin St.)

DR. N. NOVOSICKIS dantų gydytojas. 749 BATHURST ST. (kampus Bloor & Bathurst) Tel. 543-3300. Priima pacientus pagal susitarimą

VALAU FOTELIUS IR ĮVAIRIUS KILIMUS. Automatinis elektra valymas. Sutaupau iširusius galus ir pradegintus kilimus. P. KARALIONAS. Skambinkite LE. 3-4912.

draudimai NAMŲ, AUTOMOBILIŲ KOMERCINIŲ IR KITŲ draudimo įstaiga AL DUDA. ATSTOVAUJAMOS KANADOS, J.A.V-BIU IR UŽSIENIO DRAUDIMO KOMPANIJOS. 769-4612 769-4131

nate, kad reikia mylėti ir savo priešus... Iš Ezopo pasakėčios. Pievoje ganėsi asilas. Pamatęs atselinanti vilką, jis apsimetė raišu. Prisiartinęs vilkas paklausė, kodėl jis šlubuoja. Asilas atsakė, kad lipes per tvorą ir įsi-vares į koją rakštį; dabar prašas vilką pirmą ištraukti rakštį, o paskui jį esti, kad kramtydamas neįsidurtų. Vilkas paklausė. Kai jis pakėlė asilo koją ir emė žiūrėti į nagą, tas spyrė į gerkle, ir vilko dantys išbrykė. Iš skausmo sukaukęs vilkėlis tarė: — Taip reikėjo! Iš to vis išmokau mėsiniško amato, o panorau būti gydytoju.

Šv. Jono Kr. par. žinios

— Šį sekmadienį švenčiame 51-ą sukaktį Lietuvos nepriklausomybės paskelbimo. Mūsų gausius dalyvavimus minėjime tebūna barometru mūsų lietuviško nusiteikimo. Lietuvos laisvės intencija pamaldos 11 val. Jose organizacijos dalyvauja su vėliavomis. Pamaldos užbaigiamos Lietuvos himnu.

— 10 val. moksleivių pamaldose jungiamas jaunimas į liturginių tekstų skaitymą.

— Metinės rekolekcijos ves kun. dr. F. Jucevičius, Montrealelio Sv. Kazimiero par. klebonas.

— Vasario 6 d. iš par. bažnyčios palaidota a. Elena Vyšniauskienė. Velionės vyrui, mokyklinio amžiaus dukrelėms ir plačiajai giminei, ypač motinai, gili užuojauta.

— Lankomi parapijiečiai Etobicoke rajone.

— Sveikiname Oną Aliušauskienę jos 70 metų amžiaus sukakties proga. Sukaktuviniškės intencija padėkos pamaldas užrašė jos vaikai šį seštadienį 8 v.r.

— Seštadienį 9 val. gedulingos pamaldos už brolius Adolfą, Joną ir Antaną Mitales, palaidotus liet. kapinėse.

— Pakrikštija: Kristina Beatty.

Kapinių koplyčios statybai au-

— \$100 V. E. Dailydės; po \$50 dr. O. Pūdymaitis ir J. A. Budriai; \$25 E. Girdušauskis.

Sv. Mykolo ligoninėje vasario 10 d. padaryta gerklės operacija Ant. Svažiui iš St. Catharines.

Akademių Draugijos rengiama paskaita

— **Bendras studentų ateitininkų ir sendraugių vakaravimas** — po būvis rengiamas vasario 22. Seštadienį, Priskėlimo salėje, 7 v. v. Kalbės prof. R. Mitala apie dabarties radikaliosios studentus. Bus diskusijos ir vaishės. Dalyvauti kviečiami studentai, sendraugiai, viešnios ir svečiai.

— **Estijos nepriklausomybės šventė** — vasario 23, sekmadienį, 3 v. p. p. Ryersono instituto salėje. Į šventę pakviesti ir lietuvių atstovai. Priėmimas svečiam — vasario 21 d. Estų Namuose. 958 Broadview Ave.

Viktoras Staškūnas, žinomas Sault St. Marie miesto statybos rangovas, su pussesere iš Lietuvos Stase Daugėliene, mokytoja, aplankė Torontą, Montreali, Niagara Falls ir kitas domesnes Ontario vietoves. Pastaroji už savaitės lėktuvu grįžta į savo darbą, paviešėjusi porą mėnesių Kanadoje. Kartu su ja grįžta ir Bronė Micevičienė, viešėjusi pas savo gimines — p. Laurinavičius.

Čekoslovakų studento J. Palacho susideginimo įtaka jau pasiekė Torontą. W. J. Gage imonė susideginimo naktinis sargas Paul Balaski, o iš Fulton Ave. gerojai apsidiegę Peter Thomas buvo nuvežtas į Sunnybrook ligoninę. Abiem atvejais policija rado benzino skardines. Tai liudija, kad abu nelaimingieji mėgino nusižudyti ugnies pagalba.

— **ATAITASYMAS**. Vyt. Siminkevičiaus padėkoje "TZ" nr. 6 yra atitaisyta klaida. Pirmasis sakiny turėjo būti: "Sužeisti automobilio nelaimėje, daig ir sūnus Antanas, susilaukė daug nuosirdumo..." Atsipašome už klaidą.

SV. JONO KR. PAR. KNYGYNĖ gauta: 1. Lietuvių literatūra svetur (1945-1967), red. K. Bradūnas, 2. Vergijos kryžkeliose, S. Rūkieinė.

Fleet Electric Co. Ltd.
ELEKTROS RANGOVAS
Atlieku visus elektros įrengimo darbus
923-7194. Sav. A. Čeponis

Parduodamas nepasterizuotas medus
IS NUOSAVO BITYNO IVAIRIAIS KIEKIAIS.
Skambinti tel. 534-0563
30 Dewson St., Toronto 4, Ont.

Priskėlimo par. žinios

— Nuosirdūs sveikinimai ir geriausi linkėjimai M. ir V. Senkevičiams aukštinės vedybų sukakties, B. ir V. Saulėnams — sidabrinės ir L. Gataveckui 90 m. amžiaus sukakties proga.

— Mišios: šį penktad. pradėdamos gregorinės Mišios už a.a. Veroniką Kartavičiūnę; šeštad., 8.30 v. Mišios už a.a. N. Cherry, užp. p. Dunderių šeimos; sekmad., 10 v. — už a.a. A. Užbalį, užp. p. Užbalį; 11.15 v. — už a.a. G. Indrišiūną, užp. p. Indrišiūną.

— Šeštad. mokyklos auklėtinių užp. Mišios už a.a. Eug. Bubelį kaip užuojautą auklėtojui p. Bubelienei ir vaikučiams bus kovo 30, sekmad., 10 val.

— Šį sekmadienį Vasario 16. Prie bažnyčios aukojama Tautos Fondui; nebus pirmosios Komunijos, katechetinių, nei religijos pamokų gimnazistams; Mišiose 10 v. (ne 11.15 val.) organizuotai dalyvauja abu skautų tūntai ir užima vietas rezervuotose suoluose: visi kviečiami gausiai dalyvauti viešame šventės paminėjime 4 v.p.p. Brockton gimnazijos auditorijoje.

— Chorų repeticijos: trečiadienį, 7 v.v. — studentų bendra; ketvirtadienį, 7.30 v.v. — suaugusių; penktadienį, 6.30 v.v. — vaikų.

— Pensininkų laisvakaris — vasario 17, pirmadienį, 6.30 v.v. parodų salėje.

— Katalikių Moterų ir Katalikų Vyrų dr. jų susirinkimai — sekmadienį, vasario 23, po Sumos.

— Nuosirdūs ačiū Priskėlimo par. banko visuotiniams susirinkimui ir banko vadovybei už duosnią \$500 auką parapijai.

— Nuosirdi padėka p. Baltuoniui, nuostabiame medžio šaknų skulptoriui, už gražią skulptūrą par. patalpoms papuošti.

— Lituanistinis seminaras — penktadienį, 7 v.v., par. namuose.

— Parapijos tarybos visumos posėdis — šį trečiadienį, vasario 12 d., 7.30 v.v. parodų salėje. Kviečiami ir tie tarybos nariai, kurie paskutinio par. susirinkimo metu iš tarybos pasitraukė.

— Kvitai už 1968 m. aukas jau visiems išsiūti. Kurie jų nebūtų gavę, prašom skambinti LE 3-0621. 1968 m. parapijos finansinė apyskaita ir aukotojų-aukų sąrašas gaunami sekmadienį prie įėjimo į bažnyčią arba par. rastinėje.

— T. Rafaelis dalyvauja kunigų pastoracinėse seminare Sv. Augustino seminarijoje; grįš šio mėn. pabaigoje. T. Ambrozijus yra išvykęs į Otavą Ontario ir Kvebeko kunigų pastoracinę konferenciją; grįš šios sav. pabaigoje. Šį sekmadienį T. Placidas išvyksta į JAV dalyvauti liet. pranciškonų vadovybės metinioose posėdžiuose; grįš kit. sav. pabaigoje.

— Kt. sav. lankomos šeimos: Frank Cr., Perth Ave., St. Helens Ave., Somerset Ave., Sterling Rd., Westmoreland Ave.

Toronto susisiekimo bendrovė TTC pabrangino bilietelius keleiviams, siekdamą pašalinti šiemet gresiantį \$7.3 milijono deficitą, kuris pasidarė neišvengiamas, kai pernai vasarą buvo pakelti atlyginimai TTC tarnautojams. Vienos zonos 4 bilietėliai suaugusiems dabar kainuos \$1, o mokant grynais, reikės įmesti 30 centų. Už vaikams skirtų 12 bilietelių reikės mokėti \$1 arba 10 ct. grynais už kiekvieną kelionę. Bilietėliai dviem zonom bus parduodami suaugusiems 5 už \$2. Senieji bilietėliai be priemokos bus priimami iki vasario 18 d. Po šios datos juos bus galima išsikiešti ir pinigūs TTC įstaigoje. Moksleiviams paliekama senoji bilietelių kaina iki kovo 1 d. Tada jie turės mokėti \$2 už 14 bilietelių ir galės naudoti senuosius bilietelius iki kovo 14 d.

IVAIRIOSE LIGONINĖSE atliekama praktika ir baigęs ligonius priežiūros bei praktiškose medicinos kursa B. NAUJALIS vėl reguliariai priima pacientus SVEIKATOS KLINIKOJE, 460 RONCESVALLES AVE., TORONTO 3, ONT. Priėmimo valandos nuo 8 v. ryto iki 8 v. vakaro, susitarus telefonu LE 3-8008.

DARAU NUOTRAUKAS vestuvių, krikštynų; atvažiuoju fotografuoti į namus. Skambinti tel. 766-5738, 277 Rynnmede Rd. fotografui B. Tarvydiniui.

ISNUOMOJAMI suaugusiems du kambariai be baidų, virtuvės su plyta ir šaldytuvu antrame aukšte arti Priskėlimo bažnyčios. Skambinti tel. 233-4774.

Orkestras mažiaus parengiamas priedama kaina. Skambinti A. Zaremba 767-7084.

CHRISTIE — DAVENPORT rajone išnuomojamas šviesus kambarys su moderniais baldais. Yra vieta automobilii pastatyti. Tel. 532-6850.

SUOMISKA PIRTIS — MAUDYMASIS IR MASAZAS
583 Annette St. Tel. 767-4086
Atidaryta vyrams ir moterims nuo antradienio iki šeštadienio
1—11 val. vakaro

Orkestras mažiaus parengiamas priedama kaina. Skambinti A. Zaremba 767-7084.

CHRISTIE — DAVENPORT rajone išnuomojamas šviesus kambarys su moderniais baldais. Yra vieta automobilii pastatyti. Tel. 532-6850.

SUOMISKA PIRTIS — MAUDYMASIS IR MASAZAS
583 Annette St. Tel. 767-4086
Atidaryta vyrams ir moterims nuo antradienio iki šeštadienio
1—11 val. vakaro

Orkestras mažiaus parengiamas priedama kaina. Skambinti A. Zaremba 767-7084.

SUOMISKA PIRTIS — MAUDYMASIS IR MASAZAS
583 Annette St. Tel. 767-4086
Atidaryta vyrams ir moterims nuo antradienio iki šeštadienio
1—11 val. vakaro

Visi maloniai kviečiami vasario 15, šeštadienį,

7.30 v.v. Priskėlimo salėn i

Tradiciniai Užgavėnių BALIUS

Zagarėliai, turtinga loterija, gėlių valsas

BUFETE — CEPELINAI, KOLDONAI, STIPRŪS IR GAIVINANTYS GERIMAI.

D'AMICO ORKESTRAS

Įėjimas — suaugusiems \$2.00, studentams \$1.00

KLK Moterų Draugijos Priskėlimo parapijos skyrius

Tradicinis Užgavėnių BALIUS

vasario 18, antradienį, 7.30 v.v.,

SV. JONO KR. PARAPIJOS SALĖJE

Visi atsilankę bus pavaišinti šilta vakariene: koldūnais, dešromis su kopūstais, blynais, kava, spurgomis ir zagarėliais * Bufete stiprūs ir gaivinantys gerimai * Loterija * Sokiai ir žaidimai * Visi maloniai kviečiami

ĮEJIMAS — \$2.50 (ISKAITANT VAKARIENĖ), STUDENTAMS IR PENSININKAMS — \$1.00

Rengėjos: K.L.K. Moterų Dr. jos Sv. Jono Kr. parapijos skyrius

Mažosios Lietuvos Moterų Draugijos rengiamas

tradicinis siupinys

vasario 18, antradienį, 7 v.v.,

Priskėlimo salėje.

Linksmą programą, turtingą loteriją, skani vakariene. Įėjimas, įskaitant vakarienę — \$ 3.00, studentams — \$2.00. Bilietai iš anksto gaunami pas E. Jankutę tel. 535-9379. Kviečiame visus dalyvauti. Rengėjos

VASARIO 16 IŠKILMĖS

Lietuvos nepriklausomybės paskelbimo 51-sios sukakties minėjimas Torontе įvyksta šį sekmadienį, vasario 16 d., 4 v.p.p., Brockton High School salėje (Bloor ir Brock gatvių sankryžoje). Paskaita — dr. H. Nagio. Meninę programą atliks Toronto "Varpas" ir "Birbynė", vadovaujami muz. D. Viskontienės, ir tautinių šokių grupė "Gintaras", vad. R. Narušytės. Sekmadienį 11 val. specialios pamaldos liet. katalikų bažnyčiose, o 1.30 v.p.p. — liet. evangelikų bažnyčioje. Po minėjimo, 7 v.v., Sv. Jono Kr. par. salėje rengiamas priėmimas kanadiečiams svečiams.

Apylankės valdyba prie įėjimo į minėjimą Brocktono gimnazijos salėje renka aukas išlaidoms padengti, o Tautos Fondas — Lietuvos laisvinimo reikalams.

Gausus tautiečių dalyvavimas minėjime tebūna ištikimybės pareiškimas tėvynei ir kartu Lietuvos laisvės manifestacija.

KLK Toronto apylinkės valdyba

"Sienapjūtė", dviejų veiksnių muzikinė pjesė, parašyta G. Velickos. Torontе bus vaidinama kovo 9, sekmadienį. Priskėlimo par. salėje. Vaidins Hamiltono jungtinės jėgos: "Aukuras", "Gvataras" ir Aušros Vartų par. choras — apie 70 asmenų. Spektaklį organizuoja Priskėlimo par. katalikių moterų draugija ir radio programa "Tėvynės Prisiminimai".

KLK Salpos Fondas nuosirdžiai dėkoja J. Tumosaui. "Nordmende" firmos atstovui Kanadoje, už \$125 auką šalpos reikalams.

Paukojo "TZ" \$10 Toronto šaulių kuopa, kurios valdyba laiške rašo: "V. Pūtvio kuopa yra dėkinga už parodytą palankumą šauliams bei spausdinimą mūsų žiniu. Kad "Tėviškės Žiburiai" dar aiškiau išviestu ateityje, kuopos valdyba nutarė paremti \$10 čekiu."

Toronto gimnazijų muzikiniai festivalys sausio 30 d. Massey salėje jungtiniam chorams dirigavo Dalia Viskontienė ir Walter Verkaitis. Jiedu yra muzikos mokytojai Danforth Technical School.

Toronto arkivyskupas Philip F. Pocock vasario 23, sekmadienį, 8 v.v., Katalikų Informacijos Centre (830 Bathurst St. kalbės tema: "Protestantų ir katalikų santykiai". Įėjimas — \$2.50.

Istorikas dr. K. Jurgėla, paskaitės "TZ" anglo Martin Spery straipsnį apie "Lithuanians in Canada", susidomėjo šiuo darbu ir paprašė leidejus aprūpinti jį leidiniu. Dr. K. Jurgėla yra prisidėjęs prie šio leidinio paruošimo savo informacijomis apie lietuvių atvykimą Kanadon. Jo tėvas Petras Jurgėlevičius apie 1890 m. atvyko Montrealin, būdamas 17 metų, ir dvejuis metais dirbo siuvyklose.

Dirbtiniai dantys juda, slankioja, slysčioja? Nereikia bijoti, kad dirbtiniai dantys gali atspalduoti, išdėsti ar iškristi, ypač nepašalinus laiku. Kad būtų saugiau bei patogiau, užsiregistruokite pas dirbtinių dantų plokštelių FASTEETH laisvą dirbtinių dantų daug tvirtiau. Galėsite lengviau gygti. Neįsitraukite gaminto įmonai skolio. Nebus "plokščių grupės". Plokštės, fikcionaliai priektyvos, yra būtinos sveikatos. Nusiukite pas savo darbuotoja reguliariai sušikrinti. Reikalingi FASTEETH visose valstybėse.

ATLANTIC valgykla
1330 DUNDAS ST. W., TORONTO 3.
Tel. LE 3-6045
LIETUVISKI PATIEKALAI
NAUJI SAVININKAI
V. ir V. IVANAUSKAI

MIRĖ JONAS KARDELIS

Gautomis žiniomis telefonu iš Montrealeio, Jonas Kardelis, bu-

ves "Nepriklausomos Lietuvos" savaitraščio redaktorius, po ilgos ir sunkios ligos mirė vasario 10, pirmadienį, apie 8 v.v., Reddy Memorial ligoninėje Montrealeje. Pašarvotas Verduno priemintyje, 5551 Wellington St. laidotuvių namuose. Viešas atsisveikinimas su velioniu įvyks Aušros Vartų parapijos salėje vasario 14, penktadienį, 7 v. vakaro. Laidotuvių pamaldos — vasario 15, šeštadienį, 11 v. ryto, Aušros Vartų bažnyčioje. Velionis prieš mirtį buvo aprūpintas ligonio sakramentais. Dėl tolimesnės laidotuvių eigos, rašant šią informaciją, dar neturėta tikrų žinių. Velionies liūdi žmona, artimieji, Montrealeio, Kanados ir visos išeivijos lietuviai. Jis buvo tikra prasme nuosirdus kovotojas už Lietuvos laisvę ir lietuvišybės likimą išeivijoje. Plačiau — sekančiame "TZ" nr.

MONTREALIJE

Šv. Kazimiero par. žinios

— Šį sekmadienį, vasario 16 d., bus minima Lietuvos nepriklausomybės šventė. Ta proga 11 val. bus aukojamos Mišios už Lietuvą.

— Kovo 1 d. vakare bus parapijos metinė Kazimierinių vakarienė. Pradžioje įsigyti bilietus iš anksto. Tai palengvins vakarienes paruošimą.

— Metinės parapijos rekolekcijos bus kovo 24-30 dienomis. Jas ves kun. Alf. Grauslys iš Cikakos.

— Zinomi mūsų parapijai ligoniai: Petras Cipkus — Royal Victoria ligoninėje; Juozas Kalinauskas — Montreal Convalescent; Violeta Pužauskienė — Jewish Hospital of Hope; Slapelis — Montreal Protestant ligoninė; Marija "Milerienė" — Reddy Memorial ligoninė.

— Netrukus visi parapijiečiai gaus metinę apyskaitą, klebono atsišaukiami ir parapijiečius ir aukotojų sąrašą.

— Nesant zakristijono, kas savaitę ateina išvalyti bažnyčios Pazonočiai ir Girdušauskienė. Taip pat išskalbti ir bažnytinis drabužius; visa padaro nemokamai. Didelis ačiū!

— Užprašiusi sekmadienio rinkliai buvo surinkta \$175.97. K.J.G.

— "Lito" valdybos šiais metais rotacine tvarka išsaina Petras Adamonis, iš revizijos komisijos Bronius Staškevičius ir iš kredito komisijos Vincas Piečiulis. Visi jie išbuvo po trejus metus. Be to, dėl asmeninių priežasčių iš kredito komisijos išsaina Juozas Bulota, išbuvęs dejuis metus. Pareiškimų formų kandidatams išstatyti galiama gauti abiejuose "Lito" skyriuose. Be to, jos bus išsiuntintos kartu su metine apyskaita šio mėnesio gale. "Lito" metinis susirinkimas — Aušros Vartų parapijos salėje kovo 15, seštadienį.

Pajamų pažymėjimai, pradedant nuo \$10. "Lito" nariams bus netrukus išsiuntinėti paštu.

"Nepriklausomos Lietuvos" spaudos balius įvyks vasario 15, šeštadienį, 7 v.v., Vytauto Klubo salėje Programoje — Bostono vyrų sektestas ir kt.

Spaudos balius, praėjęs su dideliu pasisekimu, buvo visu bendros tarnos parengiamas. "TZ" leidėjai visu nuosirdumu dėkoja dailininkams ir verslininkams už puikias ir gausias dovanas loterijai, meninės programos atlikėjams, visoms talkininkėms ir talkininkams, prisidėjusiems savo darbu, programos pranešėjui ir pagaliau visiems spaudos balius dalyviams, kurių dėmesys lietuviškios spaudos išlaikymui buvo pasigerėtinus.

K. L. K. Moterų Dr. jos Sv. Jono Kr. parapijos skyrius paukojo "T. Žiburiams" \$25. Leidėjai nuosirdžiai dėkoja.

Toronto viešojoji bibliotekoj 1303 Queen St. W., Torontо 3, Ont., yra ir lietuviškų knygų skyrius, kuris kasmet papildomas naujais leidiniais. Būdinga tai, kad sąrašas yra nemaža komunistinės propagandos leidinių, parašytų tokiu "kūrėju" kaip A. Bimba, S. Markonis, S. Matulaitis, J. Paleckis, A. Petrika, J. Ragauskas, C. Zgirskis ir kt. KLK krašto valdyba yra sudarījusi kultūros komisiją. Jai vertėtų pasidomėti, kaip patenką propagandinės knygos ton bibliotekon, ir pasirūpinti, kad atsirastų daugiau tikrai vertingų lietuviškų leidinių. Dalis jų jau yra, bet vis kažkas pasirūpina ir komunistine propaganda.

"LITAS" ADRESAS: 1465 DE SEVE STREET MONTREAL 205, QUE., TEL. 766-5827

DUODA PASKOLAS:	MOKA UŽ:
Asmenines iš ..... 9 %	Depozitus 5.0%
Nekilin. turto iš 8.5%	Sėrus (numatyta) 5.5%
įskaitant gvybės draudimą	Term. ind. 1 met. 6.5%
iki \$10,000.	Term. ind. 2 met. 6.75%
JAU ISDUOTOS PASKOLOS	Term. ind. 3 met. 7.0%
iki termino lieka senomis palūkanomis (pradedant 6.5%)	Nemokamas g y y bės draudimas iki \$2,000 sėrų sumos.

Kasos valandos: 1465 De Seve St., sekmadieniais nuo 10.30 iki 12.30 v. Darbo dienomis — nuo 10 iki 3 val. kasdien, išskiriant šeštadienius. Vakaris — trečiadieniais ir penktadieniais nuo 7 iki 9 val.

3907 Rosemount Blvd., tel. 722-3545. Dieną — penktadieniais nuo 1 ik. 6 val. ir vakaris — pirmad., trečiadieniais ir penktad. nuo 7 iki 9 v. Sekmadieniais nedirbama vasarą nuo birželio 15 d. iki rugsėjo 15 d. ir per visus ilguosius savaitgalius.

A. NORKELIONAS
Commissioner of the Superior Court of Montreal
MONTREAL ENTERPRISES REG'D
VISŲ RŪSIŲ DRAUDIMAS
6695 - 35-to Ave., Rosemount (kampas St. Zotiķe)
Montreal, 36 Que. Tel. Raymond 7-3120